നീലാംബുജം.

ഗ്രന്ഥകർത്താ,

എൻ. സി. നായർ,

തിരുവനന്തപുരം.

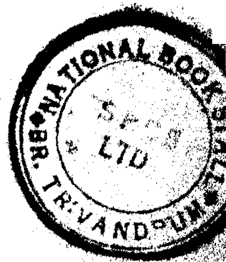
പ്രകാശകന്മാർ,

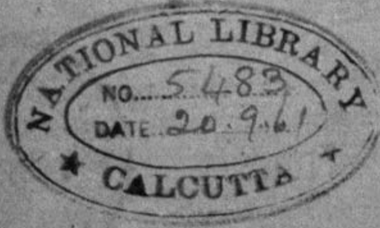
ഏസ്. റി. റെഡ്യാർ ആൻഡ് സൺസ്,

വി. വി. പ്രെസ്സ് — കൊല്ലം.

രണ്ടാം പതിപ്പ് കാപ്പി—1000.

1121.

NATIONAL LIBRARY
NO. 5483
DATE 20.9.61
CALCUTTA

നീലാംബുജം.

I

അന്നു് ഹോളണ്ടിലെ തലസ്ഥാനനഗരിയിലുള്ള ജനങ്ങൾ അതിരററ അസ്വാസ്ഥ്യം പ്രകടിപ്പിച്ചിരുന്നു. അവർ അപ്പോഴത്തെ ഭരണകർത്താക്കന്മാരുടെ നയത്തെ അശേഷം ആദരിച്ചിരുന്നില്ല. ലൂയി പതിന്നാലാമന്റെ നേക്കുള്ള വെറുപ്പു വർദ്ധിച്ചു വന്നതോടുകൂടിത്തന്നെ ആറഞ്ചിലെ യുവരാജാവായ വില്യത്തിന്റെ നേക്കു്, അവക്കു സ്നേഹവും നിമിഷംപ്രതി വളർന്നുവന്നു. യുവരാജാവാകട്ടെ അവിടത്തെ ജനങ്ങളുടെ ജീവനായിരുന്നു.

കേൾവികേട്ട രാജ്യകാര്യനിപുണനും കർമ്മകുശലനുമായ ജാൺ എന്നൊരാളായിരുന്നു യുവരാജാവിന്റെ മാർഗ്ഗദർശി. തന്റെ ചുമതലയിൽ വിട്ടിട്ടുള്ള ശിഷ്യനെ വേണ്ടുംവിധം ഭരണശേഷിയുള്ള ഒരാളാക്കിത്തീക്കുന്നതിനു ജാൺ നിഷ്കളങ്കം പ്രയത്നിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നു. മെച്ചമേറിയ ഉദ്യോഗത്തിൽ ഇരുന്ന ആ ഗുരു വില്യത്തിനു ഗുണകരമായി പലതും പ്രവർത്തിക്കുന്നതിൽ പ്രത്യേകം ശ്രദ്ധ കാണിച്ചുവന്നു. എന്നാൽ, ദൈവം മനുഷ്യന്റെ മുൻകരുതൽകണ്ടു് അവന്റെ നേക്കു് മന്ദഹാസം തൂകുകയാണു് പതിവു്. ജാണിന്റെ ബുദ്ധിപൂർവ്വമായ നടപടികൾ പലക്കും അസഹനീയമായി തോന്നി. ഗുണകരമായ പ്രവൃത്തികളേ അയാൾ ചെയ്യുള്ളുവെങ്കിലും, അവയെ അവർ ദോഷമായിട്ടേ ഗണിച്ചിരുന്നുള്ളു.

ജാണിന്റെ സഹോദരനായ കാർന്നീലിയസ്സ് അക്കാലത്തു് ഭരണസംഘത്തിലെ പ്രധാനിയായിരുന്നു. അയാളും സഹോദരനെപ്പോലെ ഒരു സ്വജനപ്രണയിയും സ്വരാജ്യ

സ്നേഹിയുമായിരുന്നതിനാൽ അതേവിധത്തിലുള്ള പെരുമാററംതന്നെയാണ് അയാൾക്കും ജനങ്ങളിൽനിന്നും ലഭിച്ചതു്. ഭയങ്കരമായ ഭാവി കാൎണ്ണീലിയസ്സിനെ നിഴലിട്ടു. അതിൽ അയാളുടെ ജീവിതം തകൎന്നേക്കാമെന്നു കാൎയ്യബോധമുള്ളവർ മുൻകൂട്ടി ഗണിച്ചു. താമസംവിനാ രാജദ്രോഹക്കുററത്തിന്നു അയാളെ തടവിലാക്കി. അയാളുടെ നേൎക്കുള്ള വിരോധം അതുകൊണ്ടും തീൎന്നില്ല: കാൎണ്ണീലിയസ്സിന്റെ രക്തം അവിടെയുള്ള വഴികളിൽ വീഴ്ത്തിയല്ലാതെ പ്രക്ഷുബ്ധരായ ജനങ്ങൾ അടങ്ങുകയില്ലെന്നു തീൎച്ചയാക്കി.

രാജദ്രോഹിയുടെ മേൽ വിധിപ്രസ്താവിക്കുന്ന ദിവസം വൈകിട്ടു, ജാൺ സ്വസഹോദരനെ കാണ്മാനായി കാരാഗൃഹത്തിൽപോയി. നഗരത്തിലെങ്ങും ജനങ്ങൾ ക്ഷോഭിച്ചിരുന്നു. വിവരമുള്ളവരും വിവരംകെട്ടവരും ഒന്നുപോലെ അക്രമത്തിന്നു സന്നദ്ധരായി. പലരും വിളിച്ചു പറഞ്ഞുകൊണ്ടു് അങ്ങോട്ടുമിങ്ങോട്ടും വഴിനീളെ നടന്നു. നേരം ചെല്ലുന്തോറും അവരുടെ ജനസ്വാധീനവും തന്മൂലം ശക്തിയും വൎദ്ധിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നു കാൎണ്ണീലിയസ്സിനോടു കരുണ പ്രകടിപ്പിക്കുന്നവരെ അവർ നിൎദ്ദയം വധിച്ചു; അയാളെ പഴിക്കുന്നവരെ അഭിനന്ദിച്ചു: "രാജദ്രോഹിയെ കീറുവിൻ, ജയിൽ തകൎക്കുവിൻ!" എന്നീവിധത്തിലുള്ള വിളി അന്നു കാരാഗൃഹത്തിന്നു ചുററും മുഴങ്ങി മാറെറാലിക്കൊണ്ടു. അവൎക്കു് അനിഷ്ടമായി ആരും ഒന്നും ചെയ്യുകയോ പറയുകയോ ഉണ്ടായിട്ടില്ല എന്നുള്ളതു് അവൎക്കു കുറേക്കൂടെ തന്റേടത്തിന്നു കാരണമായി. ബോധമില്ലാത്ത ജനക്കൂട്ടം ജയിൽ കാത്തവരോടു് "തുറക്കുന്നോ? അതോ പൊളിക്കട്ടോ?" എന്നു് ഉച്ചത്തിൽ അധികാരത്തോടെ ചോദിച്ചു.

അപ്പോൾ പട്ടാളക്കാരുടെ തലവൻ വളരെ വിനീതനായി "ഉത്തരവില്ലാതെ തുറക്കുകയില്ല" എന്നു പറഞ്ഞു.

"ഉത്തരവോ?"

"അതേ; ഞങ്ങളുടെ ജോലി ജയിൽ കാക്കുകയാണു്."

"എന്നാൽ ഉത്തരവോടുകൂടിയാണു് ഞങ്ങൾ വന്നിട്ടുള്ളതു്. വിടുമോ? ഇല്ലയോ?"

"ഉത്തരവുണ്ടായിട്ടുള്ളതു് അകത്തു് ആരേയും വിടരുതെന്നാണു്. കൂടാതെ, രാജദ്രോഹിയെന്നു തീരുമാനിച്ചവനെ നാടുകടത്തണമെന്നും പ്രത്യേകം ആജ്ഞ നൽകീട്ടുണ്ടു്."

"നാടുകടത്തലോ? അയാളെ കീറട്ടെ" എന്നു എല്ലാവരും ഉറക്കെ വിളിച്ചു പറഞ്ഞുകൊണ്ടു് കാരാഗൃഹത്തിന്റെ വാതലിൽ ബലമായി തള്ളി.

പട്ടാളക്കാർ അവരെ തടഞ്ഞു. അതുകൊണ്ടു തൽക്കാലത്തേക്കല്ലാതെ വലിയ ഫലമൊന്നുമുണ്ടായില്ല.

രണ്ടാമതും ബോധരഹിതരായ ജനങ്ങൾ പൂർവ്വാധികം ശക്തിയോടുകൂടി ജയിലിനെ ഭേദിക്കാൻ തുനിഞ്ഞു അതും വിഫലമായി. മൂന്നാമതു അവർ ഏകോപിച്ചു വാതലിനെ മറിച്ചിട്ടു എല്ലാവരും നിർബാധം അകത്തു കടന്നു.

ഈ സമയം ജാൺ സഹോദരനെ അന്വേഷിച്ചു അതിവേഗത്തിൽ ജയിലിൽ ചെന്നുചേർന്നു. പല ഊടുവഴികളും കടന്നുചെന്നു ഏണിപ്പടിയും കയറി അയാൾ കാർണ്ണീലിയസ്സിന്റെ മുറിയിൽ എത്തി. അപ്പോഴത്തെ കാഴ്ച അതിദയനീയംതന്നെ. അധഃപതിക്കാറായ ഒരു സൌധാഗ്രത്തെപ്പോലെ സകല പ്രതാപവും നശിച്ചു് അയാൾ കിടന്നു. മുക്കാൽഭാഗവും വെള്ളത്തിനടിയിലായി ഭീമമായുലയുന്ന തിരമാലകൾക്കു മാത്രം വശപ്പെട്ടു് അങ്ങോട്ടുമിങ്ങോട്ടുമുലയുന്ന ഒരു മഹാനൌകയെപ്പോലും ആ വീരൻ സാരമായി തട്ടീട്ടുള്ള വേദനനിമിത്തം ചരിഞ്ഞും നിവർന്നും സമയം കഴിച്ചു. ശാരദാഭ്രത്തിൽ മിന്നിത്തിളങ്ങി സ്ഫടികജലത്തിൽ പ്രതിബിംബിച്ചു മറഞ്ഞും മിനുങ്ങിയും പ്രകാശിക്കുന്ന താരങ്ങളെപ്പോലെ അയാളുടെ കണ്ണുകൾ പ്രകാശിച്ചു. ആത്മസോദരന്റെ ശോചനീ-

യമായ കിടപ്പുകണ്ടു് ജാണിന്റെ കരൾ പൊടിഞ്ഞു. അയാൾ ധൈര്യമവലംബിച്ചു കിടക്കയ്ക്കടുത്തുപോയി തല താഴ്ത്തി. ജീവൻ മിക്കവാറും നശിച്ചുവെങ്കിലും പൌരുഷം നിറഞ്ഞ സഹോദരന്റെ മുഖത്തുനോക്കി നിന്നു. അപ്പോൾ രണ്ടു കണ്ണുനീർത്തുള്ളികൾ തടവുകാരന്റെ മുഖത്തു പതിച്ചു.

കോപാവേശരായ ജനങ്ങൾ നിരന്തരം പുറപ്പെടുവിച്ചുകൊണ്ടിരുന്ന ആർപ്പുവിളി എങ്ങും മുഴങ്ങി.

"സോദരാ! കാണ്ണീലിയസ്സേ! വേദന അസഹനീയം തന്നെ, അല്ലേ."

"അവിടത്തെ മുഖം കണ്ടതോടുകൂടി സകല വേദനയും നശിച്ചിരിക്കുന്നു."

"ഈ സ്ഥിതിയിൽ എന്റെ സോദരനെ കാണാനിടയായതിൽ ഞാൻ എന്റെ ജീവനെ ശപിക്കുന്നു."

എന്റെ സ്ഥിതിഭേദങ്ങളെപ്പററി ഞാൻ ഒന്നും ചിന്തിക്കാറില്ല. സോദരനെ മാത്രമേ ഏകാഗ്രമനസ്സനായി ഞാൻ സ്മരിക്കാറുള്ളു. എന്നെ വേണ്ടപോലെ ജനങ്ങൾ ശിക്ഷിച്ചു. എന്റെ ശരീരവും, അതിലടങ്ങിയ ജീവനും വേർപെടാൻ ഇനി അധികം താമസിക്കണമെന്നു തോന്നുന്നില്ല. ജാൺ! ഞാൻ ഇപ്പോൾത്തന്നെ മരിക്കും. എന്തായാലും സോദരൻ രാജ്യത്തോടുള്ള കടമയെ മറക്കരുതു്. സഹോദരസ്നേഹം സത്യത്തെയും ധർമ്മത്തെയും വിസ്മരിക്കാനിടയാക്കരുതു്. കഷ്ടാരിഷ്ടങ്ങൾ വീരമാതാവിൽനിന്നും നമുക്കു സിദ്ധിച്ച രക്തത്തെ അശുദ്ധമാക്കാനിടവരുത്തരുതു്. സോദരാ എന്റെ ആഗ്രഹം ഇപ്പോൾ സാധിച്ചു. ഈ വേദനയോ, ഇനിയും എനിക്കു നേരിടാൻ പോകുന്ന ആപത്തോ എന്നെ ഭീരുവാക്കുന്നില്ല. പക്ഷേ, അവിടത്തെ മുഖഭാവം മാത്രം ...."

"ഞാൻ ഈ കഷ്ടസ്ഥിതിയോർത്തു വ്യസനിക്കതന്നെ

ചെയ്യുന്നു. പ്രതികാരബുദ്ധി എന്നിൽ പ്രതിനിമിഷം തിളച്ചുപൊങ്ങുന്നു.”

“അതരുതു്……………എന്നെ ഒന്നു പിടിച്ചുകൊള്ളണേ, എഴുന്നേററിരുന്നാൽ അല്പം ശാന്തി ലഭിക്കും.”

രാജകക്ഷികളുടെ ആർപ്പുവിളി ഒന്നിനൊന്നു അടുത്തുമുഴങ്ങി. ജാൺ സംഭാഷണം ഒന്നു മുറുക്കി.

“കാർന്നീലിയസ്സ്! നമുക്കു നടന്നുപോകേണ്ട ആവശ്യമില്ല. ഞാൻ വണ്ടികൊണ്ടുവന്നിട്ടുണ്ടു്. നാം ഇവിടെനിന്നും പോവുകയാണു നല്ലതു്. അതാ, പട്ടാളക്കാർ സമീപം വണ്ടി നിൽക്കുന്നു.”

“എന്തു്? പട്ടാളക്കാരോ?”

“അതേ. ഇന്നു് വിധി പ്രസ്താവിക്കുന്ന ദിവസമാകയാൽ പ്രത്യേക നിബന്ധനയിന്മേൽ, ജയിലിൽ സൂക്ഷിക്കുന്നതിനു പട്ടാളക്കാരെ നിയോഗിച്ചിട്ടുണ്ടു്.”

അപ്പോൾ ഒരു മിശ്രാരവം നഭോവീഥിയെ പിളക്കുമാറു മുഴങ്ങി.

“എന്തു ശബ്ദമാണിതു്? ലഹളയോ മറേറാ തുടങ്ങുന്നോ?” എന്നു കാർന്നീലിയസ്സ് ചോദിച്ചു. അയാളുടെ കണ്ണുകൾ പരിഭ്രമംകൊണ്ടു വിടർന്നു.

“അതേ, കാർന്നീലിയസ്സേ, ഭയങ്കരമായ ഒരു ലഹള...”

“അതെന്തിനാണു്?” എന്നു പതിഞ്ഞ സ്വരത്തിൽ തടവുകാരൻ ദൂരെ നോക്കി ചോദിച്ചു. എന്നിട്ടു മുഖം തിരിച്ചു. “വളരെപ്പേരുണ്ടോ?” എന്നു തുടർന്നു.

“എല്ലാപേരും നമ്മുടെ വിരോധികളാണു്.”

“അവിടുന്നു പിന്നെ എങ്ങനെ ഇവിടെ എത്തി.”

“എത്തിയതോ?”

“അവർ എങ്ങനെ വരാൻ അനുവദിച്ചു.”

“ഞാൻ നേർവഴിയെ അല്ല വന്നതു്. ഗൂഢമായ ഒരു

മാർഗ്ഗത്തിലൂടെയാണു്. ഇവിടെ എത്തുന്നതുവരെ ജീവൻ എന്റെ കൈയിൽതന്നെ ഇരുന്നു."

"ജാൻ, ജീവനുവേണ്ടി ഒളിച്ചുപതുങ്ങിയോ?"

"ജീവനുവേണ്ടി ഞാൻ ഒളിച്ചില്ല. സമയം അധികം വ്യയം ചെയ്യാതിരിക്കാൻവേണ്ടി ഊടുപാതകളിൽകൂടെ വന്നു. അത്രയുള്ളൂ."

ദൂരെ മുഴങ്ങിയ ശബ്ദം ക്രമേണ സമീപമെത്തി.

"കാർണ്ണീലിയസ്സേ! ഒരു നിമിഷം മാത്രമേ ഇനി നമ്മുടേതായിട്ടുള്ളൂ. അതിന്നിടയ്ക്കു രക്ഷ പ്രാപിക്കണം. ഒരു വാക്കു പറയാനുണ്ടു്."

"പറയണം."

അപ്പോഴും ഭയങ്കരമായ ആർപ്പുവിളി അവർ കേട്ടു.

"അതാ അവർ വരുന്നു" എന്നു കാർണ്ണീലിയസ്സ് വിളിച്ചുപറഞ്ഞു. അതിനെ തുടർന്നു് "അവർ എന്നോടോ സോദരനോടോ കോപിച്ചിരിക്കുന്നതു്" എന്നു ചോദിച്ചു.

"രണ്ടുപേരുടെയും നേക്കു്; നാം ഫ്റഞ്ചുഗവമ്മെന്റുമായി നിഗൂഢം ചില എഴുത്തുകുത്തുകൾ നടത്തി എന്നു അവർ തെറ്റിദ്ധരിച്ചിരിക്കുന്നു. അതിന്റെ ഫലമാണു് ഈ കാണുന്നതു്"

"അവർ ഇത്ര അവിവേകികളോ?"

"ആയിരിക്കാം. അവർ നമ്മെ തീരെ വെറുത്തിരിക്കുന്നു. നമ്മുടെ എഴുത്തുകുത്തുകൾ പുറത്തുവന്നാൽ എത്രത്തോളം നിഷ്കാമമായി നാം സ്വരാജ്യത്തെ സ്നേഹിച്ചു എന്നു തെളിയും. പക്ഷെ ഇപ്പോൾ അവ വെളിയിലായാൽ നമ്മുടെ ജീവിതം നശിക്കും. രാജ്യശ്രേയസ്സിന്നുള്ള പ്രവൃത്തികൾ രാജദ്രോഹമായി പരിണമിച്ചിരിക്കുന്നു."

"ആ എഴുത്തുകുത്തുകൾ നമ്മുടെ വിശ്വത്തെ നല്ലപോലെ പ്രദർശിപ്പിക്കുന്നുണ്ടെങ്കിലും, അപകടത്തിലാക്കുന്നവയാണു്"

"നാം ഏതുകൊണ്ടും നശിക്കാറായി" എന്നു ജാൺ മനസ്സിടിഞ്ഞു പറഞ്ഞു.

"നാം ജീവനെയും അതുപോലെ ജനസമ്മതത്തെയും വീണ്ടും സമാർജ്ജിക്കണം."

"അതിരിക്കട്ടെ. ആ കത്തുകൾ എന്തുചെയ്തു?" എന്നു ജാൺ വിവർണ്ണവദനനായി ശക്തി ക്ഷയിച്ച സഹോദരനോടു ചോദിച്ചു.

വിദ്വേഷജനകമായ ശബ്ദം അപ്പോഴും മുഴങ്ങി. അതു സംഭാഷണത്തിൽ ലയിച്ചു ഭ്രാതാക്കളെ ആകർഷിക്കാൻ അസമർത്ഥമായി.

"പുത്രനിർവ്വിശേഷം സ്നേഹിക്കുന്ന വാൻബീലിന്റെ പക്കൽ ഏല്പിച്ചിട്ടുണ്ടു്."

"കാർണ്ണീലിയസ്സേ! അതെത്ര ആപൽക്കരമാണെന്നു നീ ഓർക്കുന്നില്ല. സാധു വാൻബീൽ—പുഷ്പങ്ങളുടെ ഇടയിൽ വളരുന്ന ഒരു ചിത്രശലഭം—; അയാൾക്കു രാജ്യകാര്യങ്ങളെപ്പററി എന്തറിയാം. ആ കുട്ടിയുടെ അവസാനം ആ കത്തുകൾമൂലമായിരിക്കും."

"അവന്റെ നാശമോ?" എന്നു വിചാരമഗ്നനായ തടവുകാരൻ ചോദ്യം ചെയ്തു.

"വാൻബീലിന്റെ നാശംതന്നെ. അയാൾ വീരനാണെങ്കിൽ നമ്മുടെ നാശത്തിൽ അഭിമാനമുള്ളവനായിരിക്കും. അല്ല ഭീരുവാണെങ്കിൽ നമ്മുടെ ബന്ധുത്വത്തെ അവൻ വെറുക്കും. ധൈര്യമുണ്ടെങ്കിൽ എഴുത്തുകുത്തുകളെ സൂക്ഷിക്കും. ദുർബ്ബലനെങ്കിൽ കത്തുകൾ കൈവിട്ടുപോകും. ഏതുതരത്തിൽ നോക്കിയാലും അയാൾക്കു ആപത്തേ വരികയുള്ളു. നമുക്കു ഇവിടെനിന്നും പോകാം. ഇനി താമസിക്കരുതു്."

കാർണ്ണീലിയസ്സ് കിടക്കയിൽനിന്നും എഴുന്നേററു സഹോദരന്റെ കൈയിൽ താങ്ങിക്കൊണ്ടു നിന്നു. അപ്പോൾ ജാൺ വീണ്ടും പറഞ്ഞു.

"ആ കുട്ടിയെ അറിയാത്തവനല്ല ഞാൻ."

"വാൻബീൽ ഭീരുവോ, വീരനോ എന്നല്ല സംശയി ക്കുന്നതു്. ശരി, അവൻ രണ്ടിനും മദ്ധ്യേയുള്ള ഒരു മനസ്സു കാരനാണു്. പക്ഷേ നാം അതാലോചിച്ചിട്ടു കാര്യമില്ല. എന്തു തന്നെ വന്നാലും അയാൾ കാര്യം പുറത്തു വിടുകില്ല" ഇങ്ങനെ കാർണ്ണീലിയസ്സു സ്വാഭിപ്രായത്തെ പുറത്താക്കി.

ജാൺ ആ സമയം കാരാഗാരത്തിന്റെ ചുററും ഒന്നു പരി ശോധിച്ചു.

കത്തുകളെപ്പററി വീണ്ടും സോദരൻ സങ്കടപ്പെടുന്നുണ്ടാ യിരിക്കാമെന്നു കരുതി പരവശമനസ്കനായ കാർണ്ണീലിയസ്സു തുടന്നു. "ഒന്നുകൂടി ഞാൻ പറയാം. വാൻബീലിന്നു കത്തു കളുടെ സാരം അറിയാനേ പാടില്ല. അവൻ അവയെ പുറ ത്തു വിടുകയില്ല. ഇനി അക്കാര്യത്തെക്കുറിച്ചു ചിന്തിക്കേ ണ്ട. നമുക്കു വേഗം പോകാം."

"നീ നല്ലവണ്ണം ക്ഷീണിച്ചിരിക്കുന്നു. നടക്കാൻ കഴി കയില്ലല്ലോ."

"കഴിയുന്നതും ശ്രമംചെയ്തു പാത്തുപോകുവാൻ നോ ക്കാം."

"എന്റെ ഭൃത്യൻ പുറത്തു നില്പുണ്ടു്. അവനും ഞാ നുംകൂടെ സോദരനെ വണ്ടിയിൽ കൊണ്ടുചെന്നാക്കാം. വ രു." ജാൺ കാർണ്ണീലിയസ്സിനെ താങ്ങി. അനന്തരം ചുററും ഒന്നുനോക്കി.

അപ്പോഴും "രാജദ്രോഹികൾ നശിക്കട്ടെ" എന്നായി രുന്നു ജനങ്ങൾ കൂട്ടംകൂട്ടമായി വിളിച്ചുപറഞ്ഞതു്.

"കാർണ്ണീലിയസ്സേ! അവരുടെ വിളികേട്ടോ?"

"അവർ നമ്മെ അധിക്ഷേപിക്കുന്നു. ഇല്ലേ?"

"അതേ."

കാർണ്ണീലിയസ്സു എഴുത്തുകുത്തുകളെപ്പററിത്തന്നെ ഓർത്തു കൊണ്ടിരുന്നു. അവയെ നശിപ്പിക്കേണ്ടതു് എത്രയും ആവ ശ്യമാണെന്നു് അയാൾ ജാണിനോടു സൂചിപ്പിച്ചു. അതിന്ന

ണ്ണും ഒരു കത്തെഴുതി പരിചാരകൻവശം കാർണ്ണീലിയസ്സു കൊട്ടത്തയയ്ക്കാൻ തീർച്ചയാക്കി. കീശകളിൽ നോക്കിയ പ്പോറം പെൻസിൽ കണ്ടുകിട്ടി. കടലാസ്സു ലഭ്യമായില്ല. കൈവശമുണ്ടായിരുന്ന ബൈബിളിൽനിന്നും ഒട്ടവിൽ അച്ച ടിക്കാത്തതായ ഒരു കടലാസ്സു വലിച്ചുകീറി ആയാസപ്പെട്ട് ഒരു കത്തെഴുതി.

പ്രിയപ്പെട്ട വാൻബീൽ,

ഞാൻ ഏല്പിച്ചിട്ടുള്ള കത്തുകളെ തുറന്നുപോലും നോക്കാതെ ഉടനെ ചുട്ടുകളയണം. എന്നെ സ്നേഹിക്കുമെന്നു വിശ്വസിക്കുന്നു

എന്നു്, കാർണ്ണീലിയസ്സ്.

"നമുക്കിനി പോകാം" എന്നു ജാൺ പറഞ്ഞു.

അഞ്ചുമിനിട്ടു കഴിഞ്ഞു. കാരാഗൃഹം മുഴുവനും ജനതതിയുടെ വിഹാരരംഗമായി.

---

ii

കാരാഗൃഹത്തിൽ ഇത്തരത്തിലുള്ള ഭയങ്കരസംഭവങ്ങറം നടന്നുകൊണ്ടിരുന്നപ്പോറം നഗരത്തിലെങ്ങും ഒരു സൈപരവു മുണ്ടായിരുന്നില്ല. സ്വരാജ്യപ്രണയമോ, സ്വജനസ്നേഹമോ ഒന്നുമില്ലാത്തവർപോലും അന്നു് "രാജദ്രോഹികളെ "കീറുവി" നെന്നുള്ള വീരശബ്ദവും മുഴക്കി യഥേഷ്ടം തെരുവുകളിൽ കൂടെ നടന്നു. ജാണും കാർണ്ണീലിയസ്സും രക്ഷ പ്രാപിക്കുന്ന തിനുവേണ്ടി പ്രയത്നംചെയ്യുന്ന അവസരത്തിൽ ജനപ്രമാണികളിൽ ചിലർ പട്ടാളക്കാരെ പിൻവലിപ്പിക്കണമെന്നുള്ള ആജ്ഞ വാങ്ങുന്നതിനു പരിശ്രമിക്കുകയായിരുന്നു.

ജയിലിൽനിന്നും അധികം ദൂരത്തല്ലാതെ ഒരു ചെറുപ്പക്കാരൻ അവിടെ നടക്കുന്ന കുഴപ്പങ്ങളെ നോക്കി നില്ക്കുന്നു

ണ്ടായിരുന്നു. കുലീനത്വം അയാളുടെ മുഖത്തു സ്വഥാ തിളങ്ങുന്നുണ്ടു്. യൌവനശ്രീ സവിശേഷം ആ പ്രാംശുകായത്തെ മോഹനമാക്കിത്തീർക്കുന്നുണ്ടു്. ജനങ്ങളുടെ അതിരില്ലാത്ത അഹങ്കാരത്തെ കണ്ടു അക്ഷമയോടും അസംതൃപ്തിയോടും അയാൾ ഇടയ്ക്കിടയ്ക്കു ആകാശത്തു ദൃഷ്ടികളെ നിക്ഷേപിക്കുന്നുണ്ടായിരുന്നു. എന്നാലും ആ യുവാവിന്റെ മുഖം മ്ലാനമായിരുന്നില്ല. അയാൾക്കു ഇരുപത്തിരണ്ടോ—മൂന്നോ വയസ്സു മാത്രമേ പ്രായം കാണുകയുള്ളു. എളിയരീതിയിൽ വസ്ത്രധാരണം ചെയ്തിരുന്നതിനാൽ അയാളുടെ വാസ്തവനില ഗ്രഹിക്കുന്നതിനു കുറെ ഞെരുക്കംതന്നെ.

അപ്പോൾ ഒരുദ്യോഗസ്ഥൻ ചെറുപ്പക്കാരന്റെ ചെവിയിൽ ഇങ്ങനെ മന്ത്രിച്ചു. "തിരുമനസ്സുകൊണ്ടു് എന്തു തീർച്ചയാക്കുന്നു. കാണ്സ്റ്റീലിയസ്സും ജാണും മരിക്കണമെന്നാണോ?"

ഇതു യുവാവിന്റെ ശ്രവണങ്ങളിൽ വല്ലാതെകൊണ്ടു. അയാളുടെ ഹൃദയം വികാരങ്ങളാൽ ക്ഷോഭിച്ചു കണ്ണുകൾ തീപ്പൊരി വമിക്കുന്നപോലെ തോന്നി. അയാൾ ഇങ്ങനെ മറുപടിയായി പറഞ്ഞു.

"എനിക്കു ആ നന്ദികേടു തോന്നുന്നില്ല."

അതുകഴിഞ്ഞു ചെറുപ്പക്കാരൻ കുറെനേരത്തേക്കു ഒരക്ഷരംപോലും സംസാരിച്ചില്ല.

ഉദ്യോഗസ്ഥൻ വീണ്ടും പറഞ്ഞു:—"പട്ടാളക്കാരെ പിൻവലിക്കുന്നതിനു ജനങ്ങൾ അപേക്ഷിക്കുന്നു. അങ്ങനെയായാൽ രണ്ടു സഹോദരന്മാരും ഒരു മാത്രയ്ക്കുള്ളിൽ മരിക്കും. അതു് ഒരു കടുംകൈയാണു്."

"ഏതായാലും കുറെക്കൂടെ കഴിയട്ടെ. എന്തെല്ലാമാണു് നടക്കുന്നതെന്നുനോക്കാം" എന്നായിരുന്നു യുവാവിന്റെ മറുപടി.

ഉന്മത്തചിത്തരായ ജനങ്ങൾ ജയിലിനകത്തു കടക്കാൻ നിവൃത്തിയില്ലാതെ കെട്ടിടത്തിന്റെ നടയിൽ നില്പായിരു

ന്നു. പട്ടാളക്കാർ സധൈര്യം അവിടേയും അവരെ തടുത്തു നിറുത്തി. നേരം ചെല്ലുന്തോറും ജനങ്ങൾക്കു വാശിയും ശക്തിയും വർദ്ധിച്ചുവന്നു.

ഒടുവിൽ ഉത്തരവുകിട്ടിയെന്നുള്ള ശബ്ദം പുറപ്പെടുവിച്ചുകൊണ്ടു് ഒരാൾ ആൾത്തിരക്കിന്നിടയിൽനിന്നും വേഗത്തിൽ ഓടി. അയാളെ എല്ലാപേരും അനുഗമിച്ചു.

പട്ടാളക്കാർ ഉത്തരവു കണ്ടു് കുറേശ്ശ മാറിത്തുടങ്ങി. അപ്പോൾ ജനങ്ങൾ കൂട്ടംകൂട്ടമായി ജയിലിലെങ്ങും തള്ളിക്കേറി, ഓരോരോ മുറിയായി പരിശോധന തുടങ്ങി.

ജാൺ ശോകാതുരനായ സഹോദരനെ താങ്ങി വണ്ടിയിൽ കയററിക്കൊണ്ടുപോകാൻ അശ്രാന്തപരിശ്രമം ചെയ്യുകയായിരുന്നു. വല്ല വിധത്തിലും താങ്ങി ഗൂഢമായ ഒരു ഏണിപ്പടിവഴി താഴത്തിറങ്ങിയപ്പോൾ അവർ അവിടെ ഒരു പെൺകുട്ടി നിൽക്കുന്നതുകണ്ടു. അവൾ രണ്ടു് സഹോദരന്മാർക്കും സുപരിചിതയാണു്. ബാല്യത്തിന്റെ അന്തിമഘട്ടംവിടാൻ മനസ്സില്ലാതെയും താരുണ്യത്തെ വരണംചെയ്യുന്നതിനു സമ്മതമുള്ളതുമായ ഒരു പ്രായം അവളിൽ അപ്പോൾ സ്ഥിരിക്കുന്നുണ്ടു്. പരിശുദ്ധമായ പ്രണയത്തിന്റെ ഉറവു് അവൾ സദാ വഹിച്ചിരുന്നു.

“ജാൺ! ഇതെന്താപത്താണു്. എന്താണു് ചെയ്യുക?” എന്നു് അനുകമ്പയും, സ്നേഹവും നിറഞ്ഞ മനസ്സോടുകൂടി അവൾ ചോദിച്ചു.

“കുഞ്ഞേ എന്തു സംഭവിച്ചു.”

“അകത്തു കടക്കാൻ അനുവാദം വാങ്ങാനായി ആളുകൾ ബുദ്ധിമുട്ടുകയാണു്.”

“അയ്യോ, എന്റെ കുഞ്ഞേ, അതെത്രയോ ഭയങ്കരമായിട്ടുള്ളതാണു് ഈ വസ്തുത ഞങ്ങളുടെ ശേഷിച്ച ആശയും നശിപ്പിക്കുന്നു. അവർ അകത്തു കടന്നാൽ തീർച്ചയായും

ഞങ്ങളുടെകഥ ഇവിടെ അവസാനിക്കും. പട്ടാളക്കാരുടെ രക്ഷയേ ഞങ്ങൾക്കുള്ളു."

അവളുടെ മുഖം വിഷാദംകൊണ്ടു മങ്ങി. നീണ്ട നീലനേത്രങ്ങൾ തെളിഞ്ഞു പ്രകാശിച്ചു.

"ജാൺ! എനിക്കു് ഏതാണ്ടു് പറവാനുണ്ടു്. അതു ശ്രദ്ധിച്ചു കേൾക്കണം."

ഇത്രയും പറഞ്ഞപ്പോൾ അവളുടെ ലോലമായ ഗാത്രം വിറച്ചു ശബ്ദം പെട്ടെന്നു ഒതുങ്ങി. അല്പനേരം റോസ താഴത്തേക്കു നോക്കി.

"പറവാനുള്ളതു് വേഗമാകട്ടെ. ജഗന്നിയന്താവിന്റെ സാന്ത്വനസാരങ്ങൾ കുഞ്ഞിന്റെ നാവിലൂടെ പുറത്തുവരട്ടെ."

"ഞാൻ നിങ്ങളുടെ സ്ഥിതിയിൽ എത്തിയിരുന്നുവെങ്കിൽ തീർച്ചയായും ഇപ്പോൾ ഈ തെരുവിൽക്കൂടെ പോകുന്നതല്ല."

"പട്ടാളക്കാർ ജനങ്ങളെ സൂക്ഷിക്കുമ്പോൾ എന്തുകൊണ്ടു പോകാൻ പാടില്ല."

"അതു നിശ്ചയമില്ലാത്ത കാര്യമാണു്. പെട്ടെന്നു് ഇപ്പോഴത്തെ സ്ഥിതിമാറും."

"അതു ശരിയാണു്."

"പുറത്തുപോകാൻ ഉത്തരവു കിട്ടീട്ടുണ്ടോ?"

"ഇല്ല."

"എന്നാൽ തീർച്ചയായും നിങ്ങൾ പുറത്തെത്തിയ ഉടൻ ശത്രുക്കൾക്കു ഇരയാവുന്നതാണു്."

"പട്ടാളക്കാർ രക്ഷിക്കാതിരിക്കയില്ല."

"എന്തൊരു അവിവേകമാണു് അവിടുന്നു പറയുന്നതു്. പട്ടാളക്കാരെ വിശ്വസിക്കുകയോ? അവർ ജനങ്ങളുടെ അംഗരക്ഷകന്മാരല്ല. രാജകീയാജ്ഞയ്ക്കുമാത്രം വശപ്പെടുന്ന കൂട്ടരാണു് അവർ. അതിനാൽ ആ വിചാരം ദൂരത്തു കളയണം."

"പിന്നെ ഞങ്ങൾ എന്തുചെയ്യട്ടെ?".

അവൾ നാലുപാടും സൂക്ഷിച്ചുനോക്കി. അഴിഞ്ഞുകിടന്ന നീണ്ടുചുരുണ്ട തലമുടിയുടെ അററം പിടിച്ചുകൊണ്ടു് അവൾ ജാണിന്റെ മുഖത്തുനോക്കി അല്പം ഒന്നു മന്ദഹസിച്ചു. അവളുടെ നീണ്ട കണ്ണുകൾ എന്തോ സംസാരിച്ചു എന്നു് ജാണിനു തോന്നി.

അവൾ തുടൎന്നു.

"ഞാൻ നിങ്ങളുടെ സ്ഥിതിയിലായിരുന്നുവെങ്കിൽ പടിഞ്ഞാറുവശത്തുള്ള വഴിയെ പുറത്തു പോകുമായിരുന്നു. അതിനുശേഷം നിശ്ചയിച്ച സ്ഥലത്തേക്കു ചെന്നുചേരും."

"അതിനു എന്റെ സോദരനു് തീരെ നടക്കാൻ കഴികയില്ലല്ലോ."

"ഞാൻ കഴിയുന്നതും നോക്കാം" എന്നു കാണ്സ്റ്റീലിയസ്സ് പതിഞ്ഞ സ്വരത്തിൽ പറഞ്ഞു.

"വണ്ടി തയ്യാറുണ്ടോ" എന്നു് ആ പെൺകുട്ടി ഊൎജ്ജിതത്തോടു ചോദിച്ചു.

"വണ്ടി വെളിയിൽ നില്ക്കുന്നു."

"അല്ല, ഞാൻ നിൎദ്ദേശിച്ചപ്രകാരം വണ്ടിക്കാരൻ വണ്ടിയെ പടിഞ്ഞാറെ നടയിൽകൊണ്ടുചെന്നു നിറുത്തിയിരിക്കുന്നു."

അപ്പോൾ രണ്ടു ഭ്രാതാക്കളും പരസ്പരം ഒരു നോട്ടം കഴിച്ചിട്ടു മുമ്പിൽ നില്ക്കുന്ന ചെറുമോഹിനിയെ ഒന്നു കടാക്ഷിച്ചു. അവൾ അപ്പോഴും ധൈൎയ്യത്തോടുകൂടി നിന്നു. അഴിഞ്ഞു ചിന്നിയ അവളുടെ തലമുടി കാററിൽ കളിയാടി.

ജാൺ നിരാശനായി റോസയോടു് "ജയിൽസൂപ്രണ്ടു ഞങ്ങൾക്കു പോകാൻ കതകു തുറന്നുതരുമോ എന്നറിയാൻ നിവൃത്തിയില്ലാ" എന്നു പറഞ്ഞു.

"അതു് ചെയ്യുന്നതിനു് അദ്ദേഹം ഒരിക്കലും സമത്ഥനല്ല" എന്നു റോസ വെറുപ്പിനെ സൂചിപ്പിക്കുന്ന സ്വരത്തിൽ മറുപടികൊടുത്തു.

"പിന്നെ എങ്ങനെയാണു് പോകേണ്ടതു്?"

"നിങ്ങൾ ഒന്നുകൊണ്ടും ക്ലേശിക്കേണ്ട. ഞാൻ അച്ഛന്റെ കീശയിൽനിന്നും താക്കോൽ കൈക്കലാക്കീട്ടുണ്ടു്. അദ്ദേഹം ഉറങ്ങുകയാണു്."

"താക്കോൽ കിട്ടിയോ?"

"ഇതാ ഇരിക്കുന്നു ജാൺ!"

"എന്റെ കുഞ്ഞേ! നീ ഇപ്പോഴും ഇതിനുമുൻപും ഞങ്ങൾക്കായി ചെയ്തിട്ടുള്ള ഉപകാരത്തിനു നമ്മെ സൃഷ്ടിച്ച ജഗദീശ്വരൻതന്നെ പ്രത്യുപകാരം ചെയ്യട്ടെ. അല്ലാതെ ഈ അഗതികൾക്കു എന്തുചെയ്യാൻ കഴിയും. ലോകം ഞങ്ങളുടെ നേൎക്കു് ശത്രുവായിരിക്കയാണെന്നാണു് ഞങ്ങൾ ധരിച്ചതു്. എന്നാൽ അതിന്റെ ഒരു കോണിൽ ഇപ്പോൾ ഇതാ കരുണാമഴ പൊഴിച്ചു് ഞങ്ങളുടെ സന്തപ്തഹൃദയങ്ങളെ കുളിൎപ്പിക്കുന്നു. ഇതു് കൈയിലിരിക്കട്ടെ കുഞ്ഞേ! ഞങ്ങളുടെ അവസാനസമ്പത്തു് ഇതുതന്നെ. പൂൎണ്ണമനസ്സോടുകൂടി ഇതിനെ സ്വീകരിക്കൂ. ഞങ്ങളുടെ ആഗ്രഹം സഫലമാവട്ടെ."

ഇത്രയും കാൎണ്ണീലിയസ്സ് പറഞ്ഞുതീൎത്തിട്ടു ബലപ്പെട്ടു കീശയിൽനിന്നും ഒരു താൾ കീറിയ ബൈബിൾ എടുത്തു് റോസയുടെ കോമളമായ കൈകളിൽ വെച്ചുകൊടുത്തു. പേശലമായ അവളുടെ കൈവല്ലരികൾ ആ ദാനത്തെ മാറോടണച്ചു.

അപ്പോൾ കാൎണ്ണീലിയസ്സിന്റെ കണ്ണിൽനിന്നും ഏതാനും നീൎത്തുള്ളികൾ താഴത്തു പതിച്ചു.

"കാൎണ്ണീലിയസ്സ്! ഞാൻ സസന്തോഷം ഇതു് സ്വീകരിക്കുന്നു. ഈ പുസ്തകം എന്റെ ജീവിതാവസാനംവരെ കൈയിൽനിന്നും ഒഴിഞ്ഞിരിക്കയില്ല." എന്നു റോസ ഉത്തരം പറഞ്ഞു. അവളുടെ വിശാലമായ നേത്രങ്ങൾ സഹോദരന്മാരെ സപ്രഹൎഷം തലോടി.

അവൾ പറഞ്ഞു,

"എനിക്കു വായിക്കാൻ അറിഞ്ഞുകൂടല്ലോ"

ജനസംഘാതം പുറപ്പെടുവിച്ച ഘോരാരവം കാരാഗൃഹത്തിലും പരിസരങ്ങളിലും മാറെറാലിക്കൊണ്ടു. വൃക്ഷങ്ങൾ പോലും ആ അലച്ചുകേട്ടു ഞെട്ടങ്ങി.

"ഇനി ഒരു മാത്രയും കളയാൻ പാടില്ല" എന്നു് ജാൺ ദീർഘശ്വാസത്തോടുകൂടി പറഞ്ഞു.

"വരുവിൻ" എന്നുള്ള ആജ്ഞ നൽകീട്ടു അവൾ ചൊടിയോടുകൂടി അവക്കു മുമ്പിലായി നടന്നു. ആൾസഞ്ചാരമടഞ്ഞ വഴികളിൽക്കൂടി അവൾ അവരെ കൂട്ടിക്കൊണ്ടുപോയി.

അലച്ച അപ്പോഴും മുഴങ്ങി. "വേഗം കേറുക; വേഗം കേറുക" എന്നു് വണ്ടിക്കാരൻ വിളിച്ചുപറഞ്ഞു.

"കുഞ്ഞേ! ഞങ്ങൾ പോകുന്നു. ഈ ദയയ്ക്കു് ദൈവം സഹായിക്കട്ടെ" എന്നുമാത്രമേ ആ സഹോദരന്മാർ നന്ദി പറവാൻ ശക്തരായുള്ളു. അവൾ അവരെ ഒന്നു ഉററുനോക്കി അത്രമാത്രം.

വണ്ടി മിന്നൽപ്പിണറുപോലെ ഊടുവഴി വിട്ടു പാതയിൽക്കൂടെ നോക്കെത്താത്ത ദൂരത്തുപോയി മറഞ്ഞു.

തുറമുഖത്തു വണ്ടി കൊണ്ടുപോവാൻ ജാൺ വാഹകനോടു ആജ്ഞാപിച്ചു.

റോസ നോക്കിക്കൊണ്ടു വണ്ടിയെ പിന്തുടൎന്നശേഷം അച്ഛന്റെ സമീപത്തിലേക്കു തിരിച്ചു. കൈയിലുണ്ടായിരുന്ന താക്കോൽ കിണററിനകത്തേയ്ക്കു അവൾ വലിച്ചെറിഞ്ഞു.

സൂപ്രണ്ടന്റു ഉറക്കമെണീററു നോക്കിയപ്പോൾ കാരാഗൃഹത്തിനകം അപൽക്കരമായ ഒരു ലഹളയ്ക്കുള്ള രംഗമായിക്കണ്ടു. അയാൾ പ്രാണഭയം നിമിത്തം എന്തുചെയ്യുക എന്നറിയാതെ പകച്ചു നിൽക്കുമ്പോൾ ഒരു മുദ്ഗരഹസ്തം അയാ

ളെ സ്പർശിച്ചു. പെട്ടെന്നു തിരിഞ്ഞു നോക്കിയപ്പോൾ മകൾ അടുത്തു നില്ക്കുന്നതിനെയാണു് ഭീരുവായ പിതാവു കണ്ടതു്.

"കുട്ടീ ഈ ശബ്ദം കേട്ടില്ലേ."

"ഞാൻ കേൾക്കുന്നുണ്ടു്............പക്ഷേ എന്തുചെയ്യാം. ഞാൻ അച്ഛന്റെ നിലയിൽ..................."

"എന്നാൽ നീ അവൎക്കു കതകു തുറന്നുകൊടുക്കുമായിരുന്നു. ഇല്ലേ?"

"അതല്ല അതിനെ ആരും ഭേദിക്കുകയില്ല."

"അപ്രകാരം ചെയ്താൽ അവർ എന്നെ കൊല്ലും."

'അവർ കണ്ടാലല്ലേ അതുള്ളു."

"കാണാതിരിക്കാൻ മാർഗ്ഗമെന്താണു്."

"ഒളിക്കണം."

റോസ തളിരിനൊത്ത കൈകളെ തമ്മിൽ ഉരുമ്മി.

"എവിടെയാണു് ഒളിക്കേണ്ടതു് കുട്ടീ?"

"അതാ—അ—നിലവറയ്ക്കകത്തുതന്നെ."

"എന്റെ കുട്ടീ, നീയോ?"

"ഞാനും അച്ഛനെ അനുഗമിക്കുന്നുണ്ടു്. നമുക്കു അകത്തുപോയി കതകു് കുററി ഇട്ടുകൊള്ളാം."

ശത്രുക്കളെ തിരഞ്ഞു അലഞ്ഞുതിരിയുന്ന ആൾക്കൂട്ടം അവൎക്കു സമീപമെത്താറായി.

"അച്ഛാ! വരണം, വരണം."

"കുട്ടീ പുള്ളികൾ എന്തുചെയ്യും."

"ദൈവം സഹായിക്കട്ടെ. ഞാൻ അച്ഛനെ സൂക്ഷിച്ചുകൊള്ളാം"

അവർ രണ്ടുപേരും ഇരുട്ടറയിൽപോയി ഒളിച്ചു. "രാജദ്രോഹികളെ കീറുവിൻ" എന്നായിരുന്നു ജനങ്ങൾ തുടരെ വിളിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നതു്.

III

ആ ചെറുപ്പക്കാരൻ ഇപ്പോഴും അവിടെത്തന്നെ നില്ക്കുന്നുണ്ടു്. പക്ഷെ തലയിൽ വെച്ചിരുന്ന തൊപ്പി മുൻവശത്തേക്കു ചരിച്ചു കണ്ണുകൾ കഷ്ടിച്ചു കാണാമെന്ന വിധത്തിൽ വച്ചിരിക്കുന്നുവെന്നേയുള്ളു. ആ സമയത്തും വിപ്ലവകാരികൾ വഴിനീളെ സഞ്ചരിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നു.

“ഉത്തരവു കൊടുത്തതു് വാസ്തവത്തിൽ കാൺസ്റ്റീലിയസ്സിനെ വധിക്കുന്നതിനുള്ള ഒരുവിധം പ്രസ്താവിച്ചതുപോലെയാണു്. ഈ ആളുകൾ രണ്ടുസഹോദരന്മാരെയും എന്തുചെയ്യുമെന്നു അറിയാൻ പാടില്ല” എന്നു കൂടെയുണ്ടായിരുന്നതിൽ ഒരുദ്യോഗസ്ഥൻ ചെറുപ്പക്കാരനോടു പറഞ്ഞു.

അവർ അല്പം മാറി കാരാഗൃഹത്തിനകത്തു് സൂക്ഷിച്ചു നോക്കി. ജനങ്ങൾ കാൺസ്റ്റീലിയസ്സു് കിടന്നിരുന്ന മുറിയുടെ കമ്പികൾ വലിച്ചിളക്കുന്നതു് അവർ കണ്ടു.

കാരാഗൃഹം തെരുവീഥിയിലും കേടായി. ആളുകൾക്കു എവിടെയും പ്രവേശിക്കാൻ ഒരു തടസ്സവുമുണ്ടായിരുന്നില്ല. “തടവുകാരൻ പുറത്തുപോയി” എന്നു് ഒരുകൂട്ടം ആളുകൾ വിളിച്ചുപറഞ്ഞു. അവരുടെ ഉച്ചസ്വനത്തിൽനിന്നും അവർക്കു എത്രത്തോളം നൈരാശ്യമുണ്ടായിട്ടുണ്ടെന്നു് മനസ്സിലാക്കാം. അതുകേട്ടു അടുത്തുനിന്നവർ ആശ്ചര്യപരതന്ത്രരായി “രാജദ്രോഹി എവിടെ?” എന്നു ഉറക്കെ ഉച്ചരിച്ചുംകൊണ്ടു ഓരോരുത്തരായി ഓടി.

കാൺസ്റ്റീലിയസ്സിനെ കണ്ടില്ല എന്നുള്ളവിവരം നഗരമൊട്ടുക്കു് മുഴങ്ങി.

“അതു വാസ്തവമെങ്കിൽ വളരെ കാര്യമായി” എന്നു ഒരു ഉദ്യോഗസ്ഥൻ ചെറുപ്പക്കാരനോടു പറഞ്ഞു

തടവുകാരനെ കാണാതെ വിവേകശൂന്യരായ ജനങ്ങൾ

വളരെ കുഴങ്ങി. ചെറുപ്പക്കാരന്റെ കൂടെയുണ്ടായിരുന്ന മറ്റൊരുദ്യോഗസ്ഥൻ "ഹാ, നയശാലിയായ കാണ്ണീലിയസ്സ് ജീവനുംകൊണ്ടുപോയി. എന്തൊരാശ്ചര്യം" എന്നു കൂട്ടുകാരനോടു സംസാരിച്ചു.

"കാരാഗൃഹത്തിൽനിന്നാണോ പോയതു്? അങ്ങനെ വരില്ല." എന്നു കൂട്ടുകാരൻ സംശയത്തോടു പറഞ്ഞു.

"പക്ഷെ ഇനിയും അയാൾ പരിപൂർണ്ണമായ രക്ഷ പ്രാപിച്ചിട്ടില്ല. ബോട്ടുവള്ളങ്ങൾ ബന്ധിക്കാൻ ആജ്ഞ നല്കീട്ടുണ്ടെന്നാണു കേൾവി."

"എങ്കിൽ അതു് ആപൽക്കരമാണു്. അപ്രകാരം ഒരു ഉത്തരവു കൊടുത്തിരിക്കയില്ല."

തിരുമനസ്സുകൊണ്ടു് എന്താണു് നിശ്ശബ്ദനായി നില്ക്കുന്നതു്. കാറ്റിൽ ചലിക്കാത്ത ദീപമുണ്ടോ?"

"നിങ്ങൾക്കു മനുഷ്യപ്രകൃതം വളരെ കുറച്ചേ അറിയാവൂ. ചില സംഗതികൾ ദൈവികമായിമാത്രം സംഭവിക്കും. അപ്പോൾ മനുഷ്യർ സ്വാന്തകരണങ്ങളെ വശചെയ്യാതെ പരാശക്തിക്കു കീഴടങ്ങിപ്പോവുന്നു. അങ്ങനെയുള്ള ഒരവസ്ഥയാണു് തിരുമനസ്സിൽ കാണുന്നതു്."

ഇതുകേട്ടു കൂട്ടുകാരന്റെ രക്തംതണുത്തുപോയി. അയാൾ സമീപത്തുനില്ക്കുന്ന ചെറുപ്പക്കാരന്റെ ശ്രീമത്തായ മുഖത്തു കുറേനേരം നോക്കി അപ്പോൾ ആ തരുണൻ ഒരു ദീർഘശ്വാസം വിടുന്നതായി തോന്നി.

ഈ സമയത്തിനിടയിൽ കാണ്ണീലിയസ്സിനെ കാണാനില്ലെന്നുള്ള വർത്തമാനം എങ്ങും പരന്നു. എല്ലാപേരും നാലുവഴിക്കും ജലപ്രവാഹംപോലെ അയാളെ അന്വേഷിച്ചു പാഞ്ഞുപോയി.

രണ്ടു സഹോദരന്മാരും കുറേദൂരംപോയപ്പോൾ ജയിലും മരണവും അവർക്കു വളരെ പിന്നിലായി എന്നു വിശ്വാസം

വന്നു. കുതിരകൾ അതിവേഗം ഓടി. ജാൺ, ക്ഷീണിച്ചു തേജസ്സു നശിച്ച സഹോദരനെ ഗാഢമായി താങ്ങിയിരുന്നു.

വേഗത്തിൽ പൊയ്ക്കൊണ്ടിരുന്ന വണ്ടി പെട്ടെന്നു നിന്നു.

“എന്താകാൎയ്യം” എന്നു ജാൺ വണ്ടിക്കാരനോടു ചോദിച്ചു.

“ഞാൻ എന്തുചെയ്യട്ടെ. കാൎയ്യം—”വണ്ടിക്കാരന്റെ ശബ്ദം നിലച്ചു. അവന്റെ ദേഹം കിടുകിടെ വിറകൊണ്ടു.

“കാൎയ്യം പറയുക” എന്നു ക്ഷമയില്ലാതെ ജാൺ വീണ്ടും ചോദിച്ചു.

“വെളിയിൽപോകാൻ നിവൃത്തിയില്ല. കോട്ടവാതൽ ബന്ധിച്ചിരിക്കുന്നു.”

“പതിവില്ലാത്ത കാൎയ്യമല്ല അതു്. ആരു കതകടച്ചു?”

ജാൺ ഒരുവശം ചരിഞ്ഞു ജനാലയിൽക്കൂടെ പുറത്തു നോക്കി. പോകേണ്ടമാൎഗ്ഗം തടസ്സംചെയ്തിരുന്നു.

“ഏതായാലും കുറേക്കൂടി പോകട്ടെ. എന്റെ കൈവശം പുറത്തുപോകാനുള്ള ആജ്ഞ ഉണ്ടു്. കാവല്ക്കാർ നമ്മെ വിടാതിരിക്കയില്ല.”

വണ്ടി മെല്ലെ നീങ്ങി. വണ്ടിക്കാരൻ കുതിരകളെ അയച്ചു വിടാതെ മുൻകരുതലോടുകൂടി പതുക്കെ നടത്തി.

വഴിയെപോകുന്ന ഒരാൾ അകത്തിരിക്കുന്ന ജാണിനെ കണ്ടറിഞ്ഞു. ആ വിവരം അയാൾ കൂട്ടുകാരെ തെൎയ്യപ്പെടുത്തി. ഏതാനുംനിമിഷങ്ങൾക്കുള്ളിൽ രണ്ടുപേരുടേയും ഗൂഢസഞ്ചാരം എങ്ങും പരന്നു. വണ്ടി കോട്ടവാതല്ക്കൽ എത്തി.

“കതകുതുറക്കണം” എന്നു വണ്ടിക്കാരൻ ദ്വാരപാലകനോടു് അപേക്ഷിച്ചു. “തുറക്കാമോ?” എന്നൊരാശ്ചൎയ്യസൂചകമായ ചോദ്യംതന്നെ അയാളും മറുപടിയായി കൊടുത്തു. അതിനെ തുടൎന്നു കാവല്ക്കാരൻ ഇങ്ങനെ പറഞ്ഞു. “എനിക്കും കതകുതുറക്കുന്നതിൽ സന്തോഷമേ ഉള്ളൂ. . പക്ഷേ അനുവാദമില്ല.”

“താക്കോലിട്ടു തുറക്കാനല്ലേ പറഞ്ഞതു്.”

“താക്കോലില്ല.”

“അതെന്തുചെയ്തു?”

“ആരോ എന്റെ കൈയിൽനിന്നും വാങ്ങിക്കൊണ്ടു പോയി.”

“ആരാണു്?”

“ആരോ എനിക്കറിഞ്ഞുകൂടാ. അയാൾ ആരും പുറത്തു പോകാതിരിക്കാൻചെയ്ത വേലയാണിതു്.”

ജാൺ ഈ സംഭാഷണം കേട്ടുകൊണ്ടിരിക്കയായിരുന്നു. മനസ്സുമടിച്ചു് അയാൾ “ജാൺ — ജാണാണു് അകത്തിരിക്കുന്നതു്” എന്നു പറയാൻ വണ്ടിക്കാരനോടു നിർദ്ദേശിച്ചു.

അതുകേട്ടപ്പോൾ കാവല്ക്കാരൻ ഒന്നു ആൾ മാറിയതു പോലെയായി. “താക്കോൽ കൈവശം ഇല്ല. അവിടത്തെ ആവശ്യത്തിനു ഞാൻ കള്ളംപറയുകയില്ല” എന്നു വിനീത സ്വരത്തിൽ അവരെ അയാൾ അറിയിച്ചു.

“എപ്പോൾ താക്കോൽ കൊണ്ടുപോയി?”

“കാലത്തു.”

“ആരു്?”

“പ്രാംശുകായനായ ഒരു ചെറുപ്പക്കാരൻ.”

“നിങ്ങൾ എങ്ങനെ താക്കോൽ കൊടുത്തു?”

“അയാൾ മുദ്രവെച്ച ഉത്തരവു കാണിച്ചു.”

“കാണ്ണീലിയസ്സ് ഇതെല്ലാംകേട്ടു അത്യധികം മനസ്താപിച്ചു. “നമ്മുടെ അവസാനം ഒഴിച്ചുവെക്കാൻ പാടില്ലാത്തതാണു്” എന്നുമാത്രം ആ രോഗാതുരൻ ഉച്ചരിച്ചു.

വേറൊരുമാർഗ്ഗമായി വണ്ടിവിടുക. ഒരു മാർഗ്ഗമല്ലെങ്കിൽ പിന്നീടൊന്നു നോക്കാം. എല്ലാം ദൈവശക്തിപോലെ വരും.” എന്നു ജാൺ വിചാരിച്ചു സമാധാനപ്പെട്ടു.

വണ്ടി തിരിച്ചുനിറുത്തി. ഏകദേശം അതു നീങ്ങിയപ്പോൾ ജാൺ കാവല്ക്കാരനോടു പറഞ്ഞു.

"നിങ്ങൾക്കു ഞങ്ങളെ രക്ഷിക്കണമെന്നുണ്ടു്; അതിനു
ള്ള ഉപായം കൈവശമില്ല. ആ സന്മനസ്സിനു ജഗന്നിയ
ന്താവു മംഗളം നൽകുമാറാകട്ടെ."

"വേഗം ഓടിക്കു. ഇടത്തുവശത്തു പാതയിൽക്കൂടെ പോ
കണം" എന്നു ജാൻ വണ്ടിക്കാരനെ ഉപദേശിച്ചു. വണ്ടി
അതിവേഗത്തിൽ പാഞ്ഞുപോയി.

വഴിനീളെ ജനങ്ങൾ വാഹനത്തിൻെറ ശീഘ്രഗതി
യെഓർത്തു അതിശയിച്ചുനിന്നു. അത്ര കുറെദൂരംപോയപ്പോൾ
"നിറുത്തുക" എന്നു പറഞ്ഞു മൂന്നുപേർ തടസ്സം ചെയ്തു.

വണ്ടിക്കാരൻ കുതിരകളെ അതിവേഗത്തിൽ ഓട്ടിച്ചു.

രണ്ടു സഹോദരന്മാരും അവരുടെ ഭാവിയെപ്പററി ചി
ന്തിക്കുകയായിരുന്നു. അവർ പെട്ടെന്നു ഞെട്ടി. വണ്ടി
ആപാദചൂഡം ഒന്നുലഞ്ഞു. ചക്രങ്ങൾ ചെളിയിൽ പുതഞ്ഞ
പോലെ അവക്കു അനുഭവപ്പെട്ടു. അത്യുച്ചത്തിൽ ഒരു വിളി
യും ആകാശത്തേയ്ക്കുയർന്നു.

"കാര്യമെന്താ?"

"ഇങ്ങോട്ടു നോക്കണം."

വണ്ടിക്കാരൻെറ അപേക്ഷയനുസരിച്ചു ജാൻ പുറത്തു
നോക്കി. എണ്ണമററ ജനക്കൂട്ടം വണ്ടിക്കു ചുററും തിങ്ങിനി
ന്നു. അവർ വണ്ടിയെ അടിച്ചുടയ്ക്കാൻ ഭാവിച്ചു.

"സോദരാ! യാത്ര ഇവിടെ അവസാനിക്കും" എന്നു
ജാൻ കാർണ്ണീലിയസ്സിനോടു പറഞ്ഞു.

"അവർ ഇതാ ഇരിക്കുന്നു. പിടിച്ചുകൊള്ളുവിൻ"
എന്നും മററും ആളുകൾ കണ്ഠകാഹളത്തിലൂടെ പ്രഖ്യാപനം
ചെയ്തു.

"രാജദ്രോഹികളെ കീറുവിൻ" എന്നും വേറൊരു കൂട്ടം
ഉദ്ഘോഷിച്ചു.

ജനതതിയാൽ വണ്ടി വലയം ചെയ്യപ്പെട്ടു. അതു

എന്തു ശക്തിയാലോ ക്രമേണ നീങ്ങാൻ തുടങ്ങി. അല്പനേരംകൂടികഴിഞ്ഞു. പെട്ടെന്നു് അതിന്റെ ഗതി നിലച്ചു. ഏതാനുംപേർ ശക്തിയോടുകൂടി അതിലടിച്ചു. മററുചിലർ പലകകളെ തുണ്ടുതുണ്ടാക്കി പൊളിച്ചു. അപ്പോൾ കവിളൊട്ടി അല്പപ്രാണനായി, രക്ഷപ്പെടാൻ ഒരുമ്പെട്ട കാണ്ണീലിയസ്സും, അയാൾക്ക താങ്ങലായിരുന്ന ജാണും പ്രത്യക്ഷപ്പെട്ടു.

“ഇതാ രാജദ്രോഹിയായ കാണ്ണീലിയസ്സ്; കീറുവിൻ” എന്നു അവർ ശബ്ദിച്ചു. താഴത്തേക്കിറങ്ങാൻ ഭാവിക്കുന്ന ജാണിന്റെ നേക്കു ഒരുത്തൻ ഇരുമ്പുകമ്പി ഓങ്ങി. അതു തലയോട്ടിനെ ഉടച്ചുതകത്തു. രക്തം ധാരാളം പ്രവഹിച്ചു. ഏതാനും മാത്രകൾക്കുള്ളിൽ അയാൾ താഴത്തു പതിച്ചു. പിൻവശത്തുനിന്നും ഒരടികൂടെ അയാളിൽ പതിച്ചു വേദനനിമിത്തം ആ ശരീരം ഒന്നു പിടഞ്ഞു. പിന്നീടു ചലനമില്ലാതായി.

ഏതാനുംപേർകൂടി മൃതശരീരത്തെ കാല്ക്കൽ പിടിച്ചു വലിച്ചിഴച്ചു. ലഹളയുടെ ആവിർഭാവംമുതൽ കാര്യഗതിയെ നിരീക്ഷിച്ചുകൊണ്ടുനിന്ന ചെറുപ്പക്കാരൻ ജാണിന്റെ മരണവൃത്താന്തമറിഞ്ഞു നിഷ്കളങ്കം ഖേദിച്ചു.

ഈ ക്രൂരകൃത്യം കണ്ടു് “എന്റെ സോദരാ” എന്നു കാണ്ണീലിയസ്സ സസ്നേഹം വിളിച്ചുകരഞ്ഞു.

ഒരുത്തൻ ഒരടി കാണ്ണീലിയസ്സിനും കൊടുത്തു. അടികൊണ്ടു് അയാളുടെ തൊപ്പി തെറിച്ചുപോയി. വേറെ ഒരാൾ തോക്കിന്റെ മൂട്ടുകൊണ്ടു മുഖത്തു ഇടിച്ചു. അതോടുകൂടി ആ സാധു മലൻവീണു. അയാളുടെ ശരീരത്തെ മൂച്ചയുള്ള ആയുധങ്ങൾകൊണ്ടു് ആളുകൾ കീറി വ്രണപ്പെടുത്തി. രക്തം ദേഹത്തിൽനിന്നും ഒലിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നു.

രണ്ടു പ്രേതങ്ങളേയും അവർ കാരാഗൃഹത്തിനകത്തു കൊണ്ടുപോയി, അവിടെ തയ്യാറാക്കിയിരുന്ന പലകമേൽ

കെട്ടിത്തൂക്കി. രാജദ്രോഹത്തിനു തക്കതായ ശിക്ഷ അതാണെന്നാണു് ക്ഷോഭിച്ചുവശായ ജനത അപ്പോൾ തീർച്ചയാക്കിയതു്.

അന്നത്തെ സ്മരണീയസംഭവങ്ങൾ ഒന്നൊഴിയാതെ കണ്ട ചെറുപ്പക്കാരൻ ആറഞ്ചിലെ യുവരാജാവു അവിടെനിന്നും പോയി.

പ്രശാന്തമായ ആകാശത്തിൽ ഉദിച്ചുയർന്ന നക്ഷത്രങ്ങൾ രക്തമണിഞ്ഞ മൃതശരീരങ്ങളെ സൂക്ഷിച്ചുനോക്കി. കളങ്കം കലരാത്ത രക്തത്തുള്ളികൾ അവരുടെ പാദങ്ങളിൽകൂടെ ഇറ്റിറ്റു വീണു് രത്നകാന്തിയെ ഉത്ഭാവനം ചെയ്തു. അതു് അവർക്കു സ്വാതന്ത്ര്യപ്രണയത്തിനു ലഭിച്ച സമ്മാനമുദ്രയായിരിക്കാം.

IV

1672-ാമാണ്ടു് ആഗസ്റ്റ് ഇരുപതാം തീയതി, സ്വരാജ്യാഭിമാനികളായ രണ്ടു സഹോദരന്മാരുടേയും രക്തപ്രവാഹപ്രദർശനാനന്തരം ഭൂതകാലത്തോടു സംഘടനംചെയ്തു. സ്വരാജ്യത്തെ നിഷ്കളങ്കം സ്നേഹിക്കുന്ന ദേശഭക്തന്മാർക്കു ലഭിക്കാവുന്ന അഭിനന്ദനത്തിന്റെ ശരിമാതൃകകളായി രണ്ടുപേരുടേയും, രക്തമുണങ്ങി വട്ടക്കെട്ടിയതും അംഗഭംഗം വന്നിട്ടുള്ളതുമായ, മൃതശരീരങ്ങൾ മാരുതപ്രഹരമേറ്റു അല്പാല്പം ഉലഞ്ഞുതൂങ്ങി.

ജാണിന്റെ പരിചാരകൻ സമയം കുറച്ചും കളയാതെ കാരാഗൃഹവും തെരുവീഥിയും കടന്നു നേരേ പോയി. പ്രശാന്തമായി ഒഴുകുന്ന പുഴയിൽ തീരത്തിനൊരു ചെറുതോണി ഉലാത്തുന്നതു് അയാൾ കണ്ടു. അതിൽ കയറി അയാൾ മറുകരയെത്തി നിർദ്ദേശസ്ഥലത്തേക്കു നടന്നു. മനോഹരമായ

ശോലസ്ഥലങ്ങളും, ചെങ്കല്ലുകൊണ്ടു കെട്ടിയുയൎത്തീട്ടുള്ള മണിമേടകളും കഴിഞ്ഞു, നഗരത്തിൽ നടന്ന പ്രക്ഷോഭണങ്ങൾ തട്ടി നിശ്ശേഷം ഉണരാതെ ശാന്തമായി പരിലസിക്കുന്ന ഒരു കെട്ടിടത്തിനകത്തു പരിചാരകൻ കടന്നു. അപ്പോൾ സംഭവിക്കുന്ന കലാപമോ, അന്തഃഛിദ്രമോ, ഒന്നുംതന്നെ അറിയാതെ അതിററ സംതൃപ്തിയോടും സന്തോഷത്തോടും സ്വന്തജോലിയിൽ വ്യാപൃതനായി ഒരാൾ അതിൽ കാലയാപനം ചെയ്യുന്നുണ്ടു്.

അതു വാൻബീലല്ലാതെ മററാരുമല്ല.

അയാൾ ജനിച്ചതും വളൎന്നതും ആ ഭവനത്തിലായിരുന്നതിനാൽ അവിടംവിട്ടു പോകുന്നതിനുള്ള മനസ്സുകേടു കുറച്ചൊന്നുമല്ല അയാൾക്കുള്ളതു്. ബാല്യത്തിലേ വാൻബീലിൻെറ അച്ഛനമ്മമാർ മരിച്ചുപോയി. അവർ കണക്കിലധികം സമ്പാദിച്ചിരുന്നു. അതു മുഴുവനും താഴെ കാണുന്ന ഒരു രേഖയോടുകൂടി ഏകസന്താനമായ വാൻബീലിനു അവർ വിട്ടുകൊടുത്തു.

“കുഞ്ഞേ! ജീവിതമത്സരമെന്തെന്നറിയണമെങ്കിൽ നീ ഈ സ്വത്തിനെ യഥായോഗ്യം ചെലവാക്കുക. അതല്ലാതെ രാപ്പകൽ വേലചെയ്തു കഷ്ടിച്ചു ജീവൻ പുലൎത്തുന്ന ഒരു ജീവിതം നിനക്കു് എത്ര സുഖകരമായിരിക്കും.”

കുഞ്ഞുന്നാളിലേതന്നെ ജാൺ വാൻബീലിൻെറ രക്ഷാധികാരിയെന്ന നിലയിൽ വൎത്തിച്ചുപോന്നു. രക്ഷാകൎത്താവിനെ കുട്ടി ബഹുമാനപൂൎവ്വം സ്നേഹിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നു. ശരിയായ നിലയിൽ വാൻബീലിനെ വളൎത്തുന്നതിനു രക്ഷാകൎത്താവിനുള്ള ഉത്സാഹവും താല്പൎയ്യവും, അല്പവും സ്വാൎത്ഥത കലരാത്തതായിരുന്നു.

വാൻബീൽ പ്രായമായപ്പോൾ തനിക്കു സിദ്ധിച്ച സ്വത്തിനെ വേണ്ടപോലെ വിനിയോഗിക്കുന്നതിനു തീൎച്ചയാക്കി. അയാൾ ചെടികളെ പററിയും ചിത്രശലഭങ്ങളെ പ

റ്റിയും കഴിയുമ്പോഴൊക്കെ അറിവു് സമ്പാദിച്ചിരുന്നു. കിട്ടാവുന്ന പുഷ്പങ്ങൾ ശേഖരിച്ചുണക്കി സൂക്ഷിക്കുന്നതുകൂടാതെ അവയുടെ ചിത്രങ്ങളും അയാൾ സൌകൎയ്യംപോലെ തയ്യാറാക്കി വച്ചു.

അക്കാലത്തു ഡച്ചുകാരും ഫ്രഞ്ചുകാരും ചെടികൾ വളൎത്തി മനോഹരമായ പുഷ്പങ്ങൾ എടുക്കുന്നതിൽ അന്യോന്യം മത്സരബുദ്ധികളായിത്തീൎന്നു. അതിന്റെ ഫലമായി നാട്ടിലെങ്ങും പൂന്തോട്ടങ്ങൾ ഉണ്ടായി. പലദേശങ്ങളിൽനിന്നും വിത്തുകൾ വരുത്തി വേണ്ടവിധം നട്ടുവളൎത്തി വിശേഷരീതിയിലുള്ള പൂക്കൾ പറിക്കുന്നതിനു പലൎക്കും ഉത്സാഹം ജനിച്ചു.

വാൻബീലിനു പൂച്ചെടികൾ വളൎത്തുന്നതിൽ പരം ആനന്ദപ്രദമായ തൊഴിൽ വേറെ ഇല്ലെന്നു വേണം പറവാൻ. ജനങ്ങൾ വാൻബീലിന്റെ നീലാംബുജങ്ങളെയും അവയെ വളൎത്തി പരിചരിക്കുന്ന പൂവാടിയെയും അവയ്ക്കു ഉരം തയ്യാറാക്കുന്ന സ്ഥലത്തെയും പററി മുക്കിലും മൂലയിലും സംസാരിക്കാൻ തുടങ്ങി.

അയാൾ പിതൃസ്വത്തിനെ ഈ തൊഴിലിലേക്കു അപ്പോഴപ്പോൾ, ആവശ്യംപോലെ ചിലവുചെയ്തു വന്നു. അതിനതിനു നീലാംബുജങ്ങൾ സമൃദ്ധിയായി ഉണ്ടായി.

ജാൺ സൌകൎയ്യം കിട്ടുമ്പോഴൊക്കെ വാൻബീലിന്റെ വസതിയിൽ പോയി താമസിക്കുക പതിവാണു്. രാഷ്ട്രീയാന്തരീക്ഷത്തിൽ സധൈൎയ്യം വിഹരിക്കുന്ന ആ പുരുഷകേസരിക്കു അല്പകാലത്തേക്കെങ്കിലും പുഷ്പങ്ങൾക്കിടയിൽ ജീവിതം നയിക്കാനുള്ള സന്തോഷം അളവററതായിരുന്നു. എന്നാൽ അങ്ങനെയുള്ള ഒരാളുമായി സമ്പൎക്കം ചെയ്തു എന്നുകരുതി വാൻബീൽ രാജ്യകാൎയ്യങ്ങൾ അടിക്കടി അറിഞ്ഞുകൊണ്ടിരുന്നു എന്നു സംശയിക്കുകയേ വേണ്ട. ആളുകൾ ഒന്നിനൊന്നിനു ജാണിനെ വെറുത്തു. എന്നിട്ടു അയാളുടെ സാഹ

ചൎയ്യമുണ്ടായിരുന്നിട്ടും വാൻബീലിനെ അവർ അഭിനന്ദിച്ചുതേയുള്ളു.

വാൻബീൽ നീലാംബുജങ്ങൾ വളൎത്തി പേരു സമ്പാദിച്ചുവരുന്ന കാലത്തു സമീപഗൃഹത്തിലുള്ള ഒരാൾ കത്തിക്കാളുന്ന അസൂയയോടു കൂടി അയൽവാസിയെ സൂക്ഷിക്കുന്നുണ്ടായിരുന്നു. അയാളുടെ പേരു ബാക്സ്റ്റൽ എന്നാണു്. നീലാംബുജം അയാളും വളൎത്തിവന്നു. എന്നാൽ അയാൾ അയൽക്കാരനൊപ്പം കീൎത്തി കേട്ടിരുന്നില്ല. അതു അയാളിൽ കടുത്ത താപത്തെ വളൎത്തിയിരുന്നു.

ബാക്സ്റ്ററൽ എളിയനിലയിലുള്ള ഒരു കുടുംബാംഗമായിരുന്നതിനാൽ തൊഴിലിനു തക്കധനം ചിലവിടുവാൻ അയാൾക്കു സാധിച്ചില്ല. എങ്കിലും കിട്ടുന്നതുകൊണ്ടു, വിത്തുകൾ വാങ്ങി തൈകളാക്കി നടുകയും പുഷ്പങ്ങളിറുത്തു വില്ക്കുകയും ചെയ്തുവന്നു. കൃഷിയിൽ ഏകാഗ്രചിത്തതയോടു അയാൾ ദിവസം കഴിച്ചു.

ജനങ്ങളുടെ ഇടയിൽ അയാളും നല്ല സമ്മതമുള്ളവനായിരുന്നു. അയാളുടെ പൂക്കളും ആളുകൾക്കു പ്രിയമുള്ളവയായിരുന്നു. എന്നു മാത്രമല്ല അവ വാൻബീലിന്റെ പുഷ്പങ്ങളോടൊപ്പം വലിപ്പമുള്ളതല്ലെങ്കിലും പരിമളത്തിനു രണ്ടുകൂട്ടവും തുല്യമാണു്. നീലാംബുജത്തിൽത്തന്നെ പല ഇനം അയാൾ വളൎത്തിയിരുന്നു. അയാളുടെ കീൎത്തിയും ക്രമേണ ക്രമേണ ഫ്രാൻസിൽക്കൂടെ പോർട്ടുഗീസുവരെ എത്തി.

വാൻബീൽ കൃഷിയിൽ പല മാററങ്ങൾ വരുത്താൻ തീർച്ചയാക്കി. പുഷ്പങ്ങൾ ശേഖരിച്ചു വെക്കുന്നതിനും വിത്തുകൾ സംഭരിക്കുന്നതിനും അതുസംബന്ധിച്ചു പല ജോലികൾ നോക്കുന്നതിനുമായി ഒരു കെട്ടിടം പണി കഴിപ്പിച്ചു് ഓരോ മുറി ഓരോ കാൎയ്യത്തിനായി തരംതിരിച്ചു. തോട്ടത്തിലും അതുപോലെ പരിഷ്കാരം വരുത്തി. കൂടുതൽ വെളിച്ച

വും വായുവും കിട്ടുന്നതിലേക്ക ശാസ്ത്രീയമായ നിലയിൽ അയാൾ പലതും പ്രവൎത്തിച്ചു.

അതുനിമിത്തം ബോക്സ്റ്റലിനു കുറെ നഷ്ടം ഉണ്ടായി. എന്നാൽ അല്പം ആലോചിച്ചപ്പോൾ അയൽവാസി ചെയ്തതു് ഒരു ഉപകാരമാണെന്നു് അയാൾ മനസ്സിലാക്കി. വാശിയും മാത്സൎയ്യവും വൎദ്ധിക്കുമ്പോൾ ഒരാൾ പ്രതിയോഗി ചെയ്യുന്ന ദോഷങ്ങളെ ഗുണങ്ങളാണെന്നു കാണുന്നതു് നിയതിയുടെ മറെറാരു രഹസ്യമാണു്. തോട്ടത്തിൽ കുറെ സൂൎയ്യപ്രകാശം കുറഞ്ഞുവെന്നു് ബോക്സ്റ്റലിനു തോന്നി. കാററും അതേപ്പോലെ ഇല്ലാതായി എന്നു അനുമാനിച്ചു. എങ്കിലും നീലാംബുജം നല്ല നിലയിൽ വളരുന്നതിനുള്ള ഏകകാരണം അയാളെ സമാധാനിപ്പിച്ചു.

വാൻബീലിന്റെ പുതിയ രണ്ടുനിലക്കെട്ടിടത്തിനു മുകളിൽ പൂച്ചട്ടികളും, പുഷ്പിച്ച ചെടികളും ചുവരുകളിൽ ചിത്രങ്ങളും മററും കണ്ടു ബോക്സ്റ്റലിന്റെ ഹൃദയം നീറി. പുതിയ പുതിയ പൂച്ചെടികൾ മുകളിലിരിക്കുന്നതു അയാൾ സൂക്ഷിച്ചുനോക്കി. ദൂരദർശിനി, ഭൂതക്കണ്ണാടി മുതലായവയും അവിടെ വെച്ചിട്ടുണ്ടായിരുന്നു. ഒരുനിമിഷംപോലും വൃഥാകളയാതെ വാൻബീൽ മുറിയിൽനിന്നും തോട്ടത്തിലും, അവിടെനിന്നും തിരിച്ചു മുറികളിലുംപോയി ജോലിനോക്കുന്നതു അയൽക്കാരൻ കാണുക പതിവായിരുന്നു.

വാൻബീൽ വെറും ഒരു ഉദ്യാനപാലകൻ മാത്രമായിരുന്നില്ല. പ്രകൃതിയിൽ മോഹനമായുള്ളതിലെല്ലാം അയാൾ കണ്ണോടിച്ചിരുന്നു. അയാളുടെ മനസ്സു അവയിൽതന്നെ മുഴുകിയുമിരുന്നു. ചുരുക്കത്തിൽ മനോഹരാവസ്തുക്കൾക്കുവേണ്ടിയാണു് അയാൾ ജീവിക്കുന്നതെന്നു പറയാം. ബോക്സ്റ്റലിനു ഈ പൂക്കാരനെ നല്ലവണ്ണം മനസ്സിലാക്കാൻ സാധിച്ചില്ല. വൈകുന്നേരത്തു അയാൾ മതിലിൽ കയറി അയൽക്കാരന്റെ കൃഷിത്തോട്ടത്തെ അസൂയാപൂൎവ്വം സൂക്ഷിക്കുക സാ

ധാരണമായിത്തീൎന്നു. വെറുതെ കിടക്കുന്നതായി കണ്ട സ്ഥലം അടുത്തദിവസം ഉടമസ്ഥൻ കിളച്ചിട്ടിരിക്കും. അതിൽ ആററു മണൽ ചെളി മുതലായതു് അടുത്തദിവസം നിരത്തിയിരിക്കും. ചെടികൾക്കു അധികം ചൂടുതട്ടാതെ ചിലേടത്തു മേൽകെട്ടി ചാൎത്തിയിരിക്കും. വേറെ ചിലതിനു കൂടുതൽ വെളിച്ചം തട്ടാൻ എന്തെങ്കിലും പണി ചെയ്തിരിക്കും. ഈ തരത്തിൽ വാൻബീൽ നടത്താറുള്ള കാൎയ്യങ്ങൾ ഓരോന്നും ബാക്സ്റ്റർ നോക്കി മനസ്സിലാക്കി. അപ്പോഴാണു് തന്റെ ഭാഗത്തുള്ള വെളിച്ചം 'പുഷ്പബന്ധു' അപഹരിച്ചു എന്നു് അയാൾക്കു അറിയാനിടയായതു്.

പിതൃസ്വത്തായ നാലുകോടി ഗിൽഡറും, വേറെ വഴിയിൽ വരവുള്ള നാല്പതിനായിരവും വാൻബീൽ പുഷ്പങ്ങൾക്കായി ചെലവുചെയ്യുന്നതിന്റെ രഹസ്യം അയൽക്കാരനു മനസ്സിലായിട്ടില്ല. അതുപോലെ ചെലവാക്കാൻ ബാക്സ്റ്ററിനു ധനമില്ലാത്തതുകൊണ്ടു അസൂയയുടെ കാഠിന്യം അസഹനീയമായി ഭവിച്ചു. എന്നാൽ അല്പവും പിന്നോക്കം മാറിക്കൂടയെന്നുള്ള തീവ്രവ്രതം അയാൾ ശരിയായും അനുഷ്ഠിച്ചു. ചെറുതായ സ്വന്തഭവനം ചെടികൾക്കായി ഒഴിച്ചുവെച്ചു. പുതിയ ചട്ടികൾ നിറച്ചു അയാൾ ചെടികൾ വളൎത്തി. തൈകളെ യഥാവസരം തോട്ടത്തിൽ ഇളക്കി നട്ടു്. അയാൾ എപ്പോഴും സൂക്ഷിച്ചുപോന്ന മനോഹരവും സുരഭിലവുമായ പൂക്കൾ അയാൾ പറിച്ചുവെങ്കിലും എന്തോ ചില ഗുണങ്ങൾ വാൻബീലിന്റെ നീലാംബുജങ്ങൾക്കു കൂടുതലായി ഉണ്ടെന്നു് അയാൾക്കു തോന്നി.

ബാക്സ്റ്ററിന്റെ പരിശ്രമം അധികകാലത്തേക്കു നിലനിന്നില്ല. അസൂയാഗ്നി വൎദ്ധിച്ചു വൎദ്ധിച്ചു്, ഉന്മേഷത്തെ അയാളിൽനിന്നും ഉച്ചാടനംചെയ്തു. നാൾക്കുനാൾ സമീപവാസിയുടെ ഉയൎച്ചയെ ഇടിച്ചു താഴ്ത്തുന്നതിനുള്ള പ്രയത്നം അയാൾ ആരംഭിച്ചു.

വാൻബീൽ സ്വന്തകാര്യം ശരിയായും നിർവ്വഹിച്ചുപോന്നു. ഓരോ തരത്തിലുള്ള പുഷ്പങ്ങൾ എടുക്കുന്നതിനാണ് അയാളുടെ ബുദ്ധി പ്രവേശിച്ചിരുന്നതു്. പ്രസിദ്ധമായ പട്ടണങ്ങളിലെ പേരുകേട്ട പൂക്കാർ കണ്ടിട്ടില്ലാത്തതും കേട്ടിട്ടില്ലാത്തതുമായ പലമാതിരി പുഷ്പങ്ങൾ അയാൾ വളർത്തി പരിപാലനം ചെയ്തു.

പുഷ്പങ്ങളുടെ ആകൃതിയും പ്രകൃതിയും മാററുന്നതിനു ശാസ്ത്രീയമായ പല പരിശോധനകളും അയാൾ നടത്തി. ജനങ്ങൾ അയാളുടെ പുഷ്പങ്ങളെ പൂർവ്വാധികം പ്രശംസിച്ചുതുടങ്ങി.

വാൻബീൽ ഒരു ചിത്രശലഭമായിരുന്നു. പ്രഭാതാർക്കന്റെ കനകനിറം കലന്ന കിരണസമൂഹങ്ങൾ മൃദുലവും, സുരഭിലവും, സുകോമളവുമായ പുഷ്പങ്ങളുടെ ഇളംദളങ്ങളിൽ തട്ടി നയനമോഹനമായി പ്രശോഭിക്കുമ്പോൾ വാൻബീൽ നിശ്ചേഷ്ടനായി കുറേദൂരം നിന്നു അവയുടെ നേർക്കു മന്ദഹാസം തൂകി അവയ്ക്കു സ്വാഗതമോതുക പതിവാണു്. അവയുടെ സമീപത്തു സാവധാനത്തിലല്ലാതെ ദ്രുതഗതിയിൽ അയാൾ ഒരിക്കലും അണയാറില്ല. നീലാംബുജങ്ങൾ ഒന്നിനൊന്നു ഉരസി വായുവിൽ പൂമ്പൊടി പാറിക്കുമ്പോൾ അവയ്ക്കു വല്ല ഹാനിയും സംഭവിക്കുമോ എന്നുള്ള ചിന്തയാൽ അയാൾ ഉദാസീനനായി മെല്ലെ രണ്ടു പുഷ്പങ്ങളേയും തൊട്ടു—തൊട്ടില്ല—എന്ന മട്ടിൽ പിടിച്ചുമാററും. ഒരു ദളം താഴത്തു പതിക്കുമ്പോൾ അയാൾ അനേകം കണ്ണീർത്തുള്ളികൾ പൊഴിച്ചിരുന്നു. നവംനവമായി മൊട്ടുകൾ പുറപ്പെടുമ്പോൾ അയാളുടെ ഹൃദയം അനുഭവിക്കാറുള്ള ആനന്ദം ആത്മവേദികളായ യതിവര്യന്മാർക്കുപോലും അഗമ്യമായിരുന്നു. പൂച്ചെടിയുടെ ഇലകൾ സദാ പരിശോധിച്ചു പുഴുക്കൾക്കോ മററുവല്ല ജന്തുക്കൾക്കോ അടുക്കാൻ കഴിയാത്തവിധം അതു വെടിപ്പാക്കി അയാൾ സൂക്ഷിച്ചിരുന്നു. പുഷ്പങ്ങളുടെ അഭിരാമത വർദ്ധിക്കുംതോറും അയാളുടെ നേത്രവും വികസിക്കും. നീലാംബുജങ്ങളുടെ ജീവ-

നും അവയുടെ ബന്ധുവിന്റെ ജീവനും ഒന്നായിരുന്നു. അല്ലെങ്കിൽ അവയുടെ സന്തോഷത്തിൽ അയാൾ സന്തോഷിക്കുകയും അവയുടെ വിയോഗത്തിൽ അയാൾ ദുഃഖിക്കയും ചെയ്യുന്നതെന്തിനു്? അല്ലെങ്കിൽ അവയുടെ സമ്പർക്കം കൊതിച്ചു അയാൾ താരുണ്യത്തിലും ഒരു പൈതലിനൊപ്പം അവയ്ക്കിടയിൽ അങ്ങുമിങ്ങും ഓടിയും മര്യാദകെട്ട ഭ്രമരങ്ങളേയും ശലഭങ്ങളേയും അടിച്ചു ദൂരത്താക്കിയും മറ്റും കളിപ്പിച്ചതെന്തിനു്? അയാൾ ലോകത്തെ നീലാംബുജത്തിന്റെ ഓരോ ദളത്തിലും സംവീക്ഷണം ചെയ്തു. പരാഗപടലത്തിൽ ദൈവത്തെയും കണ്ടു. അവയുടെ ഉത്ഭവവും നാശവും അയാൾ കാലമായി ഒരുന്നു. അവയുടെ ഇടയിൽ അയാൾ സ്വജീവിതത്തെ വിസ്മരിച്ചു. പുഷ്പങ്ങളോടു സംസർഗ്ഗം ചെയ്തു കഴിയുന്ന ഓരോ ദിവസവും ഓരോ ജന്മത്തെ സൃഷ്ടിക്കാൻ പര്യാപ്തമാണെന്നു നിഷ്കളങ്കനായ വാൻബീൽ ധരിച്ചു. പുഷ്പങ്ങൾ അയാൾക്കു ശാശ്വതമായ ഒരു സ്വർഗ്ഗത്തെ പണികഴിപ്പിച്ചുകൊടുത്തു.

ഇങ്ങനെ അയാൾ സ്വയം നിർമ്മിച്ച സ്വർഗ്ഗപ്രാന്തത്തിലിരിക്കുമ്പോൾ ബോക്സ്റ്റലിന്റെ ജീവിതം നരകത്തിലാണു് അധഃപതിച്ചതു്. ദുഷ്ടവിചാരം മനുഷ്യന്റെ ഹൃദയത്തിൽ വേരൂന്നിത്തുടങ്ങിയാൽ അതു് അവനു നിയന്ത്രിക്കാൻ സാധിക്കാത്ത മാർഗ്ഗത്തിലൂടെ പായിടത്തും സഞ്ചരിക്കുന്നു. ബോക്സ്റ്റലിനു അയൽവാസിയെ മാത്രം കണ്ടതുകൊണ്ടു മതിയായില്ല. അയാളുടെ പുഷ്പങ്ങളേയും കാണണം. അതുകൊണ്ടും തൃപ്തിപ്പെട്ടില്ല. വാൻബീലും പുഷ്പങ്ങളും തമ്മിലുള്ള സല്ലാപവും അയാൾക്കു അറിയണമെന്നു വന്നുകൂടി.

അതിലേക്കു അയാൾ ഒരു ദൂരദർശിനി വാങ്ങിച്ചു. വാൻബീൽ വിത്തുകൾ ഉണക്കുന്നതും, പാകുന്നതും, ചെടികളെ നനയ്ക്കുന്നതും, പുഷ്പങ്ങളെ സൂക്ഷിക്കുന്നതും അയാൾ അതുമുഖേന സൂക്ഷിച്ചറിഞ്ഞു. നോക്കുമ്പോഴൊക്കെ നീലാംബുജ

ങ്ങൾനിറഞ്ഞ തോട്ടവും പരിസരവും അസൂയാകലുഷിതമായ അയാളുടെ ഹൃദയത്തെ വല്ലാതെ തപിപ്പിച്ചു. അയാൾ സ്വന്തജീവിതത്തെ അസൂയയിൽകഴുകി അശുദ്ധമാക്കി. തന്മൂലം ദിവസംചെല്ലുന്തോറും അയാൾക്കു ജീവിതത്തിൽ വെറുപ്പു തോന്നി.

ഒരു യഥാർത്ഥ ഉദ്യാനപാലകന് ഒരു പുഷ്പത്തിന്റെ നാശം സഹിക്കാൻ കഴിയാത്ത മനസ്താപത്തെ ഉളവാക്കുന്നു. ഒരു സഹോദരന്റെ അകാലനിര്യാണത്തിൽ അയാൾ അത്ര രോദിക്കുന്നില്ല.

വാൻബീലിന്റെ ഉയർച്ച സാധാരണന്മാർക്കു ഊഹിക്കാൻപോലും സാധിക്കാത്തതായിരുന്നു. ബൊക്സ്റ്റൽ, അയൽവാസിയുടെ ഓരോ മൊട്ടായി നശിപ്പിക്കാൻ തീർച്ചയാക്കി. അതു പരസ്യമായി ചെയ്യാനുള്ള ധൈര്യം അയാൾക്കില്ലായിരുന്നു. ആ കൃത്യം ഒരുപക്ഷേ ആരെങ്കിലും കണ്ടുകഴിഞ്ഞാൽ താൻ കഠിനമായ ശിക്ഷയ്ക്കു പാത്രീഭൂതനാകുമെന്നുള്ള വിചാരം അയാളെ വളരെ വിഷമപ്പെടുത്തി.

ഗുണത്തെക്കാളും ദോഷം ചെയ്യുന്നമെന്നുള്ളപ്പോൾ മനുഷ്യൻ ദേവദുർല്ലഭമായ ശക്തി പ്രകടിപ്പിക്കുന്നു.

ഒരു സായാഹ്നത്തിൽ അയാൾ രണ്ടു പൂച്ചകളെ പിടിച്ചു കുറെ നീളമുള്ള കയറിന്റെ രണ്ടറ്റത്തും ഓരോന്നിന്റെ പിൻകാലുകളെ ബന്ധിച്ചു പൂന്തോട്ടത്തിൽവിട്ടു. വാൻബീൽ ഓമനയായി വളർത്തിവന്ന ഒരുകൂട്ടം നീലാംബുജങ്ങൾക്കിടയിൽ അവ ചെന്നുചേർന്നു. ആ പുഷ്പങ്ങളെ ഉടമസ്ഥൻ ജീവനിലും കൂടുതൽ സ്നേഹിച്ചുപോന്നു. ഭയന്നു പൂച്ചകൾ ഓരോരോവാക്കിനു ഓടാൻ ഭാവിക്കയും, അതിനു സാധിക്കാതെ തമ്മിൽ ശണ്ഠകൂടുകയും ചെയ്തു. ഈ തിരക്കിൽ അവ വളരെ പുഷ്പങ്ങളെ നശിപ്പിച്ചു.

ബൊക്സ്റ്റൽ കിളർന്നുനിന്ന ഒരു വൃക്ഷത്തിന്റെ മുകളിലേറി അവയുടെ പരിശ്രമത്തെ അഭിനന്ദിക്കുകയായിരുന്നു.

ഇതുവരെയും അനുഭവിച്ചിട്ടില്ലാത്ത ഒരുപരമാനന്ദം അയാൾക്കു അപ്പോൾ സംസിദ്ധമായി. അന്നത്തെ രാത്രി മുമ്പുണ്ടാകാത്തവിധം സുഖപ്രദമായ ഒരു നിദ്രയും അയാൾക്കു നേരത്തെ ലഭിച്ചു.

പുലർകാലത്തു വാൻബീൽ പതിവുപോലെ ശയനമുറിയുടെ വാതൽ തുറന്നു പുറത്തിറങ്ങി തോട്ടത്തിൽ മന്ദസ്മിതസമേതം നോക്കി. അവിടവിടെയായി മണ്ണിളകിയും ചെടികളൊടിഞ്ഞും പൂവിൻദളങ്ങൾ പൊഴിഞ്ഞും അയാൾ കണ്ടു. അരുണമായ അയാളുടെ കവിൾത്തടത്തിൽ രക്തപ്രസാദമില്ലാതായി. കണ്ണുകളിൽ ചുടുനീർകണം പൊടിച്ചു. അയാൾ ചെടികൾക്കു സമീപം ഓടി എത്തി.

ബാക്കസ്റ്റൽ നേരത്തെ ഉറക്കമെണീററു ദൂരദർശിനിയുടെ സഹായത്താൽ സാധുവിന്റെ അഭിനയങ്ങൾ കണ്ടു രസിക്കയായിരുന്നു. അയാൾ സന്തോഷാധിക്യത്താൽ 'രോമാഞ്ചക്കുപ്പായ'മണിഞ്ഞു.

ഒടിഞ്ഞ തണ്ടിൽനിന്നും ഒലിച്ചിറങ്ങുന്ന കറ കഴിഞ്ഞ സംഭവത്തെ സുവ്യക്തമായി ചെടികളുടെ പ്രണേതാവിനോടു പറയുന്നതായി ആ ഘാതകനു തോന്നുകയാൽ അയാൾ ലജ്ജ കൈക്കൊണ്ടു. താഴെക്കിടന്ന പൂക്കൾ വാൻബീലിന്റെ മുഖത്തോടൊപ്പം നിറം പകന്നിരുന്നു.

നേരം കുറച്ചു കഴിഞ്ഞു പുഷ്പബന്ധു ഏതാണ്ടൊ ആലോചിക്കുന്നുണ്ടെന്നു് അയാളുടെ നേത്രങ്ങൾ വെളിപ്പെടുത്തി. അപ്പോൾ അയാളുടെ മ്ലാനമായിരുന്ന മുഖത്തു് ഒരു പ്രഭ വിതരണം ചെയ്തു. അതു ക്രമേണ വർദ്ധിച്ചു പരിസരത്തെയും പരിപൂതമാക്കി. അയാൾ ഉള്ളഴിഞ്ഞു സ്നേഹിച്ചുപോന്ന നാലു നീലാംബുജം ഒരു കേടുംപററാതെ മന്ദംമന്ദം ശിരസ്സുകളാട്ടി നീലകാന്തിയെ ബാലാരുണനു പ്രദാനംചെയ്തു ബാലാശുഗനെ സുഗന്ധവാഹിയാക്കി തീർക്കുന്നതു വാൻബീൽ കണ്ടു കൊണ്ടോടി. അതിൽ കൂടുതലായ സന്തോഷം അയാൾ

അതുവരെക്കും അറിഞ്ഞിട്ടില്ല. അതോടുകൂടി വിരോധിയുടെ മുഖം കറുത്തിരുണ്ടു വശായി. ആ ദുഷ്ടന്റെ സാഹസം ആ ചെടികളെ നശിപ്പിക്കണമെന്നായിരുന്നു. എന്നാൽ അതു് അയാൾക്കു സാദ്ധ്യമായില്ല.

ഈ ദ്രോഹകൃത്യത്തിന്റെ കർത്താവാരെന്നു് വാൻബീലിനു ഊഹിക്കാൻപോലും സാധിച്ചില്ല. പൂച്ച സഞ്ചരിച്ച പാടുകൾ താഴത്തു ധാരാളം ഉണ്ടായിരുന്നു. ഇനി മേലും പൂച്ചകളുടെ ശല്യമുണ്ടാകാതിരിപ്പാൻ അയാൾ ഒരു ഭൃത്യനെ തോട്ടം സൂക്ഷിക്കുന്നതിനു നിയോഗിച്ചു.

ബോക്സ്റ്റർ ഈ ഏർപ്പാടു് അറിഞ്ഞു. തോട്ടത്തിൽ കാവല്ക്കാരന്റെ പെരുമാററവും അയാൾ കണ്ടു. എന്നാൽ കുററക്കാരനെ കണ്ടുപിടിക്കാത്തതിൽ അയാൾക്കു സന്തോഷമേ ഉണ്ടായിരുന്നുള്ളു. കൂടുതൽ മുൻകരുതലോടുകൂടി പലദ്രോഹകൃത്യങ്ങളും നടത്തണമെന്നു അയാൾ ദൃഢനിശ്ചയവും ചെയ്തു.

ആ രാജ്യത്തു പ്രാബല്യത്തിലിരുന്ന കൃഷിപ്രദർശന സംഘക്കാർ ഒരു വിളംബരം പ്രസിദ്ധം ചെയ്തു. അധികനീല നിറം കലരാത്തതും കറുത്ത പുള്ളികൾ ചേരാത്തതുമായ നീലാംബുജം കൊണ്ടുവരുന്നവർക്കു ശരിയായ ഒരു സമ്മാനം ദാനം ചെയ്യുമെന്നായിരുന്നു അതിന്റെ സാരം.

നീലാംബുജം വളത്തുന്നവരെല്ലാം ഈ ഭാഗ്യപരീക്ഷയിൽ വിജയം നേടണമെന്നുള്ള സദുദ്ദേശത്തോടു തീവ്രയത്നം ചെയ്തുതുടങ്ങി. അല്പവും കേൾവിയില്ലാത്ത പൂക്കാരരും സമ്മാനത്തിനു അർഹമായ പുഷ്പം എടുക്കുന്നതിൽ ബദ്ധശ്രദ്ധരായി. നാട്ടിലെങ്ങും സുമപരിമളം പരന്നു. എന്നാൽ ആർക്കും വിളംബരപ്രകാരമുള്ള പുഷ്പം കിട്ടിയില്ല.

വാൻബീൽ തീർച്ചയായും സമ്മാനം കിട്ടുമെന്നുള്ള നിശ്ചയത്തോടുകൂടി ജോലി ആരംഭിച്ചു. ശാസ്ത്രരീത്യാ വിത്തുകൾ പാകപ്പെടുത്തി ഉരമിടുന്നതിൽ അയാൾ പ്രത്യേകം ശ്രദ്ധപതിപ്പിച്ചു.

ഒരു കൊല്ലംകൊണ്ടു കുറെ വ്യത്യസ്തമായ ഒരുതരം നിലാംബുജം എടുക്കുന്നതിനു അയാൾ സമർത്ഥനായി.

ബോക്സ്റ്റൽ വിരോധിയെ വളരെ സൂക്ഷിച്ചു. അയാളുടെ പെരുമാററം അറിയുന്നതിൽ ആ ഭ്രാന്തൻ കൂടുതൽ മനസ്സിരുത്തി. ബോക്സ്റ്റലിന്റെ പൂച്ചെടികൾ വെയിലത്തു വാടിക്കരിഞ്ഞു; വിത്തുകൾ നിലത്തു കിടന്നു ദ്രവിതമായി; മൊട്ടുകൾ വിരിയാറാവുന്ന അവസ്ഥയിൽതന്നെ കരിഞ്ഞുതുടങ്ങി. അവയിലൊന്നിലും അയാളുടെ ശ്രദ്ധ പതിഞ്ഞില്ല. അവയെ പുലർത്തുന്നതിനു അയാൾക്കു മനസ്സും വന്നില്ല. അയാളുടെ വിചാരം മുഴുവനും വിരോധിയെ കുറിച്ചായിരുന്നു.

ശോഭാവഹമായ പുഷ്പം എടുക്കുന്നതിനുള്ള സകലജോലിയും വാൻബീൽ നടത്തിയതു ഗൃഹത്തിനകത്തായിരുന്നു.

രാത്രി സമയത്തു വാൻബീൽ കുറെ വിത്തുകളെടുത്തു പുഷ്പങ്ങളുടെ നിറം മാററാൻവേണ്ടി ചില മരുന്നുകൾകൊണ്ടു കഴുകി ഉണക്കാൻ വെച്ചു. കുറെ ഉണങ്ങിയപ്പോൾ ഒരു പൊടി കൂടയിൽ പുരട്ടി നല്ലപോലെ ഉണക്കി.

ഇതെല്ലാം ബോക്സ്റ്റൽ ദൂരദർശിനിയുടെ സഹായത്താൽ വ്യക്തമായി കണ്ടു. മുറി പ്രകാശമേറിയ ഒരു ദീപത്താൽ അത്യുജ്ജ്വലമായിരുന്നു. വെള്ളച്ചുവരുകൾ ജ്വാലയെ പതിന്മടങ്ങു പ്രകാശത്തോടു പ്രതിബിംബിപ്പിച്ചു.

V

കാർണ്ണീലിയസ്സിനു വാൻബീലിനെക്കുറിച്ചു വളരെ സ്നേഹമായിരുന്നു. 1672-ജനുവരിമാസത്തിന്റെ അവസാനത്തിലൊരു ദിവസം കാർണ്ണീലിയസ്സ് പുഷ്പബന്ധുവിനെ കാണ്മാൻ പോയിരുന്നു.

വാൻബീൽ സദാ നീലാംബുജങ്ങളുമായിത്തന്നെ കഴിച്ചു. സാമുദായികമോ രാഷ്ട്രീയമോ ആയുള്ള ഒരു ചിന്തയും അയാളുടെ മനസ്സിൽ പതിഞ്ഞില്ല. കാൎണ്ണീലിയസ്സിന്റെ അയാളുടെ ജോലിയെപ്പറ്റി നല്ല അഭിപ്രായമാണുണ്ടായിരുന്നതു്. തണലും പുഷ്പങ്ങൾ നില്ക്കുന്ന തോട്ടവും അവ ശേഖരിച്ചുവെയ്ക്കുന്ന മുറിയും മറ്റും അയാൾ പ്രത്യേകതാല്പര്യത്തോടു പരിശോധിച്ചു.

അന്നു് അവർ രണ്ടുപേരും കുറച്ചു സംസാരിച്ചു. അതു കഴിഞ്ഞു് കാൎണ്ണീലിയസ്സ് വച്ചുസൂക്ഷിക്കാനായി ഒരു കടലാസ്സുചുരുൾ വാൻബീലിനെ ഏല്പിച്ചു. അതു ഞാൻ ആവശ്യപ്പെടുമ്പോൾ കൊടുക്കണമെന്നും അയാൾക്കു ഏല്പാടു ചെയ്തു.

ഇതെല്ലാം ബോക്സ്റ്റൽ കാണുന്നുണ്ടായിരുന്നു. കാൎണ്ണീലിയസ്സിന്റെ നരച്ചുമുടി ചിന്നിയ മുഖവും, ശാന്തഭാവമാർന്ന നോട്ടവും, മിന്നിത്തിളങ്ങുന്ന ദേഹകാന്തിയും, ഒരു പുഷ്പകാരന്റെ മനസ്സിലുള്ള പ്രേമവാത്സല്യം അയാൾ നല്ലപോലെ കണ്ടറിഞ്ഞു.

ചുരുളിനകത്തു എന്തായിരിക്കുമെന്നു വാൻബീൽ ആലോചിച്ചു. നീലാംബുജത്തിനുള്ള വിത്തായിരിക്കുമോ എന്നും അയാൾ ശങ്കിക്കാതിരുന്നില്ല. എന്നാൽ കാൎണ്ണീലിയസ്സും പുഷ്പവും തമ്മിൽ യാതൊരു ബന്ധവുമില്ലെന്നു ഓർത്തപ്പോൾ ആ സംശയവും നീങ്ങി. പിന്നീടു് അതിനെപ്പറ്റി അയാൾ ചിന്തിക്കാനേ ഒരുമ്പെട്ടിട്ടില്ല.

ആ ചുരുൾ ഒരു രാജ്യതന്ത്രകുശലൻ സ്വജനത്തിനും സ്വരാജ്യത്തിനുംവേണ്ടി നിർമ്മിച്ച ഏതാനും പ്രമാണങ്ങളായിരുന്നു. ഒട്ടും സംശയത്തിനു അർഹതയില്ലാത്ത ആ സ്ഥലത്തു അവ സൂക്ഷിക്കുന്നതു് സുരക്ഷിതമാണെന്നു കണ്ടിട്ടാണു് വാൻബീൽവശം അതിനെ കാൎണ്ണീലിയസ്സ് ഏല്പിച്ചതു്.

അയാൾ അതിനെ മേശയ്ക്കകത്തുവെച്ചു. ചെടികൾ വളത്തുന്നതിനുള്ള സാമാനങ്ങളുടെയിടയിൽ അതു കിടക്കുന്നതുകൊണ്ടു് ആക്കും സംശയത്തിനു് ഇടയില്ല.

ആ ചുരുൾ കൊടുത്തപ്പോൾ കാൎണ്ണീലിയസ്സ വളത്തുപുത്രന്റെ മുഖത്തുനോക്കി അല്പനേരം നിന്നു. ആ നിൎദ്ദോഷിയുടെ മുഖത്തു് ഒരു വികാരവും പ്രസ്ഫുരിച്ചില്ല. എന്തുതന്നെ വന്നാലും അതിനെ ജാൺ ഒഴികെ മററാരുടെപക്കലും കൊടുക്കരുതെന്നു അതിന്റെ ദാതാവു പ്രത്യേകം നിഷ്കൎഷിച്ചു.

അതിൽ പിന്നീടു കാൎണ്ണീലിയസ്സ് അവിടെ കേറീട്ടില്ല.

അയൽവാസി എത്രത്തോളം ദ്രോഹിയാണെന്നു് വാൻബീൽ മനസ്സിലാക്കിയിരുന്നില്ല. അയാളുടെ പേരിൽ ചെറുതായ സംശയംപോലും ആ നിഷ്കളങ്കനു് ഉണ്ടായിരുന്നില്ല. നല്ല നല്ല പുഷ്പങ്ങൾ എടുക്കുന്നതിനു് അയാൾ സമത്ഥനായിവന്നു. നീലാംബുജത്തിന്റെ ശോഭ പണ്ടുള്ളതിലും പതിന്മടങ്ങു വൎദ്ധിപ്പിക്കുന്നതിനു് അയാൾക്കു സാധിച്ചു. ചിലപ്പോൾ വാൻബീൽ രാത്രി മുഴുവനും ജോലിയിൽത്തന്നെ ശ്രദ്ധാലുവായി കഴിച്ചിട്ടുമുണ്ടു്.

1672-ാമാണ്ടു് അഗസ്റ്റു് ഇരുപതാംതീയതി ചരിത്രപ്രധാനമായ സംഭവങ്ങൾ നടക്കുമ്പോൾ വാൻബീൽ ഗൃഹത്തിനകത്തു് ഒരു മുറിയിൽ കിളിത്തുവരുന്ന ചെടികളുടെ സമീപമിരുന്നു് എന്തോ, ആലോചിക്കുകയായിരുന്നു. അടുത്തു്, വിളംബരപ്രകാരമുള്ള നീലാംബുജം എടുക്കുന്നതിനുള്ള വിത്തും തയ്യാറാക്കിയിരുന്നു. അയാളുടെ കീത്തി പരന്ന സ്ഥലങ്ങളിൽനിന്നും അനവധി ആളുകൾ തോട്ടം കാണ്മാൻ വരുക പതിവായിരുന്നു.

അയാൾ ഇങ്ങനെ വിചാരിച്ചു "എന്റെ ശ്രമങ്ങൾ ഫലപ്രദമാകാറായി സമ്മാനത്തിൽ കിട്ടുന്ന തുക ഞാൻ സാധുക്കൾക്കായി വീതിച്ചുകൊടുക്കും. എനിക്കു ധനമെന്തിനു്? പിന്നീടു ഞാൻ ഇതെല്ലാം മതിയാക്കി വെറുതെ കാലം കഴിക്കും. ഹാ! ഇതെന്തു സാഹസം, എങ്ങനെ

ഞാൻ പൂക്കളുമായുള്ള സംസൎഗ്ഗം ഒഴിച്ചുവെക്കാം. ഇല്ല, ഇല്ല; ഞാൻ ഒരിക്കലും അവയെ ത്യജിക്കുകയില്ല."

വാൻജീൽ പെട്ടെന്നൊരു ശ്വാസംവിട്ടു. അതോടുകൂടി മുഖം അല്പം വാടി.

പിന്നെയും തുടൎന്നു:—

“അത്ര ദൂരസ്ഥിതമാണെന്നു തോന്നുന്നില്ല. വിത്തു പാകണം. മുളച്ചു ചെടിയായി പുഷ്പം വരട്ടെ. പിന്നീടു് നോക്കാം.”

അല്പനേരം അയാൾ വിശാലമായ ആകാശത്തു നോക്കിയിരുന്നു. കറുത്ത മേഘപടലം മുകളിൽ നീങ്ങുന്നതു് അയാൾ കണ്ടു. അവ കുറച്ചുകഴിഞ്ഞു ശുഭ്രമേഘപടലത്തോടു് ഒന്നുചേൎന്നു ദൂരത്തുപോയി മറഞ്ഞു.

അനന്തരം അയാൾ എഴുന്നേററു പുറത്തുപോയി. വരാന്തയിൽ മൊട്ടുവന്ന നീലാംബുജങ്ങളെ അയാൾ കനിഞ്ഞു കടാക്ഷിച്ചു. അവ അയാളോടു് എന്തോ കൊഞ്ചിപ്പറവാൻ ആരംഭിക്കുന്നുവെന്നു് അയാൾക്കു തോന്നി. “കോമളമായ ചെടികളേ” എന്നു അയാൾ ഉള്ളിൽ തിളയ്ക്കുന്ന പ്രേമവീൎപ്പോടു പറഞ്ഞു. മടങ്ങിക്കിടന്ന ഒന്നുരണ്ടിലയെ നിവൎത്തി അവയിൽ പററിയിരുന്ന പൊടിയെ അയാൾ തുടച്ചു ശരിയാക്കി. വിടരാറായ ചില മൊട്ടുകൾ അയാളെ സൂക്ഷിച്ചു നോക്കി. അവ പുഞ്ചിരിക്കൊള്ളാൻ ഭാവിക്കുകയായിരിക്കുമോ? ആരറിഞ്ഞു? പൂൎണ്ണശോഭയോടു വിടൎന്ന ഒരു നീലാംബുജത്തിൻസമീപം അയാൾ ചെന്നിരുന്നു. അതിനെ അയാൾ പ്രണയപുരസ്സരം സംവീക്ഷിച്ചു. അയാൾ കൈകൾ നീട്ടി സ്പൎശിക്കാൻ ഭാവിച്ചു. അതുനിമിത്തം അവ സങ്കടപ്പെട്ടെങ്കിലോ എന്നു വിചാരിച്ചു അയാൾ കൈകൾ വേഗം മടക്കി. അപ്പോൾ ഒരു തൈത്തെന്നൽ അവിടെ വിഹരിച്ചു. പുഷ്പം അല്പമൊന്നു ചാഞ്ഞു. വാൻജീൽ, താനറിയാതെ ഒന്നു ഞെട്ടി. അതിനെത്തുടൎന്നു പരുഷാനിലൻ വീശി. ലളി

ശ്ലഥദളമായ നീലാംബുജത്തിന്റെ കാളിമയേറിയ ദളങ്ങൾ ചെറിയ വികാരത്തോടുകൂടി ചാഞ്ഞു്, അയാളുടെ കവിൾത്തടത്തെ സ്പർശനംചെയ്തു. അപ്പോൾ സ്വർഗ്ഗീയസുഖത്തിൽ അയാൾക്ക തികച്ചും വെറുപ്പു തോന്നി. മന്ദഹാസം തൂകിക്കൊണ്ടു് അയാൾ അവിടെനിന്നും പോയി.

മുറിക്കകത്തു കേറി കസാലയിൽ കിടന്നപ്പോൾ, പുറത്തു കാലടിശബ്ദം കേട്ടു.

“അതാരു്?” എന്നു് വാൻബീൽ ചോദിച്ചു.

“ഞാൻതന്നെ. ഒരെഴുത്തു് അവിടത്തേക്കു കൊണ്ടുവന്നിരിക്കയാണു്” എന്നു നടന്നുതളർന്നുവന്ന ആ പരിചാരകൻ ഉത്തരം പറഞ്ഞു.

“എന്തു വിശേഷം?”

“എനിക്കറിഞ്ഞുകൂടാ” എന്നുപറഞ്ഞു് അയാൾ മുറിക്കകത്തു് അമ്പരന്നു കടന്നു. അയാളുടെ കാൽ തട്ടി രണ്ടു പൂച്ചട്ടികൾ താഴത്തുകിടന്നുരുണ്ടു. വാൻബീലിനു് അതെത്രയോ അസഹ്യമായിരുന്നു. പരിചാരകൻ കത്തു മേശപ്പുറത്തു വെച്ചു.

പൂച്ചട്ടികൾ ഉടഞ്ഞോ എന്നായിരുന്നു വാൻബീൽ ആദ്യമായി നോക്കിയതു്. അതുകഴിഞ്ഞു അകത്തുപോയി അട്ടത്തിരുന്ന മരുന്നിന്റെ പാക്കറ്റെടുത്തു താഴത്തിറക്കിവെച്ചു. പൊതിഞ്ഞുവെച്ചിരുന്ന വിത്തുകളെ അയാൾ തുറന്നുനോക്കി, പഴയ സ്ഥിതിയിൽ അതിനെ മടക്കിവെച്ചു.

“വിശേഷമെന്താണു്?”

പരിചാരകനു് വാസ്തവത്തിൽ സംസാരിക്കാൻ നിവൃത്തിയില്ലായിരുന്നു. അയാളുടെ മുഖത്തു് ഒരുതുള്ളി രക്തംപോലും ഇല്ല.

അവൻ ഒടുവിൽ ഇങ്ങനെ പറഞ്ഞു.

“ഇപ്പോൾ ഇവിടെനിന്നും പോകണം. വേഗം ഓടിപ്പോകണം.”

"എന്തിനാണു്?"

"പട്ടാളക്കാർ വീടുവളയാൻ വരുന്നു. അവർ ഇതാ എത്തിക്കഴിഞ്ഞു."

"അവർക്കെന്തുവേണം."

"അവിടത്തെ പിടിക്കുവാൻ."

"എന്നെ തടവുകാരനായി പിടിക്കുന്നതിനോ? അതിനു ഞാനെന്തുചെയ്തു?"

"ഒരതെന്തോ."

"ഞാൻ അപരാധിയല്ലല്ലോ" എന്നു വാൻബീൽ തന്നത്താനെ പറഞ്ഞുകൊണ്ടു് വിളക്കത്തുവെച്ചിരുന്ന ഒരു പൊതിയെ കൈയിൽത്തന്നെ മുറുകെപ്പിടിച്ചു. അവർ രണ്ടുപേരും പുറത്തുവന്നു.

"ഇതാ വരുന്നു. അവർ എത്തിക്കഴിഞ്ഞു" എന്നു് ഭൃത്യൻ വിളിച്ചുപറഞ്ഞു.

വാൻബീലിന്റെ കുഞ്ഞിലേ വളർത്തിപ്പോന്ന ഒരു മുത്തശ്ശി അവിടെയുണ്ടായിരുന്നു. ആ സ്ത്രീ വിളികേട്ടു അവിടെ എത്തി. പട്ടാളക്കാരെക്കണ്ടു് ആ കിഴവിയും ഭയപ്പെട്ടു

"കുഞ്ഞേ! വേഗം ഓടി രക്ഷപ്പെട്ടുകൊള്ളുക" എന്നു് വളർത്തമ്മയും ഉപദേശിച്ചു.

"ഞാൻ ഏതുവിധത്തിൽ രക്ഷപ്പെടണമെന്നാണു് പറയുന്നതു്?"

"ഇരുപതടി താഴ്ചയേ ഉള്ളു. ഒരു ചാട്ടം."

"അതു് അസാദ്ധ്യം."

"താഴെ മണലല്ലേ."

"നീലാംബുജങ്ങളുടെ മീതെ ചെന്നുവീഴും."

"അതു് സാരമില്ല. ചാട്ടംതന്നെ."

വാൻബീൽ അവിടെയുണ്ടായിരുന്ന നീലാംബുജങ്ങളെ ഒന്നു നോക്കി. അവയെ അയാൾ തലോടാൻ ശ്രമിച്ചു. പിന്നീടു് അയാൾ അങ്ങനെ ചെയ്യേണ്ടെന്നു തീരുമാനിച്ചു നിന്നു.

ഇതിനിടയ്ക്കു പട്ടാളക്കാർ കെട്ടിടത്തെ വലയം ചെയ്തു. അവരുടെ കുന്തങ്ങൾ അണയാൻപോകുന്ന സൂര്യരശ്മികൾ തട്ടി മിന്നിമിനുങ്ങി. മുത്തശ്ശി മേല്പോട്ടു നോക്കി ദൈവത്തെ മനസ്സുകൊണ്ടു വന്ദിച്ചു.

വാൻബീൽ സംഭവിക്കാൻപോകുന്ന ദുർദ്ദശയെപ്പററി അല്പവും ചിന്തിക്കാതെ നീലാംബുജങ്ങൾക്കു് എന്തു പററുമോ എന്നു് ഓർത്തു് കഠിനമായും വ്യസനിച്ചു.

കയ്യിലിരുന്ന പൊതിയെ സൂക്ഷിച്ചുവെക്കുന്നതിനു് പരിചാരകൻ കൊണ്ടുചെന്നുകൊടുത്ത തുണ്ടുകടലാസ്സുകൊണ്ടു് ഒന്നുകൂടെ പൊതിഞ്ഞു പിന്നീടു് അതിനെ കാലുറയുടെ അകത്തെ കീശയിൽ നിക്ഷേപിക്കയും ചെയ്തു.

പട്ടാളക്കാർ മജിസ്ട്രേട്ടിനോടുകൂടി അകത്തു കടന്നു.

"നിങ്ങളാണോ ഡക്ടർ വാൻബീൽ?" എന്നു മജിസ്ട്രേട്ടു് ഉച്ചസ്വരത്തിൽ ചോദിച്ചു. അയാൾക്കു് വാൻബീലിനെ മുമ്പു് നല്ല പരിചയമുണ്ടായിരുന്നു.

"ഡൂബെർട്ടെ! ഞാൻതന്നെ ആ ആൾ" എന്നു് സവിനയം അയാൾ മറുപടി പറഞ്ഞു

"എന്നാൽ കൈവശമുള്ള എഴുത്തുകുത്തുകൾ വേഗം തരിക"

"എഴുത്തുകുത്തുകളോ?"

വാൻബീൽ ക്രമത്തിലധികം വിഷമിച്ചു.

"അതേ രാജദ്രോഹകരമായ എഴുത്തുകുത്തുകൾ. ഒരു മൂഢനെപ്പോലെ നിൽക്കാതെ വേഗം അവയെ തരണം."

ഇത്രയും പറഞ്ഞു മജിസ്ട്രേട്ടു് ഗൌരവത്തോടു വാൻബീലിനെ സൂക്ഷിച്ചുനോക്കി.

"ഡൂബെർട്ടു്! അവിടുന്നു പറയുന്നതൊന്നും എനിക്കു മനസ്സിലാകുന്നില്ല. രാജദ്രോഹമായ എഴുത്തുകുത്തുകളോ; അങ്ങനെ ഒന്നുണ്ടോ?"

വാൻബീൽ, അനന്തരം കുറെ ആലോചിച്ചു.

“ശരി. ഞാൻ മനസ്സിലാക്കിച്ചുതരാം. കാൎണ്ണീലിയസ്സ് തന്നിട്ടുള്ള കടലാസ്സുകെട്ടു ഇദ്ദേഹത്തോടു ഏല്പിക്കണമെന്നാണു് ഞാൻ പറയുന്നതു്. അതിലുള്ളതു മുഴുവനും രാജദ്രോഹകരമായിട്ടുള്ള എഴുത്തുകളാണു്. കഴിഞ്ഞ ജനവരിമാസത്തിലല്ലേ അതു് തന്നതു്?”

ഈ വാക്കുകൾ വാൻബീലിനു് ഒരു വല്ലാത്ത വികാരത്തെ ഉല്പാദനംചെയ്തു. അയാളുടെ മുഖം വല്ലാതെ വാടിത്തളൎന്നു. എന്തോ ഓൎമ്മിച്ച ഭാവം അയാൾ അപ്പോൾ പ്രകാശിപ്പിച്ചു.

അതു കണ്ടിട്ടു്,

“ഇപ്പോൾ ഓൎമ്മിക്കുന്നോ?” എന്നു് ഡ്യൂബെർട്ടു ചോദിച്ചു.

“അതെ; പക്ഷെ, രാജദ്രോഹകരമായ ഒന്നുംതന്നെ എന്റെ കൈവശത്തില്ല.”

“വീണ്ടും ഇല്ലെന്നോ പറയുന്നതു്?”

“അതെ.”

മജിസ്ട്രേട്ടു മുറിക്കകം പരിശോധിച്ചുതുടങ്ങി.

“വിത്തുകൾ വെയ്ക്കുന്ന മുറി ഏതാണു്?”

“നിങ്ങൾ നില്ക്കുന്ന മുറിതന്നെയാണു്.”

ഡ്യൂബെർട്ടു് വീണ്ടും പരിശോധിച്ചു. ഏതാനും അക്ഷരങ്ങൾ എഴുതിയിരുന്ന ഒരു ചുരുൾ അയാൾ കൈവശമെടുത്തു.

“ഇതാണു് ഞാൻ ആവശ്യപ്പെട്ടതു്” എന്നു പറഞ്ഞുംകൊണ്ടു് മജിസ്ട്രേട്ടു് ചുരുൾ കാണിച്ചു.

“അതെനിക്കു തരാൻ നിവൃത്തിയില്ല. അതു് എന്റേതല്ല. ഒരാൾ വിശ്വാസമായി തന്നിട്ടുള്ളതാണു്.”

മജിസ്ട്രേട്ടിനു വാശിയും ഗൌരവവും മുഴുത്തു.

“ഡാക്ടർ! ഇതു കൊണ്ടുപോകാൻ എനിക്കു അധികാരമുണ്ടു്.”

അയാൾ അതു പൊട്ടിച്ചു. ആദ്യത്തെ കടലാസ്സു നോക്കി. അയാളുടെ മുഖം ചുവന്നു.

"ഹാ! സത്യം ഒടുവിൽ വിജയം പ്രാപിക്കുന്നു" എന്നു അയാൾ ആക്രോശിച്ചുപോയി.

"അതിലെന്താണു് സത്യം" എന്നു വാൻബീൽ ചോദിച്ചു.

"നിങ്ങൾ വെറും അവിവേകിയെപ്പോലെ സംസാരിക്കരുതു്. കല്പനപ്രകാരം നിങ്ങളെ ഇപ്പോൾ ബന്ധനസ്ഥനാക്കിയിരിക്കുന്നു."

"എന്നെയോ"

"അതെ"

"അതിനു ഞാനെന്തു ചെയ്തു?"

"അതു് എന്നോടു ചോദിക്കേണ്ട."

വാൻബീലിനെ പട്ടാളക്കാർ പുറത്തു നിറുത്തിയിരുന്ന വണ്ടിയിൽ കയററി. മജിസ്ട്രേട്ട് അയാൾക്കു സമീപത്തും ഇരുന്നു. "എവിടേയ്ക്കാണു എന്നെ കൊണ്ടുപോകുന്നതു്?"

"ജയിലിലേക്കു്"

പിന്നീടു് വാൻബീൽ ഡൂബെർട്ടിനോടു് ഒന്നും സംസാരിച്ചില്ല. വണ്ടി അതിവേഗത്തിൽ ഓടി കാരാഗൃഹത്തിന്റെ വാതുക്കൽ ചെന്നുചേർന്നു.

VI

വായനക്കാരെ, ഇതെല്ലാം ആരുടെ പ്രേരണയാലെന്നാണു് നിങ്ങൾ വിചാരിക്കുന്നതു്? തീർച്ചയായും ബൊക്കസ്റ്റലിന്റേതല്ലാതെ മററാരുടേതുമല്ല.

പാശ്ശീവൈമുഖ്യവും പരാപകാരവും അയാളുടെ ജന്മസിദ്ധമായ സ്വത്താണു്. വാൻബീലും കാണ്ണീലിയസ്സും

നടത്തിയ സംഭാഷണം ആ പരമദുഷ്ടൻ ഗ്രഹിക്കാൻ സാധിച്ചിട്ടില്ല. എങ്കിലും അവരുടെ പെരുമാററങ്ങൾ ഒന്നൊഴിയാതെ അയാൾക്കു മനസ്സിലായി. കാണ്ണിലിയസ്സ് പൂക്കാറന്റെ പക്കൽ സൂക്ഷിക്കുന്നതിനു ഏല്പിച്ച ചുരുൾ എന്താണെന്നു അറിവാൻ കഴിഞ്ഞില്ലെങ്കിലും അയാൾ ഒരുവിധം ഊഹിച്ചു.

വാൻബീലിനെപ്പോലെ വിട്ടുവിട്ടു വെളിയിൽ ഇറങ്ങാത്തവനല്ല ബാക്സ്റ്റൽ. അതാതുസമയത്തു അവിടവിടെ സംഭവിക്കുന്ന കാര്യങ്ങൾ അയാൾ സൂക്ഷ്മമായി അറിഞ്ഞിരുന്നു. അതിനാൽ ജൂണും കാണ്ണിലിയസ്സും ഏതുതരത്തിലുള്ളവരെന്നും നിഷ്പ്രയാസം ഗ്രഹിക്കാൻ അയാൾക്കു കഴിഞ്ഞു.

വസ്തുതം നല്ലതുപോലെ അറിഞ്ഞതിനു ശേഷമേ വസ്തുത അധികൃതന്മാരെ തെര്യപ്പെടുത്താവൂ എന്നു കരുതി വാൻബീലിന്റെ കൈയിൽ സൂക്ഷിക്കാനേല്പിച്ചിരുന്ന ചുരുളിനെപ്പററി ബാക്സ്റ്റൽ വേണ്ടവിധം അന്വേഷണം നടത്തി. സംഗതികൾ വ്യാജമായി പരിണമിച്ചാൽ മരണമാണു ശിക്ഷയെന്നും അയാൾക്കറിയാമായിരുന്നതുകൊണ്ടു പെട്ടെന്നൊന്നും ചെയ്യുവാൻ ആ ക്രൂരൻ തുനിഞ്ഞില്ല.

ദുഷ്ടവിചാരം സാംക്രമികരോഗത്തെക്കാളും മനസ്സിനെ വേദനപ്പെടുത്തുന്നു. തനിച്ചിരിക്കുമ്പോൾ അയാൾ മനസ്സിൽ തിളച്ചുപൊങ്ങുന്ന തൃഷ്ണയേയും അസൂയയേയും പലതും ആലോചിച്ചു ഒതുക്കിവെയ്ക്കും. ശാന്തവും ആനന്ദജനകവുമായ ജീവിതം എന്തെന്നുപോലും ആ ദുഷ്ടനു അറിവാനിടയായിട്ടില്ല.

ഇതിന്നിടയ്ക്കു വാൻബീൽ നീലപുഷ്പങ്ങൾ വളർത്തുന്നതിൽ അത്യുന്നതമായ നിലയെ പ്രാപിച്ച വിവരം ആ അസൂയാലുവിനെ ക്രമത്തിലധികം സങ്കടപ്പെടുത്തി. സമ്മാനാർഹമായ പുഷ്പം എടുക്കുന്നതിനുള്ള ശ്രമം തുടങ്ങിയ വിവരം

എങ്ങനെയോ ജനങ്ങൾ തമ്മിൽ തമ്മിൽ സ്വൈരമായി സംസാരിക്കാനിടയായി. അതു വിരോധിയിൽ ജ്വരപീഡയെ വളൎത്തി.

വാൻബീലിനെ തടവുകാരനായി പിടിക്കുന്ന പക്ഷം സമ്മാനം തനിക്കു കിട്ടുമെന്നു് ബാക്സ്റ്റർ വിചാരിച്ചു. അയാളെ പിടിച്ചുകൊണ്ടുപോയാൽ പിന്നെ ആരാണു് തോട്ടം സൂക്ഷിക്കുന്നതെന്നു് അയാൾ തന്നത്താനെ ചോദിച്ചു. "ആരുമില്ല. ബോധിച്ചപോലെ ആൎക്കും അവിടെ പൃന്നും ചെയ്യാം" എന്നു വിചാരിച്ചു അയാൾ ആഹ്ളാദപരവശനായി.

അങ്ങനെ വരുന്നുവെങ്കിൽ ആ രാത്രിതന്നെ മതിലുകടന്നു അതിമനോഹരമായ നീലാംബുജങ്ങളെ ഹാനിതട്ടാതെ എടുത്തു സൂക്ഷിക്കണമെന്നു് അയാൾ തീൎച്ചയാക്കി.

ഉണൎന്നിരിക്കുമ്പോൾ ബാക്സ്റ്റർ നീലാംബുജത്തെപ്പററി ചിന്തിക്കും. ഉറങ്ങുമ്പോൾ അതിനെ സ്വപ്നത്തിൽ കാണും. ഇങ്ങനെ അയാൾ ദിവസം കഴിച്ചു.

വരുന്നതു വരട്ടെ എന്നു വിചാരിച്ചു സകല വിവരവും കാണിച്ചു് ഒരു കത്തു് അയാൾ ഭരണാധികാരികൾക്കു അയച്ചു. അതു വാൻബീലിന്റെ മരണത്തിനുംകൂടി പൎയ്യാപ്തമായിരുന്നു.

വീരരക്തം ധമനികളിൽകൂടി പ്രവഹിച്ചുകൊണ്ടിരുന്ന രണ്ടു സഹോദരന്മാരെ, മതിമറന്നു ഉന്മാദാവസ്ഥയെ അഭയം പ്രാപിച്ച ജനതതി ഛിന്നഭിന്നമാക്കിയ സമയം മജിസ്റ്റ്രേട്ടും പരിവാരവും വാൻബീലിന്റെ വസതിയിലെത്തി.

അവർ എന്തെല്ലാം നടത്തിയെന്നുള്ളതു് ബാക്സ്റ്റർ അറിഞ്ഞുവെങ്കിലും പുറമേ ഒന്നും അറിയാൻ പാടില്ലാത്ത ഭാവം നടിച്ചു. അന്നു് അയാൾ പുറത്തിറങ്ങിയതേയില്ല. "സുഖമില്ലെന്നു വരുന്നവരോടു പറയാം" എന്നു തീൎമാനിച്ചുകൊണ്ടു് അയാൾ വീട്ടിൽ കിടന്നു.

നഗരത്തിൽ അസ്വാസ്ഥ്യങ്ങൾ എന്തൊക്കെയോ നടക്കുന്നുവെന്നു് അയാൾക്കു അറിയാമായിരുന്നു. ഒരു പരിചാരകൻ പരിഭ്രമത്തോടു് ഓടിവന്നു് "വാൻബീലിനെ പിടിച്ചു കൊണ്ടുപോയി" എന്നു യജമാനനോടു (ബാക്സ്ററലിനോടു) പറഞ്ഞു.

ഒരല്പം ആശ്ചര്യഭാവം ആ ഘാതകന്റെ മുഖത്തു പരന്നു.

"കള്ളം പറയാതിരിക്ക" എന്നാണു് അയാൾ, അതു വിശ്വസിക്കാത്ത മട്ടിൽ മറുപടി കൊടുത്തതു്.

"കണ്ടതാണു് ഞാൻ പറയുന്നതു്. അദ്ദേഹത്തെ വണ്ടിയിൽ കയററിക്കൊണ്ടുപോയി. അവിടുന്നു് അറിഞ്ഞില്ലേ?"

"ഞാൻ എങ്ങനെ അറിയും? ഇന്നു പുറത്തിറങ്ങിയതേയില്ലല്ലോ."

"എന്നാൽ ഞാൻ പറഞ്ഞതു് വാസ്തവമാണു്."

"നീ പോയി ഒന്നുകൂടെ അന്വേഷിച്ചിട്ടു തിര്യെവരു."

"എന്നാൽ അങ്ങനെതന്നെ."

കുറെ കഴിഞ്ഞു ഭൃത്യൻ അതേവിവരം തന്നെ യജമാനനെ വീണ്ടും ധരിപ്പിച്ചു.

എന്തോ നഷ്ടം പററിയവനെപ്പോലെ ബാക്സ്ററൽ ഈ വിവരമറിഞ്ഞു വ്യസനിച്ചു. അയൽവാസിക്കു പററിയ ആപത്തിൽ അനുശോചിക്കുന്ന ഭാവഭേദങ്ങൾ ആ സാഹസികൻ അഭിനയിച്ചു.

രാത്രി അതിക്രമിച്ചു. മണി പത്തടിക്കാറായി. കുറച്ചു കഴിഞ്ഞു പത്തടിച്ചു. പിന്നീടു പതിനൊന്നടിച്ചു, പന്ത്രണ്ടടിച്ചു. എന്നിട്ടും ബാക്സ്ററലിനു് നിദ്രലഭിക്കാതെ മെത്തയിൽ അങ്ങോട്ടുമിങ്ങോട്ടും കിടന്നുരുണ്ടു.

എഴുന്നേററു ചുവരിൽ ചേർന്നുനിന്ന ഒരു സിക്കമോർ വൃക്ഷത്തിന്റെ ചാഞ്ഞകൊമ്പിൽ തൂങ്ങി ബാക്സ്ററൽ

മറുവശത്തിറങ്ങി, നേരെ നടന്നു പുഷ്പങ്ങൾ വളർത്തിയിരുന്ന തിട്ടയിൽ പോയി നോക്കി. രാത്രിയിലെ നിശ്ശബ്ദത അയാളെ ഭയവിഹ്വലനാക്കി. നക്ഷത്രങ്ങൾ തുറിച്ചുനോക്കി അയാളെ ശാസിക്കയാണെന്നു് അയാൾക്കു തോന്നി.

കൂട്ടംകൂട്ടമായി നീലാംബുജങ്ങൾ നില്ക്കുന്ന സ്ഥലത്തേക്ക അയാൾ ധൈര്യമവലംബിച്ചുപോയി.

ചോരന്റെ മുഖം വിളർത്തു, പുരികത്തിൽക്കൂടെ വിയർപ്പുതുള്ളികൾ ഊറിയിറ്റു വീണു.

അയാൾ തിരിഞ്ഞുനോക്കി, ആരേയും കണ്ടില്ല. വലത്തുഭാഗത്തു നോക്കി, ആരേയും കണ്ടില്ല. ഇടത്തുഭാഗത്തു നോക്കി, ആരുമില്ല. അവിടം മുഴുവനും കിളച്ചപോലെ അയാൾ നിലം ഇളക്കി മനോഹരമായ പൂച്ചെടികളെ വേരോടുകൂടി പറിച്ചെടുത്തുകൊണ്ടു് തിരിച്ചു സ്വഭവനത്തിൽപ്പോയി ശയ്യാതലത്തെ അവലംബിച്ചു്. അന്നത്തെപ്പോലെ സുഖപ്രദമായ നിദ്ര അയാൾക്കു മുമ്പു ലഭിച്ചിട്ടില്ലായിരുന്നു.

പ്രഭാതത്തിൽ ബോക്സ്റ്റാൽ തോട്ടത്തിൽ പോയി നോക്കി. രാത്രി ചെയ്ത പ്രവൃത്തി നന്നായി എന്നു കണ്ടു് അനിഷ്ഠുരനവൻ സ്വയം അഭിമാനിച്ചു.

വാൻബീൽ വിത്തുപൊതിഞ്ഞുവെച്ച വിവരം ബോക്സ്റ്റലിന്നു ഓർമ്മവന്നു. അയാൾ ഏണിപ്പടിവഴി കെട്ടിടത്തിനുള്ളിൽ പ്രവേശിച്ചു. അവിടെ ആരും ഉണ്ടായിരുന്നില്ല. എങ്ങും നിശ്ശബ്ദത വ്യാപിച്ചിരുന്നു.

മുറികൾ ഒന്നൊഴിയാതെ അയാൾ പരിശോധന നടത്തി. എന്നിട്ടും വിത്തുപൊതി കണ്ടില്ല.

വിത്തു, ഉണക്കുന്ന മുറിയിൽ കാണുമെന്നു വിചാരിച്ചു് അവിടെ പോയി. ഭ്രാന്തനെപ്പോലെ അവിടെനിന്നു ചുഴന്നു. പൊതികാണാതെ ഭഗ്നാശയനായി അയാൾ മേശയും അലമാരയും എല്ലാം പരിശോധിച്ചു. വീണ്ടും അവയെ പരി

ശോധിച്ചു. എങ്ങും കണ്ടില്ല. അവിടെ ഉണ്ടായിരുന്ന ഒരു പുസ്തകമെടുത്തു നോക്കി. അതിൽ ഇങ്ങനെ എഴുതിയിരുന്നു.

"സമ്മാനാർഹമായ നീലാംബുജത്തിന്റെ വിത്തുകൾ മൂന്നെണ്ണം ഞാൻ തയ്യാറാക്കി പൊതിഞ്ഞുവെച്ചു. 20 ആഗസ്റ്റ്, 1672—"

"ഹാ, സർവ്വേശ—അതെവിടെയാണെന്നു കാണിച്ചുതരുമോ? എത്രകോടി ഗിൽഡർ അതുമൂലം എനിക്കു കിട്ടാൻ പോകുന്നു" എന്നു തൃഷ്ണാധിക്യത്താൽ അയാൾ വിളിച്ചുപറഞ്ഞു.

"ഞാൻ നിർഭാഗ്യവാനാണു്. അല്ലെങ്കിൽ ഈ സാഹസങ്ങൾ ചെയ്തിട്ടും അവ എനിക്കു ലഭിക്കാതെ പോമോ? ഇവിടെ എങ്ങും അവ കാണുന്നില്ലല്ലോ. ആ വിത്തുകളെ അയാൾ എന്തു ചെയ്തു."

ഇത്രയും അയാൾ മനസ്സിൽ രൂപീകരിച്ചു. അയാൾ ചെയ്ത പൈശാചകൃത്യത്തിന്റെ ഒരു സ്വന്തനിറം മിന്നൽപിണറുപോലെ കൺമുമ്പിൽ തിളങ്ങി.

ബോക്സ്റ്റൽ മുട്ടുകുത്തി നിലത്തുവീണു.

അതേ സ്ഥലത്തായിരുന്നു തലേദിവസം വാൻബീൽ മുട്ടുകുത്തിനിന്നു വിത്തുകളെ പൊതിഞ്ഞുവെച്ചതും.

വാൻബീൽ ജയിൽമുറിയ്ക്കകത്തു കടന്നപ്പോൾ അർദ്ധരാത്രിയായി. ആകാശത്തു കാർമേഘമില്ലായിരുന്നുവെങ്കിലും പ്രകാശത്തിനു കുറവുണ്ടായിരുന്നു. തണുത്തകാറ്റു് വൃക്ഷങ്ങളുടെ ഇലകളെ തമ്മിൽ ഉരസിച്ചുകൊണ്ടു വീശി. ഏതാനും നക്ഷത്രങ്ങൾ അങ്ങുമിങ്ങും മങ്ങിമങ്ങി പ്രകാശിച്ചു.

കാൺണീലിയസ്സിനെ കാണാതെയായപ്പോൾ ഭ്രാന്തുപിടിച്ച ജനങ്ങൾ കൂട്ടംകൂട്ടമായി എന്തുചെയ്യണമെന്നു് അറിയാതെ പലതും പ്രവർത്തിച്ചു. ജയിലർ പുത്രിയോടൊരുമിച്ചു

ളിച്ചില്ലായിരുന്നുവെങ്കിൽ അവർ തീർച്ചയായും അയാളെ ശിക്ഷിക്കുമായിരുന്നു.

ജയിലിനകത്തുകിടന്ന തടവുകാരെ കാണ്മാനില്ല. ഓരോ മുറിയും ഒഴിഞ്ഞുകിടന്നു. റോസ അച്ഛനോടൊരുമിച്ചു പുറത്തുവന്നപ്പോൾ അവിടം ജനശൂന്യമായി കണ്ടു. അവൾക്കു ആ സ്ഥലത്തോടു ഒരു വെറുപ്പുണ്ടായി.

ഭയംകൊണ്ടു വിറയ്ക്കുന്ന പിതാവു വെളിയിൽ നോക്കി. എങ്ങും ഒരു ശാന്തത വ്യാപിച്ചിരുന്നു. അനിയന്ത്രിതമായ പൌരശക്തി പെട്ടെന്നു നശിച്ചതായ പല ലക്ഷ്യങ്ങളും അവർ അവിടെ കണ്ടു. രണ്ടു സഹോദരന്മാരുടെ മൃതശരീരങ്ങൾ തുറസ്സായ സ്ഥലത്തു തൂങ്ങുന്നുണ്ടായിരുന്നു.

നേരം പിന്നെയും പോയി.

വീണ്ടും ജനങ്ങൾ കാരാഗൃഹത്തിൽ പ്രവേശിക്കുന്ന ശബ്ദം കേട്ടുതുടങ്ങി. ലഹളക്കാരല്ല അവിടെ വന്നതു്. പട്ടാളക്കാർ വാൻബീലിനെ ജയിലിലടയ്ക്കുന്നതിനു വരുന്ന ഘോഷമാണു് അവർ കേട്ടു തുടങ്ങിയതു്.

റോസ പുറത്തിറങ്ങിയതേയില്ല. അത്ര ഭയംകൊണ്ടാണെന്നു് ആരും വിചാരിക്കരുതു്. അവൾ ഒരു ഭീരുവല്ലായിരുന്നു. ജാണിന്റേയും കാർണ്ണീലിയസ്സിന്റേയും രക്തമണിഞ്ഞ ശരീരങ്ങളെ കാണാൻ അവൾക്കു ധൈര്യമില്ലായിരുന്നു. അത്രയുമല്ല. അവൾ അങ്ങോട്ടു നോക്കുകപോലും ചെയ്തില്ല.

വളർത്തച്ഛൻ കിടന്ന മുറിയിൽതന്നെ വാൻബീലിനേയും പാർപ്പിച്ചു. അതേ കട്ടിലിൽ അയാൾ കിടക്കേണ്ടിവന്നു. കാരാഗൃഹത്തിൽ ആദ്യമായി അയാൾ കണ്ടതു് ഒരു പെൺകുട്ടിയെയാണു്. അവളുടെ മുഖം മ്ലാനമായിരുന്നു.

ആ പെൺകുട്ടി, പുതിയ തടവുകാരൻ കോണിപ്പടി കയറുമ്പോൾ സ്വന്തമുറിയിൽ പട്ടയിട്ടിട്ടുള്ള ജനാലയിൽകൂടെ അയാളെ സൂക്ഷിച്ചു. സമീപത്തിരുന്ന ദീപത്തിലെ

തിരി നീട്ടി അവൾ അതിനെ അടുത്തുനീക്കി. അപ്പോൾ അവളുടെ കോമളമായ മുഖം അന്യൂനമായ ശോഭയോടു പ്രകാശിച്ചു. ചിന്നിച്ചിതറിക്കിടന്ന അവളുടെ തലമുടി മുഖകാന്തിയെ വർദ്ധിപ്പിച്ചതേയുള്ളു. അവളുടെ മുഖം അപ്പോൾ ഉറക്കമെണീററതുപോലെയിരുന്നു.

വളഞ്ഞ കോണിപ്പടി കയറുമ്പോൾ തടവുകാരന്റെ കണ്ണുകൾ ആ പെൺകുട്ടിയുടെ മുഖത്തുതന്നെ പതിച്ചു. അല്പനേരം അയാൾ സ്വന്തനിലയെ മറന്നുനിന്നുപോയി. ജയിലരുടെ ക്രോധാവിഷ്ടമായ മുഖമോ, ഖഡ്ഗപാണികളായ ഭടന്മാരുടെ പാരുഷ്യമേറിയ നോട്ടമോ, അയാളെ അശേഷം ഭീരുവാക്കിയില്ല. പെൺകുട്ടിയുടെ ദീർഘനയനങ്ങൾ അയാളെ ലക്ഷീകരിക്കുന്നതു് അയാൾ കണ്ടു. അവളുടെ ചുവന്ന കവിൾത്തടം ദീപത്തിന്റെ ദീപ്തിപൂരത്തിൽ തെളിഞ്ഞു മിന്നി.

കാരാഗൃഹത്തിലാണോ നിൽക്കുന്നതെന്നു് അയാൾക്കു സംശയം തോന്നി.

റോസ വാൻബീലിന്റെ മുഖത്തു സൂക്ഷിച്ചുനോക്കി. രക്തം വററിയ അയാളുടെ മുഖം അവളിൽ അനുകമ്പയെ ഉൽപാദിപ്പിച്ചു. അതുവരെ അപരിമിതമായ മനഃസുഖത്തോടു നാളുകൾ കഴിച്ചുവെന്നും, ക്ലേശാനുഭവങ്ങൾക്കു താൻ അപരിചിതനാണെന്നും വ്യക്തമായി പറയുന്ന ആ യുവാവിന്റെ മുഖഭാവം പെൺകുട്ടിയെ ശക്തിമത്തായി ആകർഷണം ചെയ്തു. അവൾ അച്ഛന്റെ ഗൌരവമേറിയ മുഖത്തുനോക്കി. യുവാവിന്റെ നേർക്കു അല്പവും ദയ, കാണിക്കാത്ത ഭാവമാണു് അയാളിൽ തെളിഞ്ഞിരുന്നതു്. അതു് അവളെ ക്രമത്തിലധികം വിഷാദിപ്പിച്ചു.

വാൻബീൽ കട്ടിലിൽ ചെന്നു കിടന്നു. അയാൾക്കു ഉറക്കം തീരെ ഉണ്ടായില്ല. തുറന്നിരുന്ന ജനാലയിൽകൂടെ അയാൾ പുറത്തുനോക്കി. ദിനനായകന്റെ പുറപ്പാടിനു ഒരു

ക്കിയിട്ടിട്ടുള്ള ആകാശത്തിലെ മങ്ങിയ വെളിച്ചം അയാളുടെ കണ്ണിൽ തട്ടി. വൃക്ഷങ്ങളിൽ പക്ഷികൾ ചിറകിട്ടടിക്കുന്ന ശബ്ദം മാത്രമേ അയാൾക്കു കേൾക്കാമായിരുന്നുള്ളു.

പട്ടാളക്കാർ പാറാവുമാറി പോകുന്ന ചവിട്ടടിയും, ദൂരെയായി കുതിരയുടെ കുളമ്പുനാദവും ഇടയ്ക്കിടെ കാരാഗൃഹത്തിലെ ഏകാന്തതയെ ഭഞ്ജിച്ചു.

സൂര്യോദയമായി. കുട്ടിസൂര്യന്റെ ആലോലരശ്മികൾ തളിരുകളുടെയിടയിൽക്കൂടെ ജനാലയിൽ കടന്നു. അവ ലോകത്തു വെളിച്ചം പൂശിത്തുടങ്ങി. ആരെയെങ്കിലും പുറത്തു കാണാമെന്നുകരുതി വാൻബീൽ നോക്കി. വിശാലമായ പ്രാന്തപ്രദേശത്തു ആരെയും കാണ്മാനില്ല. ചെടികളുടെ ഇടയിൽ ചെങ്കല്ലുകൊണ്ടു കെട്ടിക്കിളത്തിയിട്ടുള്ള കെട്ടിടങ്ങൾ മഞ്ഞുമൂടി മങ്ങിക്കാണുമായിരുന്നു. സൂര്യരശ്മി ഒന്നിനൊന്നു പ്രബലമായി വന്നു. വാൻബീൽ ദൂരെയായി രണ്ടു മരത്തൂണു നില്ക്കുന്നതു സൂക്ഷിച്ചു. അവയിൽ രണ്ടു പ്രേതങ്ങൾ തൂങ്ങുന്നതും അയാൾ കണ്ടു.

ക്രോധാന്ധരായ ജനങ്ങൾ രണ്ടു സഹോദരന്മാരുടെയും വിലയേറിയ ജീവനെ അപഹരിച്ചിട്ടു വിരൂപമാക്കിയ ശരീരങ്ങളെ അവിടെ കെട്ടി തൂക്കിയിരുന്നു.

അവയ്ക്കു താഴെ ഒരു പലകയിൽ കുറഞ്ഞൊന്നു എഴുതിവെച്ചിട്ടുണ്ടായിരുന്നു.

“ഇതു രണ്ടു രാജദ്രോഹികൾ; ഒന്നു ജാൺ; മറേറതു കാർണ്ണീലിയസ്സ്. രണ്ടുപേരും പ്രജകളുടെ വിരോധികളും ഫ്രഞ്ചുരാജാവിന്റെ ഉററ ബന്ധുക്കളുമാണു്.”

വാൻബീൽ പ്രേതങ്ങളെ കണ്ടു നിലമറന്നു വിളിച്ചുപോയി. അതുകേട്ടു ജയിലർ ബദ്ധപ്പാടോടെ മുറിയിൽ പ്രവേശിച്ചു. കാര്യമെന്തെന്നു അയാൾ ചോദിച്ചപ്പോൾ തടവുകാരൻ ഒന്നും സംസാരിക്കാൻ ശക്തനായില്ല. സംസാരിക്കാത്തതുകൊണ്ടു് ഭ്രാന്തനാണെന്നുകരുതി അയാൾ പോയി.

തടവുകാരന്റെ ദേഹം വിറച്ചുതുടങ്ങി. കൈകൾ തളർന്നുതൂങ്ങി. വീണ്ടും അയാൾ പ്രേതങ്ങളെ നോക്കി. "ഹാ രണ്ടുപേരെയും ഒന്നിച്ചോ?" എന്നു തൊണ്ടയിടച്ചുകൊണ്ടുകൂടി വാൻബീൽ ഉച്ചരിച്ചു. പിന്നീടു അല്പനേരം ധ്യാനമഗ്നനെപ്പോലെയിരുന്നു. ജയിലർ പുള്ളിയെ കൂടക്കൂടെ നോക്കുന്നുണ്ടായിരുന്നു. തടവുകാരനു എന്തോ വേദനയുണ്ടെന്നു് ജയിലർ തീരുമാനിച്ചു.

വാൻബീൽ തനിച്ചു് ആ മുറിയിൽ ശയിച്ചു. കീശയിൽനിന്നും ഒരു പൊതിയെടുത്തു് ഒരു മൂലയിൽ വെച്ചു സൂക്ഷിച്ചു. മാറത്തു ചേർത്തുവെച്ചിരുന്ന ആ പൊതി ചൂടുപിടിച്ചിരുന്നു.

വാൻബീലിന്റെ എത്രകൊല്ലത്തെ പരിശ്രമം ഒന്നിച്ചു നഷ്ടമാകാറായിരിക്കുന്നു. എത്ര മധുരമായ ആശകൾ ഒന്നിച്ചു നശിക്കാൻപോകുന്നു. ഹാ! മനോഹരമായ നീലാംബുജങ്ങൾ! അവയെ ആരു കണ്ടു! ഇപ്പോൾ അവയുടെ സ്ഥിതി എന്തു്?

ഇതെല്ലാം വിചാരിച്ചു വാൻബീൽ ബോധാഹിതനായി.

VII.

അന്നേദിവസം വൈകിട്ടു ജയിലർ പതിവുപോലെ തടവുകാരനെ പരിശോധിക്കാൻ വന്നു. തറ നനഞ്ഞിരുന്നതിനാൽ കാലു വഴുകി അയാൾ വീഴാൻഭാവിച്ചു. കൈയൂന്നി വീഴ്ചയെ ലഘൂകരിക്കാൻ അയാൾ ശ്രമിച്ചതിൽ കൈയുടെ എല്ലു പൊട്ടിപ്പോയി.

മുറിക്കകത്തുകടന്നതിനുശേഷമാണു ഈ സംഭവം ഉണ്ടായതു്. വാൻബീൽ അയാളെ വേണ്ടുംവിധം പരിചരിക്കുന്ന

തിന്റ സമീപത്തുചെന്നു. ജയിലർ, കൈക്കുപററിയ ഹാനി അറിഞ്ഞില്ല. ബോധക്ഷയം ക്രമേണ ബാധിച്ചു. വേദനയും ഒന്നിനൊന്നിന്ന വദ്ധിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നു.

ഈ സമയത്തു ജയിൽമുറി തുറന്നാണു് കിടന്നതു്. പുറത്തിറങ്ങി രക്ഷപ്പെടണമെന്നുണ്ടെങ്കിൽ തടവുകാരനു് അതു ചെയ്യാമായിരുന്നു. പക്ഷെ വാൻബീൽ അത്തരത്തിലുള്ള ഒരാളല്ല. ജയിലൎക്കു നേരിട്ട വിപത്തിൽ അയാൾ മനസ്സഴിഞ്ഞു മനസ്താപിച്ചു. വാൻബീൽ അയാളുടെ സൂക്ഷക്കേടിന്റെ വാസ്തവസ്ഥിതി ഗ്രഹിച്ചു. വീഴ്ചയിൽ എല്ലു തകൎന്നുപോയിരിക്കുന്നതായി അയാൾ അറിഞ്ഞു.

ജയിലർ വീണ ശബ്ദം കുറച്ചുദൂരം മുഴങ്ങിക്കേട്ടു. അല്പനേരംകഴിഞ്ഞു ഒരു നേരിയ കാലടി വാൻബീലിന്ന കേൾക്കാറായി. അയാൾ തിരിഞ്ഞുനോക്കി. കണ്ടതു ഒരു കമനീയാകൃതിയെയാണു്.

താഴത്തുകിടക്കുന്ന പിതാവിനേയും അദ്ദേഹത്തെ പരിചരിക്കുന്നതിൽ പൂൎണ്ണമനസ്സുള്ള തടവുകാരനേയും ആ മോഹനാംഗി ഒരുനോട്ടത്തിൽ കണ്ടു. പിതാവിന്റെ കഠിനമായ മനഃസ്ഥിതിയേയും തടവുകാരന്റെ മാൎദ്ദവസ്വഭാവത്തെയും അപ്പോൾ അവൾ അറിഞ്ഞു.

പുത്രി എന്താണു് ചിന്തിക്കുന്നതെന്നു് വാൻബീൽ അറിഞ്ഞില്ല. എന്നാൽ അവളുടെ നോട്ടത്തിൽനിന്നും അയാൾ ചിലതെല്ലാം പഠിച്ചുകഴിഞ്ഞു.

തടവുകാരന്റെ മുഖം നേരിട്ടുകണ്ട പെൺകുട്ടി കുറെ ലജ്ജ ഭാവിച്ചു അപ്പോൾ, അവൾ ആലോചിച്ചതു എന്തോ തെററാണെന്നുധരിച്ചു് ഒരു നെടുശ്വാസംവിട്ടു. അനന്തരം കണ്ണീർനിറഞ്ഞ ദീൎഘനയനങ്ങളാൽ അവൾ യുവാവിനെ അവലോകനംചെയ്തു. അവൾ മന്ദമായു് മധുരസ്വരംപൊഴിക്കാൻ ആരംഭിച്ചു.

"കുററംചെയ്ത ഈ എന്നെ ഒന്നു കടാക്ഷിക്കണേ. ഞാൻ

അവിടത്തെ നന്മയെ ഉദ്ദേശിച്ചു് അനാശാസ്യമായ ചില നടപടികളെക്കുറിച്ചു ആലോചിച്ചു. അവിടുന്നു ചെയ്യുന്ന ഉപകാരത്തിനു ഞാൻ നന്ദിയുള്ളവളായിരിക്കും."

വാൻബീലിന്റെ മുഖം ചുളുത്തു. അശേഷം ധൈര്യമില്ലാതെ, സ്വപ്നംകണ്ടുണർന്ന ഒരു പൈതലെപ്പോലെ അയാൾ കുഴങ്ങി. എന്നാലും ശാന്തമായി അവൾക്കു തക്ക മറുപടി കൊടുക്കാൻ അയാൾ സമർത്ഥനായി.

"പ്രതിഫലമുദ്ദേശിച്ചു ഞാൻ ഒന്നും ചെയ്യാറില്ല. എന്റെ കൃത്യം ഞാൻ ചെയ്യുന്നു."

"പിതാവു പലപ്പോഴും സദ്ബുദ്ധി പ്രദർശിപ്പിച്ചുകാണും. അതു മറന്നു് അവിടുന്നു ദയ കാണിക്കുന്നതിൽ ഞാൻ അതിശയിക്കുന്നു."

അയാൾ അതിനു ഉത്തരം പറയേണ്ട ആവശ്യമില്ലായിരുന്നു. അതിനു പകരം അവളെ ഒന്നു കനിഞ്ഞു കടാക്ഷിച്ചു.

വാക്കുകൾ വാൻബീലിനു ദുർല്ലഭമായിത്തുടങ്ങി. അയാളുടെ ചിത്തം കീഴ്മേലായി മറിയാനാരംഭിച്ചു.

അപ്പോൾ ജയിലർക്കു ബോധം വീണു. "തടവുകാരനു നേരത്തെ ആഹാരം കൊടുക്കാൻ വന്നതിൽ ഇത്രയും പിണഞ്ഞു" എന്നു ഗൌരവസമേതം അയാൾ അലറി.

"ഇപ്പോഴും അച്ഛനു കോപമല്ലേ മുമ്പിട്ടുനില്ക്കുന്നതു്. തടവുകാരൻ കൈകൾ ശരിയാക്കിവെച്ചുകെട്ടുന്നതിനു് ഒരു ബോട്ടുകയാണ്'" എന്നു പുത്രി വിനയത്തോടു പറഞ്ഞു പിതാവിനെ സമാധാനപ്പെടുത്തി.

"ആർ വച്ചു കെട്ടുന്നു?"

"ഈ തടവുകാരൻതന്നെ" എന്നു വാൻബീൽ ഉത്തരം പറഞ്ഞു.

"നിങ്ങൾക്കറിയാമോ?"

"ഞാൻ കുറേക്കാലം ഡാക്ടർവേലയും നോക്കിയിട്ടുണ്ടു്."

"എന്റെ കൈ ശരിയാക്കാമോ?"

"നിശ്ചയമായിട്ടും."

"അതിനെന്തുവേണം."

"കുറെ ലിനൻതുണ്ടും രണ്ടു പലകക്കഷണവും."

"കുഞ്ഞേ! കൊണ്ടുവന്നുകൊടുക്കൂ. ഈശ്വരാ! കൈ ശരിയാക്കുന്നതു കാണട്ടെ."

റോസ വേഗത്തിൽ ആവശ്യപ്പെട്ട സാധനങ്ങൾ കൊണ്ടുചെന്നുകൊടുത്തു. അവൾ അച്ഛന്റെ ദേഹത്തോടു ചേർന്നിരുന്നു. തടവുകാരൻ ഹാനിതട്ടിയ കൈ മേശമേൽവെച്ചു ശരിയാക്കി പലകകൾചേർത്തു കെട്ടാനാരംഭിച്ചു. ജയിലർ ക്രമേണ ബോധരഹിതനായി.

"കുറെ വിന്നീഗർ കൊണ്ടുവരു" എന്നു വാൻബീൽ റോസയോടു് ആവശ്യപ്പെട്ടു. വേറെ എന്തോ ആലോചിച്ചതുകൊണ്ടു അവൾ അതു കേട്ടില്ല. "നിങ്ങൾ ജോലി തീർത്തു ഒരു നിമിഷവും കളയാതെ ഇവിടെനിന്നും പുറത്തുപോകണം. അതൊന്നേ അവിടുന്നു എനിക്കുവേണ്ടി ചെയ്യാനുള്ളു" എന്നു ആ സുകുമാരി പറഞ്ഞു. "എന്റെ കുട്ടി എന്താ പറയുന്നതു്" എന്നു വാൻബീൽ അത്ഭുതവും ആർദ്രതയും, പ്രണയവും തുളുമ്പുന്ന ഹൃദയത്തോടു ചോദിച്ചു.

"നാളെ അവിടത്തെ പരിശോധിക്കാൻ അധികൃതന്മാർ വരുന്നുണ്ടു്. അങ്ങനെയായാൽ അവിടത്തേക്കു ദോഷം നേരിടും."

"എനിക്കു ഒന്നും വരില്ല" എന്നു അയാൾ അശേഷം ഭയപ്പെടാതെ ഉത്തരം പറഞ്ഞു

"അതാ—ആ മരത്തുണ്ടുകളിൽ നോക്കണം." ഇത്രയും പറഞ്ഞു സുന്ദരമായ കണ്ണുകളെ അവൾ അയാളോട്ടു ചലിപ്പിച്ചു

"ഞാൻ രാജദ്രോഹിയല്ലല്ലോ."

"അപ്പോൾ അവർ ദ്രോഹികളാണോ" എന്നു റോസ ജിജ്ഞാസയോടുകൂടി ചോദിച്ചു. അവളുടെ മുഖം പെട്ടെന്നു വിളറി.

"ആയിരിക്കാം."

"കുററം ചെയ്ത ശിക്ഷ അനുഭവിക്കാവൂ എന്നില്ല. അവരെയും തൂക്കിലിടാൻ അധികാരമുള്ളവക്കു സാധിക്കും. അവിടത്തെമേലുള്ള വിധി നാളെ പ്രസ്താവിക്കും."

"അതേ, അതിനു ഞാനെന്തു ചെയ്യട്ടെ."

റോസയുടെ മുഖം ചുവന്നു. മാംസളമായ കവിൾ പുളകോദ്ഗമമാൻ. നീണ്ട കറുത്ത പുരികങ്ങൾ ചുളിഞ്ഞു വശായി.

"ഞാനൊരു ദുർബല. വിശേഷിച്ചും ഏകാകിനി. അച്ഛൻ ബോധരഹിതനായി കിടക്കുന്നു. ജീവൻ വേണമെന്നുണ്ടെങ്കിൽ ഓടിപ്പോകണം. അതു മാത്രമേ എനിക്കു പ്രാൎത്ഥിക്കാൻ കഴിയൂ."

"കുഞ്ഞേ, ഒന്നാലോചിക്കു. ഞാൻ അപ്രകാരം ചെയ്യുന്നതു വെറും ഭീരുത്വമല്ലേ"

കൊഴുത്തുരുണ്ട കൈകൾ തമ്മിൽ ചേൎത്തു തിരുമ്മിക്കൊണ്ടു് അവൾ തുടൻ

"എനിക്കു കാൎണ്ണീലിയസ്സിനോ ജാണിനോ അഭയംനൽകാൻ കഴിഞ്ഞില്ല. ഇപ്പോൾ അവിടത്തെ രക്ഷിക്കാൻ കഴിയും. ഒരു നിമിഷമേയുള്ളു വേഗം ഓടണം. പിന്നെയും മടിക്കുന്നോ?"

വാൻബീൽ നിശ്ചേഷ്ടനായി റോസയെ നോക്കിനിന്നു. അവൾ പറയുന്നതു അയാൾ ശ്രദ്ധിച്ചതേയില്ല.

"ഞാൻ പറഞ്ഞതു മനസ്സിലായില്ലേ" എന്നു അവൾ ചോദിച്ചു.

"എനിക്കു മനസ്സിലായി എന്നാൽ—"

"എന്നാൽ?—"

നീചത്വമല്ലേ അതു്. അതെനിക്കു ചെയ്യാൻ കഴികയില്ല. രക്ഷപ്രാപിച്ചാലും ഞാൻ അവക്കിരയാകും."

"അതിപ്പോൾ വിചാരിക്കേണ്ട ആവശ്യമില്ല."

"എന്റെ കുഞ്ഞേ, നീ സദ്ഗുണസമ്പന്നയാണ്. എന്നാൽ മനുഷ്യന്റെ മാനം ജീവനിലല്ല സ്ഥിതിചെയ്യുന്നതെന്നു നീ മനസ്സിലാക്കിയിട്ടില്ല

"ഹാ, ദൈവമേ! എന്നിട്ടും പോകാൻ ഭാവമില്ലെന്നോ? അവിടുന്നു നാളെ മരിക്കും. ഞാൻ കാണുന്ന അവസ്ഥ അവിടത്തേക്കും നേരിടും. അതിനു മുമ്പു രക്ഷപ്പെടുന്നതാണ് ഉത്തമം."

ജയിലർക്കു ബോധം വീണു. "ആരു സംസാരിക്കുന്നു" എന്നുള്ള ഘോരാട്ടഹാസത്തോടുകൂടി അയാൾ ഉണർന്നു.

"ദയചെയ്തു ശാന്തമായിരിക്കണം മുറിഞ്ഞിരിക്കുമ്പോൾ ദേഹമിളക്കരുതു്. അതു തീരെ നന്നല്ല." എന്നു ചെറു പുഞ്ചിരിയോടുകൂടി വാൻബീൽ അയാളോടു് അഭ്യർത്ഥിച്ചു.

തിരിഞ്ഞു റോസയെ അഭിമുഖീകരിച്ചു വാൻബീൽ സംസാരിച്ചു.

"ഞാൻ ഒരു കുററവും ചെയ്യാത്തവനാണ്. എന്റെ മേലുള്ള വിധിയെ ഞാൻ നേരിട്ടുകൊള്ളാം. അതു ഒഴിക്കാൻ സാധിക്കുന്നതല്ല."

"മിണ്ടാതിരിക്കണം."

"എന്താ മിണ്ടാതിരിപ്പാൻ?"

"നാം സംസാരിക്കുന്നതു് അച്ഛൻ കേൾക്കരുതു്"

"കേട്ടാലെന്തു്?"

"എന്തെന്നോ?. പിന്നീടു ഒരിക്കലും എനിക്കു ഈ മുറിക്കടുത്തു വരാൻ സാധിക്കയില്ല."

വാൻബീൽ മൌനം ദീക്ഷിച്ചു. അവളുടെ അപേക്ഷ അയാൾ കരുണാപുരസ്സരം കൈക്കൊണ്ടു.

"എന്തു സംസാരിക്കുന്നു?" എന്നു ജയിലർ വീണ്ടും ഗർജ്ജിച്ചു.

"ഒന്നുമില്ല. അച്ഛന്റെ ആഹാരത്തെപ്പററി ഡാക്ടർ സംസാരിച്ചതേയുള്ളൂ."

“ആഹാരമോ?” അതേ. നിനക്കു ശരിയായ ആഹാരം ഞാൻ നിശ്ചയിച്ചിട്ടുണ്ടു്.

“അച്ഛാ അതെന്താണു്?”

“ഇനിമേൽ നീ ഈ മുറിക്കാരികളുടെ നടക്കുകപോലും ചെയ്യരുതു്.”

പിന്നീടു മുറി നിശ്ശബ്ദതയിലായി. റോസ വാൻബീലിനെ നോക്കി. അയാൾ അവളേയും നോക്കി.

“റോസ കണ്ണുകൊണ്ടു് ഞാൻ പറഞ്ഞില്ലേ” എന്നു ചോദിച്ചു

“അതു മനസ്സിലായി” എന്നു അയാളുടെ കണ്ണും സന്ദേശമയച്ചു.

VIII

ജയിലരുടെ പുത്രി പറഞ്ഞതുപോലെ അടുത്തദിവസം ചിലതു സംഭവിക്കയുണ്ടായി. ന്യായാധിപന്മാർ തടവുകാരന്റെ മുറിയിൽ ഹാജരായി. പരിശോധന അധികനേരത്തേക്കു ഉണ്ടായിരുന്നില്ല. വാൻബീലിന്റെ കൈവശം എഴുത്തുകുത്തുകൾ ഉണ്ടായിരുന്നു എന്നുള്ളതു് അധികം വൈഷമ്യം കൂടാതെ തെളിഞ്ഞു. അവയുടെ സ്വഭാവത്തിനെപ്പറ്റി തടവുകാരനു ഒരറിവും ഉണ്ടായിരുന്നില്ല. സത്യത്തിനും ന്യായത്തിനും വിരുദ്ധമായി ജീവനെ സ്നേഹിക്കുന്ന ഒരാളല്ല പുഷ്പബന്ധു. അയാൾ എല്ലാ സംഗതിയും തുറന്നുപറഞ്ഞു.

അടുത്തതായിട്ടുള്ളതു് ആ ചുരുൾ തടവുകാരന്റെ കൈയിൽ ജാൺകാർണ്ണീലിയസ്സ് ഏല്പിച്ചതുതന്നെയാണോ എന്നതാണു്. രക്ഷാകർത്താക്കളായി പെരുമാറിപ്പോന്ന രണ്ടു ധീരസഹോദരന്മാരുടേയും മരണം വാൻബീലിനെ കഠിനമായി ദുഃഖിപ്പിച്ചു. അവർ മരിച്ചുപോയതിനാൽ വാസ്തവ

സംഗതികൾ ഒളിക്കേണ്ട ആവശ്യം അയാൾക്കുണ്ടായിരുന്നില്ല.

തന്മൂലം അവൎക്കു പററിയ വിധിതന്നെ വാൻബീലിനും സിദ്ധിച്ചു. ജോണും കാൎണ്ണീലിയസ്സും എത്രത്തോളം രാജദ്രോഹികളാണെന്നു് ജനങ്ങൾ വിചാരിച്ചുവോ, അത്രത്തോളം വാൻബീലിനേയും അവർ സംശയിച്ചു.

നിഷ്കളങ്കനായ ബന്ധനസ്ഥൻ ഒരു ശക്തിയേയും ഭയപ്പെട്ടില്ല. വാസ്തവസംഗതികൾ പറവാൻ അയാൾക്ക് ഒരു മടിയും തോന്നിയില്ല. രാഷ്ട്രീയകാൎയ്യങ്ങളിലുള്ള അനാസ്ഥയും, കലകളിലുള്ള അഭിരുചിയും അയാൾ വിചാരണ സമയം നല്ലപോലെ വെളിപ്പെടുത്തി. അയാൾ ചുരുൾ പൊട്ടിച്ചു നോക്കീട്ടില്ലെന്നു സത്യം ചെയ്തു. എന്നാലും അതു് അത്ര വിശ്വാസജനകമായിരുന്നില്ല

എപ്പോഴും പെരുമാറിവന്ന ഒരു മേശയ്ക്കകത്തു നിക്ഷേപിച്ചിരുന്ന കടലാസ്സുകൾ അയാൾ നോക്കിയിട്ടില്ലെന്നു പറയുന്നതു് അവൎക്കു വിശ്വാസയോഗ്യമാവും. എന്നു മാത്രമല്ല അവയെ ഏല്പിക്കുമ്പോൾ ദാതാവു കാൎയ്യങ്ങൾ പറഞ്ഞിരിക്കാനിടയുള്ളതിനാൽ വാൻബീൽ നിൎബ്ബന്ധമായും വ്യാജം പറയുകയാണെന്നു് അവർ തീരുമാനിച്ചു.

അവയിലടങ്ങിയിരുന്ന വിവരങ്ങൾ പുറത്തു പറഞ്ഞാൽ അവയുടെ സൂക്ഷിപ്പിനു വല്ല ന്യൂനതയും വന്നേക്കാമെന്നുള്ളതുകൊണ്ടും, തന്നോടു ക്രമത്തിലധികമായ സ്നേഹം രണ്ടു സോദരന്മാൎക്കുമുണ്ടായിരുന്നതിനാൽ രാഷ്ട്രീയമായ കാൎയ്യങ്ങൾ പരിചയപ്പെടുത്തിക്കൊടുക്കേണ്ട എന്നു് അവർ കരുതിയതിനാലും വാൻബീലിനോടു അവർ അക്കാൎയ്യത്തെക്കുറിച്ചു യാതൊന്നും സംസാരിച്ചിട്ടില്ലെന്നു് അയാൾ വാദിച്ചു.

ന്യായാധിപന്മാർ തടവുകാരന്റെ വാദങ്ങളെല്ലാം കേട്ടു പുള്ളിയെ ദ്രോഹിക്കണമെന്നുള്ള മോഹം അവരിലൊക്കും

ഉണ്ടായിരുന്നില്ല. ആത്മരക്ഷയ്ക്കായി ഏതെങ്കിലും മാർഗ്ഗമാരാഞ്ഞുകൊള്ളുവാൻ അവർ അയാളോടാജ്ഞാപിച്ചു.

എന്നാൽ വാൻബീൽ ആത്മാവിനെ വഞ്ചിക്കുന്നതിനോ സത്യപഥത്തിൽനിന്നും വ്യതിചലിക്കുന്നതിനോ തുനിഞ്ഞില്ല.

"നിങ്ങൾ ചോദിക്കുന്നതിനെല്ലാം ഉത്തരമായി എനിക്കു ഇതുമാത്രമേ പറവാനുള്ളു. കടലാസ്സുകെട്ട് എന്റെ കൈയിൽ കിട്ടിയ വിവരം ഞാൻ പറഞ്ഞുവല്ലോ. അതിലടങ്ങിട്ടുള്ള സംഗതികൾ എനിക്കു ഇപ്പോഴും അജ്ഞാതമായിത്തന്നെയിരിക്കുന്നു. എന്നെ ബന്ധനത്തിലാക്കിയതിൽപിന്നീടാണ് ഞാൻ അവ എന്തെന്ന് അറിയുന്നത്."

അയാൾ പിന്നീടൊന്നും സംസാരിച്ചില്ല.

ന്യായാധിപന്മാർ കുററവാളിയെ സംബന്ധിച്ചു ഭിന്നാഭിപ്രായങ്ങൾ പ്രകടിപ്പിച്ചു. അയാൾ മൌനിയായതുകൊണ്ടു വളരെ സൂക്ഷിക്കണമെന്ന് ഒരാൾ സൂചിപ്പിച്ചു. വേറൊരാൾ അയാൾ പറയുന്നത് മുഴുവനും കളവാണെന്നു പ്രസ്താവിച്ചു.

സത്യത്തിന്റെ അഗാധത വളരെ കുറച്ചുപേർക്കേ കാണാൻ സാധിച്ചുള്ളു.

പുഷ്പങ്ങൾ വളർത്തുന്നവനായതുകൊണ്ട് വാൻബീൽ തീർച്ചയായും അയാളിൽ ആരോപിക്കപ്പെട്ട കുററത്തിനു അർഹനാണെന്നു പിന്നീടു ഒരാൾ നിർവിശങ്കം അഭിപ്രായപ്പെട്ടു. പുഷ്പങ്ങൾക്കും രാഷ്ട്രീയകാര്യങ്ങൾക്കും വളരെ ബന്ധമുണ്ടെന്നാണ് ആ വിധികർത്താവ് സ്ഥാപിച്ചത്. ട്രാക്കിൻ, കാണ്ഡെ മുതലായവർ പൂച്ചെടികൾ വളർത്തുന്നതിൽ അത്യുത്സാഹികളായിരുന്നു. അവർ ഘോരതരമായ പല വിപ്ലവങ്ങൾക്കും ഹേതുഭൂതരായിട്ടുണ്ട്.

"ഒന്നുകിൽ വാൻബീൽ പുഷ്പങ്ങൾ വളർത്തുന്നതിൽ പ്രിയമുള്ള ഒരാൾ, അല്ലെങ്കിൽ നിഗൂഢമായ രാജദ്രോഹകൃത്യത്തിനു പാടവമുള്ള ഒരു രാഷ്ട്രീയവിദഗ്ദ്ധൻ. ഈ രണ്ടു

തരത്തിൽ ഗണിച്ചാലും അയാൾ പ്രസ്താവിച്ചതു മുഴുവനും വ്യാജമാണു്. അയാൾ പുഷ്പങ്ങൾ വളത്തുന്നുണ്ടെന്നുള്ളതിനു തെളിവുകൾ അയാളുടെ ഭവനവും, പരിസരവും നൽകുന്നുണ്ടു്. നേരെമറിച്ചു ജനദ്രോഹിയാണെന്നുള്ളതിനു അയാളിൽ നിന്നും ലഭിച്ച എഴുത്തുകുത്തുകൾ സാക്ഷിത്വംവഹിക്കുന്നു. ട്രാക്കിൻ, കാണ്ഡേമുതലായവരെപ്പോലെ വാൻബീലും കുററക്കാരനാണു്."

ഇത്രയുമാണു് ന്യായാധിപന്മാർ സംഗ്രഹിച്ച സംഗതികൾ.

ഐകകണ്ഠ്യേന 'രാജദ്രോഹി'യുടെമേൽ വിധിയും പ്രസ്താവിച്ചു. ജയിലിൽ പ്രത്യേകം ഒരുക്കിയിട്ടുള്ള ഒരു സ്ഥലത്തു അയാളെ പട്ടാളക്കാർ കൂട്ടിക്കൊണ്ടുപോയി ഗളച്ഛേദം ചെയ്യുന്നതിനുള്ള സകലവും അവിടെ തയ്യാറാക്കിയിരിക്കുന്നതു് ആ നിരപരാധി കണ്ടു.

ജയിലർ രോഗാത്തനായി കിടക്കുകയായിരുന്നു. ഒരു സിൽബന്തി അയാളുടെ പക്കൽനിന്നും താക്കോൽ വാങ്ങി തടവുകാരൻ കിടക്കുന്ന മുറി തുറന്നു അകത്തുപോയി. കൂടെ ഒരു ലാവണ്യധാമവും അകത്തുകടന്നു. അതു് അയാൾ അറിഞ്ഞില്ല.

വിധി ആ ഉദ്യോഗസ്ഥൻ തടവുകാരനെ വായിച്ചു കേൾപ്പിച്ചു. ഏതെങ്കിലും പറയാനുണ്ടോ എന്നു് ആ ഉദ്യോഗസ്ഥൻ വാൻബീലിനോടു ചോദിച്ചു.

"ഒന്നുമില്ല" എന്നു ആസന്നമരണനായ പുഷ്പബന്ധു ഉത്തരംകൊടുത്തു. അതുകേട്ടു ഉദ്യോഗസ്ഥൻ തിരിച്ചുപോകാൻ ഭാവിച്ചപ്പോൾ എന്നാണു് ശിക്ഷ നടത്തുന്നതെന്നു് വാൻബീൽ ചോദിച്ചു. 'ഇന്നുതന്നെയെന്നു" ഒരാൾ മറുപടി പറഞ്ഞു.

അപ്പോൾ ഒരു വിലാപസ്വരം അവിടെ മുഴങ്ങി. അതു പുറപ്പെടുവിച്ചതാരാണെന്നു അറിയാൻ വാൻബീൽ നാലു പാടും തിരിഞ്ഞുനോക്കി.

സമീപത്തായി റോസയെക്കണ്ടു. അവർ തലേദിവസം പറഞ്ഞതു അയാൾക്ക അപ്പോൾ ഓമ്മവന്നു.

"എപ്പോഴാണെണ്ണ്"വാൻബീൽ ചോദിച്ചു.

"പന്ത്രണ്ടുമണിക്കെന്നു" ഉദ്യോഗസ്ഥൻപറഞ്ഞു.

കുറച്ചുമുമ്പു മണി പത്തടിക്കുന്നതു് വാൻബീൽ ശ്രദ്ധിച്ചു. "എനിക്കിനി വളരെ കുറച്ചു സമയമേ ജീവിച്ചിരിക്കാൻ കഴിയൂ" എന്നു അയാൾ പതുക്കെ പറഞ്ഞു.

ഉദ്യോഗസ്ഥൻ പോകാൻഭാവിച്ചപ്പോൾ ശീതളവും മാംസളവും, മൃദുലവുമായ രണ്ടു മനോഹരഹസ്തങ്ങൾ അയാളുടെ ദേഹത്തെ സ്പർശനം ചെയ്തു. കസവുതുന്നിപ്പിടിപ്പിച്ച ഒരു തൊപ്പിയാണു് അയാൾ അദൃശ്യമായി കണ്ടതു്. പിന്നീടു ഒരു മധുരസ്വരവും അയാൾക്ക ശ്രവണഗോചരമായി. ഉദ്യോഗസ്ഥൻ പേലവമായ അവളുടെ കൈത്തളിരുകളിൽ താക്കോലിനെ അപ്പിച്ചിട്ടു കോണിപ്പടിയിറങ്ങി താഴത്തുപോയി. കസവുവെച്ച തൊപ്പി അടുക്കൽ വരുന്നതു വാൻബീൽ കണ്ടു. റോസയുടെ സുന്ദരമായ മുഖത്തെ ആസന്നമരണൻ സൂക്ഷിച്ചുനോക്കി. അവളുടെ തങ്കമുഖത്തു് സന്തോഷത്തിന്റെ ലാഞ്ഛനപോലും കാണ്മാനില്ലായിരുന്നു.

തുടിക്കുന്ന നെഞ്ചത്തു രണ്ടു കൈയുമമത്തിക്കൊണ്ടു് അവൾ അധസരയോടു നടന്നു തടവുകാരന്റെ കട്ടിലിനു സമീപം ചെന്നുനിന്നു.

"പ്രിയപ്പെട്ട—"

തൊണ്ടയിടച്ചതിനാൽ അവൾക്ക ശേഷം പറയാൻ കഴിഞ്ഞില്ല. കണ്ണുനീരിൽ അവളുടെ മിഴികൾ നീന്തിത്തുളന്നു. മുഖം വിളത്തുവശായി.

"എന്റെ കുട്ടീ, നീ എന്തു അശസ്സാണു് എനിക്ക നല്കാൻ തുനിയുന്നതു്? എന്റെ ജീവിതം അവസാനിക്കാറായി."

ധൈര്യമുറപ്പിച്ചു അയാൾ ഇത്രയും പറഞ്ഞു. പെൺ

കുട്ടിയുടെ പാരവശ്യം മൃത്യുവശംഗതനായ തങ്ങളെ സ്വന്തമായ ജീവിതരംഗത്തിലേക്കു സ്വാഗതം നൽകി.

"ഞാൻ ഒരു വരം ചോദിക്കാനാണു് വന്നിട്ടുള്ളതു്. അതു ദയചെയ്തു തരണം." എന്നു അവൾ ബാഷ്പാശ്രുസ്നാതയായി അപേക്ഷിച്ചു.

"സാരസ, നീ ഇങ്ങനെ കരയരുതു്. നിന്റെ കണ്ണീർഝരിക എന്റെ ശേഷിച്ച ജീവനേയും മൃത്യുസമീപത്തിലേക്കു തള്ളിപ്പിക്കുന്നു. അതു എത്രത്തോളം നാശം ചെയ്യുന്നുവെന്നു നീ അറിയുന്നില്ല. ഞാനോ ഒരു തടവുകാരൻ. നിർദ്ദോഷിയായ ഒരുവന്റെ പേരിൽ കുററമാരോപിച്ചാൽ അവൻ മനം കലക്കാതെ ശാന്തമായി വിധിയെ മാനിക്കുന്നതിനെ ആഗ്രഹിക്കയുള്ളു. അവൻ ജീവനുവേണ്ടി യുദ്ധം ചെയ്യുകയില്ല. നിന്റെ അപേക്ഷ എന്താണു്?"

അവൾ കുറച്ചുനേരം, നാക്കു വഴങ്ങാതെ മൌനം പൂണ്ടിരുന്നു. അവളുടെ പൂങ്കവിളിൽക്കൂടെ ചുടുകണ്ണീർത്തുള്ളികൾ തട്ടിത്തടവി ഉരുണ്ടൊഴുകിപ്പോയി.

"എന്റെ അച്ഛൻ ഒരു മനുഷ്യസ്നേഹിയല്ല. അദ്ദേഹം പലരേയും ഉപദ്രവിച്ചിട്ടുണ്ടു്. അവിടത്തേയും ആ നിഷ്ഠയിൽനിന്നും അദ്ദേഹം ഒഴിച്ചുവിട്ടിട്ടില്ല."

"അതിനു ശരിയായ ശിക്ഷ നൽകാൻ ദൈവമുണ്ടു്. എന്റെ നേർക്കു കാണിച്ചിട്ടുള്ളതിനു ഞാൻ മാപ്പുകൊടുക്കുന്നുണ്ടു്."

"അതിനു ഞാൻ നന്ദിയുള്ളവളായിരിക്കുന്നു. ഈ അബല അവിടത്തേക്കുവേണ്ടി എന്തു ചെയ്യണമെന്നു് പറയണം."

"ഞാൻ പറയട്ടെ. എന്റെ ഓമനേ, നീ മനോഹരമായ ആ കണ്ണുകളിൽനിന്നും തപ്തബാഷ്പം പൊഴിക്കാതിരിക്കണമെന്നേ എനിക്കു ആഗ്രഹമുള്ളു. അതുതന്നെ വല്ലാതെ വേദനപ്പെടുത്തുന്നു."

"അതിരിക്കട്ടെ. ഞാൻ അവിടത്തെ രക്ഷയ്ക്കായി എന്തു ചെയ്യണം."

"ഇനി ഒരു മണിക്കൂർനേരംപോലും എനിക്കു ജീവിക്കാൻ കഴികയില്ല. പിന്നെ എന്താണു് ഞാൻ ചോദിക്കാനുള്ളതു്.?"

"അവിടുന്നു നിരാശയ്ക്കു വശംവദനാകരുതു്. ഞാൻ എന്തു ചെയ്യണമെന്നു പറയണം."

"ആ കോമളമായ കൈകൾ നീട്ടി എന്നെ മറക്കുകയില്ലെന്നു സത്യംചെയ്യുക."

"അവിടുന്നു ഇത്ര നിർദ്ദയനാണോ? അവിടുന്നു എന്നെ ഇതേവരെയ്ക്കും മനസ്സിലാക്കാൻ കഴിഞ്ഞില്ലല്ലോ."

സാധുപെൺകുട്ടി വിങ്ങിവിങ്ങി കരഞ്ഞു. സുദീർഘവും, സുകോമളവുമായ നേത്രങ്ങളിലൂടെ ബാഷ്പകണം നിരന്തരം ഒഴുകിക്കൊണ്ടിരുന്നു. സ്വതേ അരുണമായ കവിൾത്തടം പതിന്മടങ്ങു ചുവന്നു. അവൾക്കു വാക്കുകൾ വഴങ്ങിയില്ല.

റോസയുടെ അകളങ്കമായ സ്നേഹഭാവത്തെയും അവളുടെ ശൈശവചപലമായ ചേഷ്ടകളേയും കണ്ടു വാൻബീൽ വല്ലാതെ മനസ്താപിച്ചു. ഒടുവിൽ ഇങ്ങനെ പറഞ്ഞു.

"റോസേ, ഞാൻ നിന്നെപ്പററി കുറച്ചേ അറിയുന്നുള്ളു. എന്നാൽ അത്രയും മതിയാവും. ഞാൻ ഒരു പെൺകുട്ടിയോടും അടുത്തു പെരുമാറിയിട്ടില്ല. നിർദ്ദയമായി ഞാൻ ഒന്നും കാണിച്ചിട്ടില്ല. ജീവൻ വെടിയാറായിരിക്കുന്ന ഈ അവസരത്തിൽ ആരേയും ഞാൻ മനസ്താപിപ്പിക്കുന്നതിനു ശക്തനല്ല."

പെൺകുട്ടിയുടെ മൃദുശരീരത്തിൽ പെട്ടെന്നൊരു ശീതബാധയുണ്ടായി. അവൾ കിടുകിടെ വിറച്ചു.

വാൻബീൽ റോസയെ നല്ലപോലെ അറിഞ്ഞിരുന്നു. എന്നാൽ അനേകം വിചാരങ്ങൾ ഹൃദയത്തിൽ മല്ലാടുന്ന

ആ അവസരത്തിൽ അയാൾ ഓർമ്മിക്കാതെയാണു് പലതും സംസാരിച്ചതു്.

മാറോടണച്ചുവെച്ചിരുന്ന വിത്തുകളെ അയാൾ പൊതിയോടു പുറത്തെടുത്തു.

“ഓമനേ, ഞാൻ പുഷ്പങ്ങൾ വളർത്തിയിരുന്നു. അവയെ ഞാൻ അത്യധികം സ്നേഹിച്ചുപോന്നു. ഞാൻ വേറെ ഒന്നിനേയും സ്നേഹിക്കാതെ അതുകൾക്കുവേണ്ടിമാത്രം ജീവിച്ചു. ഈ ലോകത്തിൽ മറെറാന്നിനേയും എനിക്കു സ്നേഹിക്കാനുണ്ടായിരുന്നില്ല. ആ നാഴികമണി എന്റെ ജീവാവസാനത്തെ കുറിക്കാറായി. അതിനുമുമ്പു നിന്നോടു ചിലതു പറവാനുണ്ടു്. നീലാംബുജം വളർത്തുന്നതിൽ ഞാൻ പ്രത്യേകം ശ്രദ്ധകാണിച്ചിരുന്നു. സമ്മാനയോഗ്യമായ പുഷ്പം ഉണ്ടാക്കേണ്ട കാലവും അടുത്തുവരുന്നു. ഒരുലക്ഷം ഗിൽഡറാണു് സമ്മാനത്തിനു സംഘക്കാർ നിശ്ചയിച്ചിട്ടുള്ളതു്. ആ സമ്മാനം ഗ്രഹിക്കാനുള്ളതു് ഈ കടലാസ്സുപൊതിയിലുണ്ടു്. മൂന്നു വിത്തു് ഈ പൊതിയിലിരിക്കുന്നു. അവയെ നട്ടു വളർത്തി പുഷ്പമെടുക്കുന്നതിനു നീ ശ്രമിക്കണം.”

“ഞാൻ ആ ജോലി നിർവ്വഹിക്കണമെന്നാണോ?”

“അതേ, റോസേ, അതേ. നീ ഇവയെ സ്വീകരിച്ചുകൊള്ളുക. ഞാൻ ഈ ലോകത്തു ഏകാകിയാണു്. എന്റെ മാതാപിതാക്കന്മാർ ലോകം വെടിഞ്ഞിട്ടു കാലം കുറെയായി. എനിക്കു സ്നേഹിക്കാൻ ഒരു അനുജനോ അനുജത്തിയോ ഇല്ല. പ്രണയമെന്തെന്നുതന്നെ എനിക്കു അറിയാൻ സാധിച്ചിട്ടില്ല. എല്ലാപേരും എന്നെ വെറുത്തിരിക്കുന്ന ഈ സമയത്തു നീയെങ്കിലും എന്റെ ഇഷ്ടംപോലെ ചെയ്യാൻ സമീപത്തുള്ളതു് എന്റെ ഭാഗ്യമത്രെ”

“എനിക്കു ഒരുലക്ഷം ഗിൽഡർ എന്തിനാണു്?” എന്നു ബാഷ്പകണങ്ങൾ പൊടിച്ചു മിനുമിനുങ്ങുന്ന നേത്രത്തോടെ ഇഹലോകജീവിതത്തിൽ ഒരു വെറുപ്പുതോന്നുന്ന സ്വരത്തിൽ അവൾ ചോദിച്ചു.

"റോസേ, അതു ഞാൻ പറയാം. ഒരുലക്ഷം ഗിൽഡർ ഒരു വമ്പിച്ച സ്ത്രീധനമാണു്. നിന്റെ മുഖം സുന്ദരവുമാണു്. അതിനാൽ ആ തുക നേടാൻ നീ ശ്രമിക്കണം. ഈ വിത്തുകൾ തീർച്ചയായും നിനക്കു നല്ല പുഷ്പങ്ങളെ നൽകും. ഒരു കോമളനായ യുവാവിനെ വിവാഹംചെയ്തു നീ ചിരകാലം സുഖമായി വസിക്കു. നീലാംബുജങ്ങൾക്കൊപ്പം ഞാൻ നിന്നെയും സ്നേഹിക്കുന്നു."

അവൾ ഇത്രയുംകേട്ടു കരയാനാരംഭിച്ചു. അവളുടെ കോമളമായ മുഖത്തു് ചിന്നിച്ചിതറിക്കിടന്ന മുടി മന്ദംമന്ദം വിഹരിച്ച തൈത്തെന്നലിൽ പറന്നുകൊണ്ടിരുന്നു.

വാൻബീൽ അവളുടെ തണുത്ത ഹസ്തങ്ങളെ ഗ്രഹിച്ചു.

"അല്പംകൂടി ശ്രദ്ധിച്ചുകേൾക്കുക നീലാംബുജം വളർത്തേണ്ട വിധം ഞാൻ പറഞ്ഞുതരാം. എന്റെ ഗൃഹത്തിൽ പോയി, തോട്ടക്കാരനോടു ചോദിച്ചാൽ ആവശ്യമുള്ളിടത്തോളം ഉരമണ്ണുതരും. അതു ഒരു വലിയപെട്ടി നിറയെ എടുത്തുകൊണ്ടുവന്നു ഈ മൂന്നു വിത്തും പാകണം. മേ മാസമാവുമ്പോൾ ചെടികളിൽ ചേതോഹരങ്ങളായ പുഷ്പങ്ങൾ ഉല്ലസിക്കുന്നതു നിനക്കു കാണാം. പുഷ്പങ്ങൾ നല്ല നീലമായിരിക്കുകയില്ല. കറുത്ത പുള്ളികളും കാണുകയില്ല. അവയെ കൃഷിപ്രദർശനസംഘാദ്ധ്യക്ഷൻപക്കൽ ഏല്പിക്കുക. അവിടെനിന്നും കിട്ടുന്ന ഒരു ലക്ഷം ഗിൽഡറും ഓമനയുടേതായിത്തീരും."

അവൾ ഒരു ദീർഘശ്വാസംവിട്ടു. നീലാംബുജത്തിന്റെ കാര്യം പറഞ്ഞപ്പോൾ, അയാളുടെ കണ്ണുകളിൽ ജലം പൊടിച്ചു. അവയെ തുടച്ചുകളഞ്ഞിട്ടു് അയാൾ തുടർന്നു.

"പുഷ്പങ്ങളെ 'റോസാ—വാൻബീൽ' എന്നു വിളിക്കണം. ഓമനയുടേയും എന്റേയും നാമധേയം അവയ്ക്കിരിക്കട്ടെ. ഞാൻ പേരു് എഴുതിത്തരാം. പെൻസിലും കടലാസ്സും തരൂ."

റോസ അപ്പോഴും കരച്ചിൽ നിറുത്തിയില്ല.

അവൾ ഒരു പുസ്തകം വാൻബീലിന്റെ കൈയിൽ കൊടുത്തു. അതെന്താണെന്നു് അയാൾ ചോദിച്ചു.

"എനിക്കു് കാർണ്ണീലിയസ്സ് തന്ന ബൈബിളാണു്. അതിൽ പേരു എഴുതിത്തരണം. പക്ഷേ അതുകൊണ്ടൊരു ഫലവുമില്ല. എനിക്കു എഴുതാനും വായിക്കാനും അറിഞ്ഞുകൂടല്ലോ."

അയാൾ ബൈബിൾ കൈയിലെടുത്തു നോക്കി.

"എഴുതാൻ ഒന്നുമില്ലല്ലോ?" എന്നു് വാൻബീൽ ചോദ്യരൂപത്തിൽ സംസാരിച്ചു.

"അതിൽതന്നെ പെൻസിലുണ്ടു്" എന്നു് അവൾ നൈസർഗ്ഗികമായ ലജ്ജയോടും പ്രണയത്തോടും മറുപടികൊടുത്തു.

കാർണ്ണീലിയസ്സു ജാണിനുകൊടുത്ത പെൻസിലായിരുന്നു അതു്. തിര്യെ കൊണ്ടുപോകാൻ മറന്നുപോകയാൽ അതു റോസയുടെ കൈവശത്തായി.

പുസ്തകത്തിന്റെ ഒടുവിലത്തെ പുറത്തു അയാൾ എഴുതി.

"23 ആഗസ്റ്റു 1672-എന്റെ മരണദിവസമായ ഇന്നു എന്റെ സമ്പാദ്യമായ വിത്തുകൾ റോസയ്ക്കു ഞാൻ സംഭാവന ചെയ്തിരിക്കുന്നു. അവയിൽനിന്നുമുണ്ടാവുന്ന നീലാംബുജങ്ങൾ സമ്മാനത്തിനു അർഹതയുള്ളവയാണു്. ഒരു ലക്ഷം ഗിൽഡറും റോസ എന്റെ പ്രായംവരുന്ന ഒരു യുവാവുമായി ചെയ്യുന്ന വിവാഹത്തിനു് ഉപയോഗപ്പെടുത്തിക്കൊള്ളട്ടെ. 'റോസാ-വാൻബീൽ' എന്ന നാമധേയം ആ പുഷ്പങ്ങൾക്കിടണം."

വാൻബീൽ.

അയാൾ പുസ്തകം തിര്യെ കൊടുത്തു. അതു വായിച്ചു നോക്കാൻ വാൻബീൽ അവളോടു അപേക്ഷിച്ചു.

"എനിക്കു എഴുതാനും വായിക്കാനും അറിഞ്ഞുകൂടെന്ന ല്ലേ ഞാൻ പറഞ്ഞതു്."

വാൻബീൽ അതിലെഴുതിയതിനെ വായിച്ചുകേൾപ്പിച്ചു. അതിരുകവിഞ്ഞ സങ്കടം അവളെ നിശ്ചേഷ്ടയാക്കി.

"ഞാൻ എഴുതിയതു വായിച്ചുകേട്ടില്ലേ" എന്നു അയാൾ അവളുടെ തണുത്ത കൈകളെ ചുംബിച്ചിട്ടു സന്താപബഹുലമായ ഒരു പുഞ്ചിരിയോടുകൂടി ചോദിച്ചു.

"എനിക്കൊന്നും മനസ്സിലായില്ല" എന്നു അവൾ ഒന്നും ശ്രദ്ധിക്കാത്ത രീതിയിൽ ഗദ്ഗദത്തോടു തലയാട്ടിപ്പറഞ്ഞു. അതിനുശേഷം തങ്കപ്പൂപോലുള്ള മുഖം താഴ്ത്തി അവൾ കണ്ണുനീർ വാർത്തുനിന്നു.

"ഒന്നും മനസ്സിലായില്ലേ. അതെന്തുകൊണ്ടു്?"

"അതിൽ ഒരു വ്യവസ്ഥയുണ്ടു്. അതെനിക്കു നിറവേററാൻ സാധിക്കുകയില്ല."

"അതു് ഏതാണു്? എല്ലാം നാംതമ്മിൽ തീർച്ചചെയ്തു എന്നാണു് ഞാൻ നിരൂപിച്ചതു്."

അവളുടെ കവിൾത്തടം ചുവന്നു കറുത്തമിഴികൾ അങ്ങോട്ടുമിങ്ങോട്ടും അതിലോലമായി ചാഞ്ചാടി.

"എനിക്കു അവിടത്തെ വകയായി ഒരുലക്ഷം ഗിൽഡർ തരുന്നുണ്ടു്; ഇല്ലേ?"

"ഉവ്വ്."

"അതു ഞാൻ വിവാഹം ചെയ്യുന്നു എങ്കിൽ മാത്രം?"

"തീർച്ചയായിട്ടും."

"എന്നാൽ ആ ധനം ഈ ജന്മത്തു് എന്റേതായി തീരുകയില്ല. ഞാൻ വേറെ ആരേയും സ്നേഹിക്കുകയില്ല; വിവാഹം ചെയ്യുകയുമില്ല."

വാൻബീൽ വികാരവീചികളെ സംഹനിക്കാൻ നല്ല

വണ്ണം ശ്രമിച്ചു. അയാൾ വാക്കുകിട്ടാതെ കുഴങ്ങി; തൊണ്ട ഇടറി; ദേഹം തിളച്ചു; കണ്ണുകളിൽകൂടെ തീപറക്കുന്നതായി അയാൾക്കു തോന്നി.

റോസയാകട്ടെ സങ്കടം സഹിക്കവയ്യാതെ ബോധരഹിതയായി. അവളുടെ ദേഹം ഒന്നിനൊന്നു തണുക്കുന്നതറിഞ്ഞു വാൻബീൽ പരിഭ്രമപ്പെട്ടു. അവളുടെ ചുമപ്പണിഞ്ഞ കവിൾത്തടം വിളറിപ്പോയി.

അപ്പോൾ ഘനത്തോടു നടന്നുവരുന്ന ശബ്ദം കേൾക്കാറായി.

“അയ്യോ അവരിതാവരുന്നു. പറയാനുള്ളതെല്ലാം പറഞ്ഞോ” എന്നു റോസ കൈകൾ തിരുമ്മിക്കൊണ്ടു യുവാവിന്റെ രക്തമില്ലാത്ത മുഖത്തുനോക്കി ചോദിച്ചു.

“നീലാംബുജം എടുക്കാനുള്ള വിത്തുകളെ കളയരുതെന്നു അവസാനമായി എനിക്കു പറയാനുള്ളു. എന്നെന്നേക്കുമായി നാം പിരിയാറായി.”

വിത്തുകളെ അവൾ ത്രസിക്കുന്ന ഹൃദയത്തോടു ചേർത്തു വെച്ചിരുന്നു.

ദൂരത്തു മുഴങ്ങിയ ചുവടടി അടുത്തായി. കുററവാളിയെ കൊണ്ടുപോകാൻ ആളുകൾവന്നു. അവരെ വാൻബീൽ സ്നേഹിതന്മാരെപ്പോലെ വിചാരിച്ചു സൽക്കരിച്ചു. അയാളുടെ കഴുത്തിൽ തടയേണ്ട വാൾ അവരിൽ ഒരാളുടെ കൈവശം മിനുമിനുങ്ങി.

അയാൾ കട്ടിലിൽ ഇരുന്നുകൊണ്ടു പുറത്തുനോക്കി. വൃക്ഷങ്ങളുടെ നിഴൽ അവയ്ക്കു മൂട്ടിലായിരിക്കുന്നു.

വാൻബീൽ മരണസ്ഥലത്തേക്കു അനുചരന്മാരോടുകൂടി പോയി. അയാൾ വളഞ്ഞ കോണിപ്പടി ഇറങ്ങി വിശാലമായ തോട്ടത്തിൽ എത്താറായപ്പോൾ ഒന്നു പിന്തിരിഞ്ഞു നോക്കി. അധികം ദൂരത്തല്ലാതെ ഒരു മനുഷ്യാകൃതി നിലത്തു

പതിച്ചുകിടക്കുന്നതു് അയാൾ കണ്ടു. നീണ്ടുചുരുണ്ട തലമുടി ആ ആകൃതിയുടെ മുഖത്തിനു ചുററും ചിതറിക്കിടന്നിരുന്നു. ഉടുത്തിട്ടുള്ള പട്ടുവസ്ത്രം കാററുതട്ടി ജലാശയത്തിലെ ചെറുതിരകൾപോലെ ചലിച്ചു. മാംസളവും, മൃദുളവും കോമളവുമായ ഒരു കൈ അവൾ ഹൃദയത്തോടുചേൎത്തു പിടിച്ചിരുന്നു.

വാൻബീൽ അവിടെ നില്ക്കാതെ ധൈൎയ്യമവലംബിച്ചു നടന്നു. ദൂരെയായി രണ്ടു ശരീരങ്ങൾ വെയിലത്തു തൂങ്ങുന്നതു വാൻബീലിനു ദൃശ്യമായി.

IX

വാൻബീൽ, പ്രത്യേകം ഒരുക്കിയിരുന്ന ഒരു സ്ഥലത്തു ചെന്നു ചേരാൻ അധികനേരം വേണ്ടിവന്നില്ല. അയാളുടെ ജീവിതം അവിടെ ഒരു നവീനരംഗത്തിൽ പ്രവേശിക്കുന്നതുപോലെ അയാൾക്കു് അനുഭവപ്പെട്ടു. ആകാശമദ്ധ്യത്തു തീവ്രകിരണം ചൊരിയുന്ന ദിവാകരൻ, താഴെ ചൂടേററു തിളയ്ക്കുന്ന വെറും തറ. പൊട്ടപ്പുല്ലുകൾപോലും അയാൾക്കു് അവിടെ കാണാൻ കഴിഞ്ഞില്ല.

കുറെ അകലെയായി അസംഖ്യം ജനങ്ങൾ നിരന്നുനിന്നിരുന്നു. മൂന്നു ദിവസത്തിനുമുമ്പു രണ്ടു സഹോദരന്മാരുടേയും രക്തച്ചൊരിച്ചിൽ കണ്ട ജനപാളി, വാൻബീലിന്റേയും അവസാനം കാണുന്നതിനു് അത്യുൽസുകരായി തിങ്ങിനിന്നു.

പുള്ളി വധസ്ഥലത്തു് അണഞ്ഞപ്പോൾ ഒരു മുറുമുറുപ്പു ജനങ്ങൾക്കിടയിൽ പരന്നു. വാൻബീൽ അതു കേട്ടതേയില്ല. അയാൾ വിചാരത്തിൽ ലയിച്ചുനിന്നു. എന്തായിരിക്കാം അയാൾ വിചാരിക്കുന്നതു്?

നിഷ്ഠുരമായ വിധിനടത്തിയ അധികൃതന്മാരേയോ, മരണസമയത്തും തന്നെ വെറുക്കുന്ന വിരോധികളേയോ, ഇഹലോകദീപ്തിയെ കെടുത്തീട്ട പരപ്രകാശം നല്കാൻ കണ്ണനാളം വിപാടനം ചെയ്യുന്നതിനു സന്നദ്ധന്മാരായി നില്ക്കുന്ന ഘാതകന്മാരേയോ പററി അയാൾ ചിന്തിച്ചില്ല. തനിക്ക മുമ്പു പോയി മറഞ്ഞ ജാണിനേയോ കാൎണ്ണീലിയസ്സിനേയോ വിചാരിച്ചു് അയാൾ സങ്കടപ്പെട്ടില്ല.

എന്നാൽ ഭാസുരനക്ഷത്രങ്ങൾക്കൊപ്പം അത്യുച്ചസ്ഥാനത്തിരുന്നകൊണ്ടു് ഉത്തരോത്തരം ശോഭാവഹമായി വളൎന്നവരാൻപോവുന്ന നീലാംബുജങ്ങളെക്കണ്ടു തനിക്കു് ആശീൎവ്വാദം ചെയ്യാൻ ഇടവരുത്തുന്ന വിധിയെമാത്രം അയാൾ ഓൎത്തു. രാജ്യകാൎയ്യങ്ങളെപ്പററി അഗാധമായി ആലോചിച്ചതിനു രണ്ടു സഹോദരന്മാരേയും ഉന്മത്തരായ ജനങ്ങൾ വധിച്ചു. ഇതാ പുഷ്പങ്ങളെപ്പററി ചിന്തിച്ചതിനു വാൻബീലിനേയും വധിക്കാൻപോകുന്നു.

"ഖഡ്ഗംകൊണ്ടുള്ള ഒററവെട്ടിൽ എന്റെ സ്വപ്നങ്ങളെല്ലാം യഥാൎത്ഥത്വത്തിലേക്ക പ്രവേശിക്കും" എന്നൊരു തത്വജ്ഞൻ പണ്ടു പറഞ്ഞിട്ടുണ്ടു്.

അതേ; വാളോങ്ങി വീശുമ്പോൾ വാൻബീലിന്റെ വിചാരങ്ങളും പരമാൎത്ഥലോകത്തേക്കു് ആവിഷ്കരണംചെയ്തു ഫലവത്താകും.

മൂന്നദിവസത്തിനു മുമ്പുള്ള സംഭവങ്ങൾ ഓൎത്തപ്പോൾ വാൻബീൽ തയ്യാറാക്കീട്ടുള്ള പീഠത്തിന്മേൽ കയറിനിന്നു മരണത്തെ വരിക്കാൻ അശേഷം അറച്ചില്ല. സമീപത്തുള്ള ഒന്നിനേയും അയാളുടെ നേത്രങ്ങൾ സൂക്ഷിക്കാൻ സന്നദ്ധമായില്ല. എന്നാൽ രക്തംപുരണ്ടു ജീൎണ്ണിച്ചുതൂങ്ങുന്ന രണ്ടു പ്രേതങ്ങളെമാത്രം അയാൾ നോക്കി.

അപ്പോൾ അയാളുടെ നേത്രങ്ങൾ ചൂടുനീരു് ചൊരി

ഞ്ഞു. അതു താഴത്തുവീണു് ആവിയായി ആകാശത്തു് ഉയ ൎന്നുപോയി.

സമയം പൊയ്ക്കൊണ്ടിരുന്നു. രണ്ടു പലകകൾക്കിട യിൽ ആ തരുണൻ തന്റെ ശിരസ്സിനെ അൎപ്പിച്ചു. അപ്പോൾ മഞ്ഞുകട്ട സ്പൎശിച്ചപോലെ ഒരു ശീതബാധ അയാൾക്കുണ്ടാ യി. കണ്ണുകൾ തന്നത്താനെ അടഞ്ഞു. അയാൾ മിന്നിമിന്ന ങ്ങുന്ന കരാളമായ ഖഡ്ഗത്തെ ഓൎത്തുകൊണ്ടു നിശ്ചേഷ്ടനാ യി നിന്നു.

പരലോകത്തും അക്ഷയഭാസ്സു ചൊരിയുന്ന നീലാംബുജ ത്തിന്റെ കഥമാത്രം അയാളുടെ ഹൃദയത്തിൽ അപ്പോഴും അ ധിവസിച്ചിരുന്നു. നീലനിറംകലൎന്ന നീലാംബുജത്തിന്റെ ഓരോ ദളവും അയാൾക്കു കാണാമായിരുന്നു. അതു വള ൎത്താൻ ഒരുമ്പെടുന്ന റോസയെ വിചാരിച്ചപ്പോൾ ഹൃദയക പോതം അതിന്റെ പഞ്ജരത്തെ ഭേദനംചെയ്വാൻ ആവുന്ന വണ്ണം ശ്രമിച്ചു. മൂന്നുവെട്ടം മൂൎച്ചയേറിയ വാളിൽനിന്നും വീശുന്ന മാരുതൻ അയാളെ വീശി എന്നു് അയാൾക്കു തോ ന്നി. അപ്പോഴെല്ലാം, വേദന അനുഭവിക്കയോ, ഞെട്ടുകയോ അയാൾ ചെയ്തില്ല.

പ്രശാന്തമായ ആകാശത്തു് ഒരു ഭാവഭേദവും അയാൾ ക്കു കാണാൻ സാധിച്ചില്ല. താൻ അധിവസിക്കുന്ന ഭൂമുഖ ത്തിലും യാതൊരു മാററവും അയാൾ കണ്ടില്ല.

അങ്ങനെ അല്പനേരം കഴിഞ്ഞു.

കരുണാപുരസ്സരം ആരോ അയാളെ ദേഹത്തുതൊട്ടു മാ ററുന്നതായി അനുഭവപ്പെട്ടു. അയാൾക്കു മുമ്പിൽ ഒരാൾ ചു വന്നമെഴുകു പതിച്ച ഒരു കത്തു വായിക്കുന്നതു കേട്ടു.

അത്യുജ്ജ്വലമായി പ്രകാശിച്ചുകൊണ്ടിരുന്ന ചണ്ഡാം ശുവിന്റെ പ്രതാപം ഒന്നു ശമിച്ചു. കുളിരിളംകാററു നാലുവ ശത്തുകൂടിയും വീശി. നഭഃസ്ഥലത്തിൽ ഒരു ചുവന്ന മേഘ

ഭാഗം ദ്രുതഗതിയിൽ സഞ്ചരിച്ചു മറയുന്നതു വാൻബീൽ നോക്കിനിന്നു

അവിടെ കൂടിയിരുന്ന സംഖ്യയറ്റ ജനങ്ങൾ, കത്തു വായിക്കുന്നതിനെ ശ്രദ്ധിച്ചു്, ചിത്രത്തിലർപ്പിച്ചതുപോലെ ചേഷ്ടകലരാതെ നിന്നു.

സമീപത്തു സംഭവിക്കുന്ന ഓരോ സംഗതിയും വാൻബീൽ അപൂർവ്വമായ ഉണർച്ചയോടുകൂടി അറിയുന്നുണ്ടായിരുന്നു. ദിവാസ്വപ്നത്തിലെന്നപോലെ അവിടെ നടന്നതെല്ലാം അയാൾക്കു് ആശ്ചര്യജനകമായി ഭവിച്ചു.

ജനങ്ങൾ, ഓരോരുത്തരായി അവിടെനിന്നും പോയിത്തുടങ്ങി.

നിർദ്ദോഷിയായ തടവുകാരന്റെ ചുട്ടരക്തം സത്യസ്വരൂപനായ ലോകബാന്ധവന്റെ സന്നിധിയിൽ തെറിച്ചു് നിഷ്ഠുരമായ അയാളുടെ വിധിയെപ്പററി ന്യായമായി വാദിച്ചെങ്കിലോ എന്നു ഭയപ്പെട്ടു് ആറഞ്ചിലെ യുവരാജാവു—വില്യം—വാൻബിലിന്റെ സ്വഭാവവും നിഷ്ക്കളങ്കതയും അറിഞ്ഞു് അയാളെ വധിക്കേണ്ട എന്നു കല്പിച്ചു. ആ കരുണാനിധി അയാളുടെ ജീവനെ തിരിയെ കൊടുത്തു.

എന്നാൽ ജന്മസിദ്ധമായ സ്വാതന്ത്ര്യം അയാൾക്കു നല്കിയില്ല. അതു് അല്പം നിരാശതയ്ക്കു് ഇടനല്കിയേക്കാം. അയാളെ ആജീവനാന്തം ജയിലിൽ പാർപ്പിക്കുന്നതിനു യുവരാജാവു തീരുമാനിച്ചു.

“ഈ പ്രപഞ്ചം എന്നെ തീരെ കൈവെടിഞ്ഞില്ല. എന്റെ ബന്ധുവായി ഒരാളെങ്കിലും ഉണ്ടു്. പിന്നെ ഞാൻ എന്തിനു ജീവത്യാഗം അനുഷ്ഠിക്കുന്നു. എന്റെ റോസയും ഇവിടെത്തന്നെ ജീവിച്ചിരിക്കും. നീലാംബുജം എടുക്കാനുള്ള വിത്തും ആ മോഹിനിയുടെ കൈവശമുണ്ടു്.”

ഈ വിചാരതരംഗത്തള്ളലിൽ ഹാളണ്ടുദേശത്തു് ഇരേ

മാതിരി ഇനിയും അനേകം കാരാഗൃഹങ്ങൾ ഉണ്ടെന്നുള്ള വസ്തുത അയാൾ വിസ്മരിച്ചുകഴിഞ്ഞിരിക്കുന്നു.

ഏതാനും നാഴിക അകലെയുള്ള ഒരു ജയിലിൽ തടവുകാരനെ അടയ്ക്കുന്നതിനു് അധികൃതന്മാർ വേണ്ട ഏർപ്പാട്ട ചെയ്തു.

"അവിടെ പോകുന്നതിനെക്കാളും മരിക്കുന്നതല്ലേ നല്ലതു്. അവിടെ റോസയെ കാണാൻ സാധിക്കുമോ? പുഷ്പങ്ങൾ വളർത്താൻതക്ക സൌകര്യം അവിടെയില്ലെങ്കിൽ എന്തു ചെയ്യും."

വാൻബീൽ ഇപ്രകാരം പലതും ആലോചിച്ചുകൊണ്ടു നിന്നപ്പോൾ ഒരു വണ്ടി സമീപത്തു വന്നുചേർന്നു. അതിൽ കയറുന്നതിനു പട്ടാളക്കാർ അയാളെ ക്ഷണിച്ചു. അതിവേഗത്തിൽ പോകുന്ന ശകടത്തിലിരുന്നുകൊണ്ടു് അവസാനമായി, ജയിലിനെ ഒന്നുനോക്കി. ഓരോ ജനാലയും അയാൾ വേഗം വേഗം നോക്കി. റോസയുടെ അതിമനോഹരാകൃതി അവിടെ എങ്ങും കാണ്മാനില്ലായിരുന്നു.

വണ്ടി തെരുവിൽക്കൂടെ ദ്രുതഗതിയിൽ പോകുമ്പോൾ ഒരുകൂട്ടം ആളുകൾ അകത്തിരിക്കുന്നവരെ സൂക്ഷിച്ചുനോക്കി. "നമ്മുടെ ഭാഗ്യംതന്നെ രണ്ടുപേരേയും നേരത്തെ കൊന്നതു്. അല്ലെങ്കിൽ യുവരാജാവു് അവരേയും വെറുതേ വിട്ടുകളയുമായിരുന്നു" എന്നു് ഒരാൾ മററുള്ളവരോടു പറഞ്ഞു.

കൊലകാണുന്നതിനു് സന്നിഹിതരായിരുന്നവരിൽ മോട്ടിയായി വസ്ത്രധാരണം നിർവഹിച്ച ഒരാൾക്കുമാത്രം അവിടത്തെ നടപടികൾ അത്ര രസിച്ചില്ല. അയാൾ ക്രമത്തിലധികം മനസ്താപിച്ചു.

വധസ്ഥലത്തുനിന്നും കുററവാളിയെ വണ്ടിയിൽ കയററി വെറുതേ കൊണ്ടുപോകുന്നതു കാണാനായിട്ടല്ല അയാൾ പ്രയാസപ്പെട്ടു പ്രഭാതത്തിലേ അവിടെ എത്തിയതു്. പിന്നെ

യോ! ചെറുപ്പക്കാരന്റെ രക്തം നിലത്തു് ഒഴുകുന്നതു കാണ്മാൻ കൊതിച്ചാണു് അയാൾ വന്നതു്.

ആ കഠിനഹൃദയൻ ബാക്സ്റ്റലല്ലാതെ മററാരുമല്ല.

വാൻബീലിനെ ജയിലിലാക്കിയ രാത്രിമുതൽ ബാക്സ്റ്റലിന്റെ ആശ സമ്മാനാൎഹമായ നീലാംബുജത്തെക്കുറിച്ചായിരുന്നു. എങ്ങനെയെങ്കിലും അതിനെ കൈവശമാക്കാഞ്ഞാൽ ജീവിച്ചിരുന്നിട്ടു് ഒരു പ്രയോജനവുമില്ലെന്നു് അയാൾ നിശ്ചയിച്ചു.

ജയിലരോടു് അയാൾ സ്വന്ത അഭിപ്രായത്തെ ആദ്യമായി അറിയിച്ചു. സ്വതവേ ക്രുദ്ധനാണെങ്കിലും വേറെയുള്ളവരുടെ ദൌഷ്ട്യം അയാൾ വകവച്ചുകൊടുക്കാറില്ലായിരുന്നു. അതു നിമിത്തം ബാക്സ്റ്റലിന്റെ അപേക്ഷ വിഫലമായി പരിണമിച്ചു. അതിൽ തോല്വിപിണഞ്ഞ ഘാതകൻ റോസയെ പാട്ടിലാക്കി കാൎയ്യം നേടുന്നതിനു വഴിനോക്കി. നീലാംബുജത്തിനുള്ള വിത്തുകൾ മുറിയിൽതന്നെ കാണുമെന്നും അതു എടുത്തുകൊടുത്താൽ സുവൎണ്ണമയമായ ഒരാഭരണം സമ്മാനിക്കാമെന്നും അയാൾ വാഗ്ദത്തം ചെയ്തു. പെൺകുട്ടി തന്നാൽ സാധിക്കുകയില്ലെന്നു പറഞ്ഞൊഴിഞ്ഞു. അടുത്തതായി വിധികൎത്താക്കളോടു ശുപാൎശചെയ്യാൻ അയാൾ ഒരുമ്പെട്ടു. എന്നാൽ അതിനിടയ്ക്കു വിധി പ്രസ്താവിച്ചുപോകയാൽ അയാൾക്കു് ഒന്നിനും സാധിച്ചില്ല.

വാൻബീൽ വിത്തുകളെ മാറോടണച്ചുകൊണ്ടു മരിക്കുമെന്നു് ബാക്സ്റ്റലിനു് അറിയാമായിരുന്നു. അതിനാൽ നല്ലപോലെ പരിശ്രമിച്ചല്ലാതെ വിത്തുകിട്ടാൻ തരമാവുകയില്ലെന്നു് അയാൾ നിശ്ചയിച്ചുകഴിഞ്ഞു.

മധുരരൂപിണിയായ റോസ; അതായതു പ്രണയം.

രണ്ടാമതായി, ആറഞ്ചിലെ രാജകുമാരൻ; അതായതു കരുണ.

റോസയും വില്യവും ഇല്ലായിരുന്നുവെങ്കിൽ ബാക്സ്റ്റലിൻെറ അഭിലാഷം പരിപൂർണ്ണമാകുമായിരുന്നു.

മനോഹരിയായ റോസ അവിടെ ഇല്ലായിരുന്നുവെങ്കിൽ നിസ്സൂല്യമായ വിത്തുകളെ വാൻബീൽ മാറോടുചേർത്തുകൊണ്ടു മരിക്കുമായിരുന്നു.

ബാക്സ്റ്റൽ വിരോധിയുടെ ശിരശ്ഛേദംചെയ്യാൻ തയ്യാറായിനിന്ന ഉദ്യോഗസ്ഥൻെറ പ്രീതിനേടി, പുള്ളി ധരിച്ചിരിക്കുന്ന വസ്ത്രങ്ങളെ വിലയ്ക്കുവാങ്ങാൻ വേണ്ട ഏർപ്പാടു നടത്തി. അവയിൽ വിത്തുകളെ ഒളിച്ചുവച്ചിട്ടുണ്ടെന്ന് അയാൾ വിചാരിച്ചു.

ഒരുലക്ഷം ഗിൽഡർ; അതു തീപ്പൊരിപോലെ അയാളുടെ ഹൃദയത്തിൽ പടർന്നുപിടിച്ചു. ഒരുലക്ഷം ഗിൽഡർ എവിടെ? അയാളുടെ ദയനീയസ്ഥിതി എവിടെ?

കൊലപാതകി ബാക്സ്റ്റലിൻെറ അപേക്ഷയെ സ്വീകരിച്ചതുകൂടാതെ മുൻകൂറായി, കാര്യസാദ്ധ്യത്തിനു നൂറു ഗിൽഡർ വാങ്ങുകയുംചെയ്തു.

പന്ത്രണ്ടടിക്കുന്നതും കണക്കാക്കി ബാക്സ്റ്റൽ നിന്നു. ദിവാകരൻെറ കിരണസമൂഹമേററ് അത്യുജ്ജ്വലമായ വിയന്മണ്ഡലം പെട്ടെന്നു വേറൊരു അവസ്ഥയെ പ്രാപിക്കുമെന്ന് ആ നിഷ്ഠുരണൻ അറിഞ്ഞിരുന്നില്ല.

പുലരെ ഏകദേശം പതിനഞ്ചുനാഴികയും ഭൂതകാലത്തിൻെറ അത്യഗാധതയിലേക്കു് തിരിച്ചു. ശേഷിച്ച അല്പനേരം മുന്നോട്ടു നീങ്ങുന്നതേയില്ലെന്നു ബാക്സ്റ്റലിനു തോന്നി. മൂഢനായ ഖഡ്ഗപാണി എന്തുകൊണ്ടു ഗളച്ഛേദം ചെയ്യാൻ മടിക്കുന്നു എന്നും അയാൾ ആത്മഗതംചെയ്തു. വാൾവാങ്ങി താൻതന്നെ കുററവാളിയെ ശിക്ഷിച്ചാലെന്തെന്നും അയാൾ ഉള്ളുകൊണ്ടു ചോദ്യംചെയ്തിട്ടു മുന്നോട്ടുനീങ്ങി.

രാജകീയകല്പന വായിച്ചപ്പോൾ ബാക്സ്റ്റലിൻെറ ജീവൻ മിക്കവാറും അധോലോകത്തേക്കു ദ്രുതഗമനംചെയ്തു.

അപ്പോൾ അയാൾക്കു പററിയ ക്ഷീണം അസഹനീയമായിരുന്നു. അയാൾ നിലത്തുപതിച്ചു. അതുകഴിടത്തു പുള്ളിയെ പിടിച്ചുനിർത്തി ഗളച്ഛേദനം വരുത്തിയാലെന്തെന്നു് അയാൾ ആലോചിച്ചു. ആ വിചാരത്തിൽ ലയിച്ചു ബൊക്സ്റ്റൽ കുറച്ചുദൂരം ഓടി. കാലുകൾ അയാളുടെ ആജ്ഞയെ വിലവയ്ക്കാതെ ക്ഷീണിച്ചുകുഴഞ്ഞു.

X

വാൻബീലിനെ മാററി താമസിപ്പിച്ച ജയിൽ പല മഹാന്മാരുടെയും അഭയസ്ഥാനമായിരുന്ന ഒന്നായതുകൊണ്ടു് അയാൾക്കു് അതിൽ താമസിക്കുന്നതിനു് അശേഷം മനസ്സമടിപ്പുണ്ടായിരുന്നില്ല. എന്നുമാത്രമല്ല വാൻബീലിനു് ഒഴിച്ചുകൊടുത്ത മുറി മഹാനായ ബൊണിവെൽട്ടു പാർത്തിരുന്നതുമായിരുന്നു.

വാൻബീലിന്റെ ജീവിതം വിനാഴികകൾകൊണ്ടല്ല കണക്കാക്കേണ്ടതു്. പിന്നെയോ അയാൾക്കുള്ള അനുഭവങ്ങളെക്കൊണ്ടുമാത്രം. ഏതാനും ദിവസങ്ങൾക്കുമുമ്പു സ്വരാജ്യത്തു സംഭവിക്കുന്ന കലാപമോ കലക്കമോ അറിയാതെ അനുപമമായ മനസ്സുഖത്തോടും ചരിതാർത്ഥതയോടുംകൂടി അയാൾ ജീവിതം നയിച്ചു. ക്ഷണഭംഗുരമായ മനുഷ്യസുഖത്തെ വിച്ഛേദനംചെയ്യുന്ന വിധിഹീനമായ ചില സംഭവങ്ങൾ അയാളെ ക്രമത്തിലധികം പീഡിപ്പിക്കുന്നുണ്ടെങ്കിലും വാൾ കഴുത്തിൽ പതിക്കേണ്ടതായ സമയത്തും അയാൾ ശാന്തമായിത്തന്നെ നിന്നു.

അയാൾക്കു, കാരാഗ്രഹം മാറിയതിൽവെച്ചുള്ള സുഖക്കേടു കുറച്ചൊന്നുമല്ല. അതിനു് ഒന്നിലധികം കാരണങ്ങളുമുണ്ടു്.

ബാഹ്യമായിട്ടുള്ള തടസ്സങ്ങളെ അയാൾ ചിന്തിച്ചതേയില്ല. സുഖദുഃഖങ്ങളേയും അയാൾ വകവെച്ചില്ല. തുടരെത്തുടരെ ഉണ്ടായിക്കൊണ്ടിരുന്ന ആപത്തിനെ അയാൾ പുഞ്ചിരിപൂണ്ടമുഖത്താൽ എതിരേററു.

എന്നാൽ രണ്ടുകൂട്ടം അയാളുടെ മിഴിയിണക്കോണിൽനിന്നും അകന്നിരുന്നു. അതിനാലുള്ള സങ്കടം അയാളെ ചകിതമനസ്കനാക്കി. ആദ്യമായി, അകളങ്കം സ്നേഹിച്ചുപോന്ന ഒരു യുവതിയും രണ്ടാമത്തേതു് സൌരഭ്യസന്ദായിയായ പുഷ്പവും.

ദിവസേന ജനാലയ്ക്കു അരികത്തു ഇളംകാറേററു കൊണ്ടിരിക്കുമ്പോൾ അയാളുടെ നേത്രങ്ങൾ പലകാഴ്ചകളും കാണുക പതിവായിത്തീർന്നു. മന്ദം മന്ദം ചുററിത്തിരിയുന്ന വായുയന്ത്രത്തിന്റെ വിപുലമായ ചക്രങ്ങളും, വൃക്ഷാഗ്രങ്ങളിൽ സസുഖം പറന്നുകളിക്കുന്ന കിളികളും അയാൾക്കു അക്ഷിലക്ഷീഭവിച്ചു. അവിടവിടെ മൂടൽമഞ്ഞിനാൽ കിരീടമണിഞ്ഞു ബാലാർക്കന്റെ ദര ലോലരശ്മികൾ തട്ടി മിന്നിമിന്നുന്ന കെട്ടിടങ്ങൾ അയാളുടെ ഹൃദയത്തിൽ സ്വന്തഭവനത്തേയും അതോടുചേർന്നുള്ള തോട്ടത്തെയും പ്രതിഫലിപ്പിച്ചു

ഒരു ദിവസം മൂന്നു നാലു കിളികൾ അയാളിരിക്കുന്ന ജനാലക്കു സമീപം പറന്നുചെന്നു. അവ എവിടെനിന്നും വരുന്നതായിരിക്കാം? പലപ്പോഴും ഈ കിളികളെ അല്ലെങ്കിൽ ഇതുമാതിരിയുള്ളവയെ അയാൾ കണ്ടിരിക്കാം. തോട്ടത്തിൽ നീലാംബുജങ്ങളുടെ സമീപത്തിരുന്നു പുലമ്പുമ്പോൾ അവ കളാലാപത്താൽ അന്തരീക്ഷത്തെ സംഗീതസമ്പൂരിതമാക്കുന്നതു് അയാൾക്കു നിത്യാനുഭവമായിരുന്നു. സ്വന്തം ഭവനത്തിൽ മിക്കപ്പോഴും കിളികൾ മുററത്തു അങ്ങോട്ടുമിങ്ങോട്ടും പറന്നു ചെടികൾക്കിടയിൽ സല്ലപിക്കാറുള്ളതും അയാൾക്കു ഓർമ്മവന്നു. ആ കിളികളാണോ ജയിലിൽ വന്നതെന്നും വാൻജീലിനു തോന്നാതിരുന്നില്ല.

"എന്റെ ഗൃഹത്തിനടുത്തുള്ള കിളികളാണിവ. ഞാൻ ഒന്നിനെ വശീകരിച്ച് ഒരു കത്തെഴുതി അതിന്റെ കാലിൽ ബന്ധിച്ചു വിട്ടേയ്ക്കാം. ദയാലുക്കൾ വല്ലവരുമുണ്ടെങ്കിൽ അതിനെ യഥാസ്ഥാനത്തേക്ക് എത്തിയ്ക്കട്ടെ." എന്ന് അയാൾ തന്നത്താനെ പുലമ്പി.

"അതേ. ഞാൻ അങ്ങനെ ചെയ്യാം" എന്ന അയാൾ തീരുമാനവും ചെയ്തു.

യൌവ്വനയുക്തനായ ഒരാൾ ശേഷിച്ച ഇരുപതിനായിരമോ അതിൽ കൂടുതലോ ദിവസങ്ങളെ ഒരു ജയിലിന്റെ നാലു ഭിത്തിക്കുള്ളിൽ കഴിച്ചുകൂട്ടുക എന്നതു് എത്രയും വിഷാദജനകമായ ഒന്നുതന്നെ. എത്രത്തോളം ജീവിതസുഖത്തെ സംത്യജിച്ചാൽ അയാൾക്ക് ഓരോരോ വികാരങ്ങളെ ഉച്ചാടനം ചെയ്യാൻ കഴിയും.

വൻചീലിന്റെ ചിന്തയിൽ നിന്നും നീലാംബുജങ്ങളുടെ ഓർമ്മ ഒഴിഞ്ഞിരുന്നില്ല. അവയെപ്പോലും മനോഹരിയായ—ആ പെൺകുട്ടിയേയും അയാൾ മറന്നില്ല.

അവളുടെ ദീർഘമായ നേത്രങ്ങൾ അയാൾക്ക് കാണാൻ കഴിഞ്ഞു. അലസത നിമിത്തം പുങ്കവിളിനരികത്തു കാററിൽ പറന്നുകൊള്ളാൻ യഥേഷ്ടം വിട്ടിരിക്കുന്ന കരിങ്കുന്തലാൽ സമലംകൃതമായ അവളുടെ മുഖവും അയാൾ എങ്ങനെ വിസ്മരിക്കും? ബോധരഹിതയായി നിലത്തു പതിച്ചപ്പോഴും പ്രിയപ്പെട്ട ഒരുത്തന്റെ ആജ്ഞയെ ശിരസാ വഹിച്ച് സുലളിതവും സുകോമളവുമായ ഒരു കൈയ് മാറോടണച്ചു വിത്തിനെപ്പൊത്തിപ്പിടിച്ചുകൊണ്ടു് ശയിച്ച പ്രണയവിഗ്രഹത്തെ ആ മുഗ്ദ്ധമനസ്കൻ എങ്ങിനെ വിസ്മരിക്കും?

"റോസേ!" എന്ന അയാൾ അറിയാതെ ഉച്ചരിച്ചുപോയി.

ദിവസവും ആ കിളികൾ അവിടെ വന്നുകൊണ്ടിരുന്നു.

ദിവസവും അയാൾ അവക്ക് ധാന്യങ്ങളും പഴവും പലരോടും ശിപാർശചെയ്തു വരുത്തി കൊടുത്തുവന്നു. ഒരു മാസം കഴിഞ്ഞപ്പോൾ ഒരു പെൺപക്ഷി അയാൾക്കു കിട്ടി. അതിനെ അയാൾ ചിറകുകെട്ടി സൂക്ഷിച്ചു നാലഞ്ചു ദിവസത്തിനകം ഒരു ആൺപക്ഷിയേയും അയാൾ പിടിച്ചു. വാൻബിൽ കരുണയോടുകൂടി രണ്ടിനേയും വളർത്തി. അധികം താമസിക്കുന്നതിനു മുമ്പു പെൺപക്ഷി മുട്ടയിട്ടു—ആ തക്കത്തിൽ അയാൾ ഒരു കത്തെഴുതി പെൺപക്ഷിയുടെ കാലിൽ കെട്ടി പറത്തി പുറത്തു പോയി മടങ്ങിവരുമ്പോൾ കത്തുണ്ടോ എന്നു് അയാൾ സൂക്ഷിച്ചുനോക്കും. കത്തു് അതിന്റെ കാലിൽ കാണുകയുംചെയ്യും. ഇങ്ങനെ നാലഞ്ചു ദിവസം പിന്നെയും കഴിഞ്ഞു. ഒരുനാൾ കത്തില്ലാതെ കിളി മടങ്ങി വന്നു.

ആ കത്തു വാൻബീലിനെ വളർത്തിയ മുത്തശ്ശിക്കു എഴുതിയതായിരുന്നു. അതിൽ വേറൊരു കത്തുകൂടി അടക്കംചെയ്തിരുന്നു.

ബോക്സ്റ്റൽ ഏതാനും കിളികൾ മുമ്പു വളർത്തിയിരുന്നു. ഇങ്ങനെയുള്ളതിൽ അയാൾക്കുള്ള വാസന അനല്പമാണു്. എന്നാൽ അയൽവാസിയുടെ നേർക്കുള്ള അസൂയ മുഴുത്തു ജീവിതത്തിൽ അയാൾക്കു സുഖം കാണായ്കയാൽ അയാൾ അവിടെ നിന്നും മാറിത്താമസിക്കാനിടയായി. ആ അവസരത്തിൽ കിളികൾക്കു ആഹാരമില്ലാതായി. അവ അടുത്ത ഒ വനത്തിൽ ചെന്നുചേർന്നു. അവിടെ വാൻബീലിന്റെ വളർത്തമ്മ അപ്പക്കഷണങ്ങളും മററും നൽകുക പതിവായിരുന്നു. ജയിൽ അവിടെനിന്നും അധികം ദൂരത്തല്ലായിരുന്നതുകൊണ്ടും അവിടെ അവക്ക് ആഹാരത്തിനു വകയുള്ളതുകൊണ്ടും, അവ പറന്നുകളിക്കാൻ വേറെ എങ്ങും പോയില്ല. ഈ കിളികളാണു് യാദൃച്ഛികമായി വാൻബീൽ കിടന്ന മുറിയിൽ പറന്നെത്തിയതു്.

മുത്തശ്ശി വാൻബീലിനെ പുത്രനിർവ്വിശേഷം സ്നേഹിച്ചിരുന്നു. അയാളുടെ ദൗർഭാഗ്യവിപാകത്തിൽ ആ സ്ത്രീ നിസ്സീമമായി ദുഃഖിച്ചു. ഈ കിളികൾ അവർക്കു കുറച്ചെങ്കിലും സന്തോഷവും വിനോദവും നൽകിപ്പോന്നു അവയിൽ രണ്ടെണ്ണം കാണാതെയായപ്പോൾ അവർക്കുണ്ടായ സങ്കടം ലഘുവായിരുന്നില്ല. ആ സ്ത്രീ അവയുടെ വരവിനേയും പ്രതീക്ഷിച്ചു പ്രഭാതകാലത്തും സായാഹ്നനേരത്തും തോട്ടത്തിലും പരിസരപ്രദേശങ്ങളിലും അലഞ്ഞുനടന്നു. അങ്ങിനെയിരിക്കുമ്പോഴാണ് സന്ദേശവാഹയായി, പ്രിയപ്പെട്ട കിളി മടങ്ങിയെത്തിയതു്.

മുത്തശ്ശി അത്ഭുതത്തിൽ മുഴുകി കണ്ണു തുറന്നു നോക്കി. അപ്പോൾ-അവരുടെ മുഖത്തു പ്രസ്ഫുരിച്ച പ്രമോദം ഒന്നു വേറെതന്നെ. അതിലെ നിർദ്ദേശപ്രകാരം ഉള്ളടക്കത്തെ യഥാസ്ഥാനത്തു അവർ എത്തിച്ചു.

മാസം പിന്നെയും കഴിഞ്ഞു. ഫെബ്രുവരി ആരംഭിച്ചു. നക്ഷത്രങ്ങൾ മിന്നിമിന്നി പ്രകാശിക്കാൻ തുടങ്ങിയ ഒരു സന്ധ്യാസമയത്തു മൃദുലമായ കാലടി വാൻബീൽ തന്റെ മുറിക്കു സമീപം കേട്ടു.

അയാൾ നെഞ്ചത്തു കൈവച്ചു ഹൃദയചലനത്തെ പരിശോധിച്ചു. അതു വേഗം വേഗം ചലിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നു. ഒരു മധുരശബ്ദം മുറിക്കകത്തു മുഴങ്ങി.

വാൻബീൽ അഴികൾക്കിടയിൽക്കൂടെ അമ്പരന്നു നോക്കി.

അതു മനോഹരരൂപിണിയായ ഒരു പെൺകുട്ടിയുടെ മധുരസ്വരമായിരുന്നു.

അവളുടെ ആവിർഭാവം അയാളെ, അത്ര അധികം അതിശയിപ്പിച്ചില്ല. എന്തെന്നാൽ അപ്പോഴല്ലെങ്കിൽ പിന്നീടൊരിക്കൽ അവളുമായുള്ള അഭിമുഖസന്ദർശനം തനിക്കു ലഭിക്കുമെന്നു് അയാൾക്കറിയാമായിരുന്നു. സന്ദേശത്തി

ന്റെ പരിണാമത്തെക്കുറിച്ചു് മാത്രമേ അയാൾ അതിശയിച്ചുള്ളു.

റോസയെ കണ്ടപ്പോൾ നീലാംബുജങ്ങളുടെ വിത്തുകളെ തടവുകാരൻ ഓർമ്മിച്ചു.

അയാൾ എഴുന്നേററു പുറത്തു സൂക്ഷിച്ചുനോക്കി. മേററജയിലിൽവെച്ചും കണ്ണുകൾക്കു പീയൂഷം ചൊരിഞ്ഞ കളവാണിതന്നെ വീണ്ടും മുമ്പിൽ പ്രത്യക്ഷയായിരിക്കുന്നതായി അയാൾ കണ്ടു കൊണ്ടാടി.

വളരെ ദൂരെ പാർത്തിരുന്ന അവൾ സകല പ്രതിബന്ധങ്ങളേയും തരണംചെയ്തു് എങ്ങനെ അവിടെ എത്തി എന്നു തടവുകാരൻ തന്നെത്താനേ ചോദ്യംചെയ്തു. ഉദ്ദേശശുദ്ധികൊണ്ടു മാത്രമേ അങ്ങനെയുള്ള കാര്യങ്ങൾ സാധിക്കാൻ കഴിയൂ എന്നു് അയാൾ മനസ്സിലാക്കി.

മിനുസമേറിയ മണൽത്തരികളിന്മേൽ അതിമോഹനവും അത്യുന്നതവുമായ ഒരു ആകാശസൌധം അയാൾ വിനിർമ്മിക്കുന്നതിനിടയിൽ മുറിയിലേക്കുള്ള കതകു അവൾ തള്ളിത്തുറന്നു.

"പ്രിയപ്പെട്ട വാൻബീൽ ഞാനിതാ വന്നിരിക്കുന്നു."

എന്നു സന്തോഷത്തികവോടു് അവൾ പറഞ്ഞു. റോസയുടെ മനോഹരമായ മുഖകമലം ഒന്നു വികസിച്ചു കണ്ണുകൾ മുമ്പിലത്തേതിലും ദീർഘമായി എന്നു അയാൾക്കു തോന്നി. അവൾ മന്ദസ്മേരവദനയായി, മംഗളദായിനിയായി ബന്ധനസ്ഥന്റെ മുമ്പിൽ നിലകൊണ്ടു.

"റോസേ, നീ എങ്ങനെ വന്നുചേർന്നു."

"സ്നേഹമുണ്ടെങ്കിൽ പതുക്കെ സംസാരിക്കണം. അച്ഛനും ഇവിടെ വന്നിട്ടുണ്ടു്" എന്നു് അവൾ ഭയവിഹ്വലയായി പറഞ്ഞു.

"നിന്റെ അച്ഛനോ?"

"അതേ, അദ്ദേഹത്തെ ഇവിടത്തേക്കു സ്ഥലംമാററിയിരിക്കുന്നു. ഇപ്പോൾ ഇങ്ങോട്ടുവരും."

"അതെങ്ങനെ സംഭവിച്ചു.?"

"ഞാൻ പറയുന്നതു കേൾക്കണം. ചുരുക്കത്തിൽ പറയാം. അവിടത്തെ കത്തുകിട്ടിയ ദിവസംതന്നെ എൻെറ ബന്ധുത്വത്തിലുള്ള ഒരു സ്ത്രീ പാർക്കുന്നിടത്തു ഞാൻ പോയി. അതിനടുത്താണു് യുവരാജാവിൻെറ കൊട്ടാരം. അദ്ദേഹത്തെ ഞാൻ കാണാൻപോയി. ദൈവസഹായത്താൽ അച്ഛനെ ഇവിടത്തേക്കു സ്ഥലം മാററിക്കിട്ടണമെന്നുള്ള എൻെറ അപേക്ഷ അദ്ദേഹം കൈക്കൊണ്ടു. ഞാൻ താമസം ഇവിടെ മാററി."

"അതെൻെറ ഭാഗ്യംതന്നെ"

"ഒരുതാ എൻെറ ഭാഗ്യമോ.?"

"ഓമനേ! നമ്മുടെ രണ്ടുപേരുടേയും ഭാഗ്യംതന്നെ"

വാൻജീൻ അവളെ സാനുകമ്പം കടാക്ഷിച്ചു. അയാൾ അവളുടെനേർക്കു് കൈകൾ നീട്ടി. എന്നാൽ അവ അവളെ ഗ്രഹിക്കുന്നതിനു പ്രാപ്തങ്ങളായില്ല.

"ഇതാ അച്ഛൻ വരുന്നു."

റോസ അവിടെനിന്നും, മിന്നൽപിണറുപോലെ എവിടെയോ പോയൊളിച്ചു. അവാച്യമായ ഒരു കൂരിരുട്ടു് അയാളെ ആവരണം ചെയ്തു.

ജയിലർ അന്നുതന്നെ ജോലിയിൽ പ്രവേശിച്ചു. കൂടെയുള്ള ഉദ്യോഗസ്ഥന്മാർ അയാളെ കൂട്ടിക്കൊണ്ടു് ഓരോ മുറിയിലായി പോയ്ക്കൊണ്ടിരുന്നു.

റോസ അച്ഛൻെറ അരികത്തുകൂടെ നടന്നുപോയി.

അച്ഛാ! ഈ മുറിയിൽനിന്നുമാണു് കേൾവിപ്പെട്ട ഗ്രോഷ്യസ്സ് ഒളിച്ചോടിപ്പോയിട്ടുള്ളതു്. അച്ഛൻ അയാളെ കണ്ടിട്ടുണ്ടോ?"

“ഓഹോ ധാരാളം. അയാൾ ബാർണിവെൽട്ടിന്റെ കൂട്ടുകാരനല്ലേ. ഇന്നാളല്ലേ ബാർണിവെൽട്ടിനെ വെട്ടിക്കൊന്നതു്.”

ആ മുറിയുടെ കതകു് തുറന്നുമലർത്തി ജയിലർ അകത്തു കടന്നു മകൾ പിതാവിന്റെ കൈക്കുപിടിച്ചു അയാളെ കഴിയുന്നതും സാവധാനത്തിൽ അകത്തുവിട്ടു. ആൾ തിരിച്ചറിയുന്നതിന്നായി ജയിലർ റാന്തലുയർത്തി തടവുകാരനെ സൂക്ഷിച്ചു.

“ഇതാരു്? വാൻബീലോ? നാംതമ്മിൽ കണ്ടതു് ആശ്ചര്യംതന്നെ.”

“അതേ, അതേ നിങ്ങൾ ഇവിടെവന്നു എന്നറിഞ്ഞപ്പോൾ എനിക്കു സന്തോഷമായി.

ജയിലക്കു് വാൻബീലിന്റെ സംഭാഷണം അത്ര രസിച്ചില്ല.

“യുവരാജാവായിരുന്നതുകൊണ്ടു് ജീവൻകിട്ടി. വേറെ ആരായിരുന്നാലും ഗളച്ഛേദംതന്നെ.”

“ഹാ അതെത്ര നിഷ്ഠുരമായ സംസാരമാണു്. അതെന്താണു്?”

വാൻബീലിന്റെ പ്രകൃതം പെട്ടെന്നു മാറി. അയാളുടെ മുഖത്തു സന്തോഷഭാവമേ ഇല്ലായിരുന്നു. മുഖം രക്തരഹിതമായി.

“അതെന്തെന്നോ? നിങ്ങൾ ഇനിയും പല ദ്രോഹപ്രവൃത്തികളും ചെയ്യാൻ പ്രാപ്തനാണു്.”

“ജയിലർ! നിങ്ങൾ കേവലം ഒരു മൃഗത്തെപ്പോലെ പെരുമാറരുതു്.”

“ഇങ്ങനെ സംസാരിച്ചു രണ്ടുപേരും രസമില്ലാതെയായി. ജയിലർ തീരെ കരുണയുള്ള ഒരുവനല്ല. അയാൾ എപ്പോഴും കോപാന്ധനായിട്ടാണു് പെരുമാറിപ്പോന്നതു്.”

"ഈ മുറിയിൽനിന്നും ഒന്നിലധികംപേർ ഒളിച്ചോടിപ്പോയിരിക്കുന്നു. അതിനാൽ നിങ്ങളെ നല്ലപോലെ സൂക്ഷിക്കേണ്ടിയിരിക്കുന്നു."

"പോകണമെന്ന അഗ്രഹമുണ്ടായിരുന്നെങ്കിൽ എനിക്കിതിനുമുമ്പുതന്നെ പോകാമായിരുന്നു."

"യുവരാജാവു തിരുമനസ്സുകൊണ്ടു് വലിയ തെററു ചെയ്തു."

"എന്നെ കൊല്ലാഞ്ഞതിലല്ലേ."

"അതേ."

ജയിലർ മുറിക്കകം സൂക്ഷിച്ചുകൊണ്ടു നടന്നു. അപരിചിതൻെറ ശബ്ദംകേട്ടു് വാൻബീൽ വളർത്തിയ കിളികൾ മുറിയിൽനിന്നും ചിറകടിച്ചു പുറത്തുപോയി.

"കിളികളോ? ഇതെവിടെനിന്നും?" എന്നു ജയിലർ അത്ഭുതത്തോടും പുച്ഛരസത്തോടും ചോദിച്ചു.

"ഞാൻ വളർത്തുന്ന കിളികളാണു്"

"വളർത്തുന്നോ?"

ജയിലരുടെ മുഖം കാർമേഘപടലം നിറഞ്ഞ ആകാശഭാഗംപോലെ ഇരുണ്ടു വശായി.

"എൻെറ കിളികൾ; ഞാൻ വളർത്തുന്നവയാണു്."

"ഒരു തടവുകാരനു് അവൻെറ സ്വന്തമായി എന്തെങ്കിലും ഉണ്ടോ?"

വാൻബീൽ ഒന്നു പുഞ്ചിരിതൂകി,

"ദൈവം എത്തിച്ച ആ കിളികൾ എൻേറതാണു്."

"എന്നാൽ അടുത്ത ദിവസം അവ അടുപ്പത്തു തിളയ്ക്കട്ടെ."

"പിടിച്ചാലല്ലേ അതു് സാധിക്കയുള്ളൂ. അവ എൻേറ

ളുമല്ല. നിങ്ങളുടേതുമല്ല. ദൈവസന്താനങ്ങളാണവ."

ജയിലർക്ക് തടവുകാരന്റെ തത്വോപദേശങ്ങൾ അശേഷം രസിച്ചില്ല. സ്വതേ ക്രുദ്ധനായ അയാൾ കോപംകൊണ്ടുവിറച്ചു. കിളികളിരുന്ന കൂടുതട്ടിക്കളയാൻ ജയിലർ പോയതിനിടയ്ക്കു വാൻബിൽ റോസയ്ക്കു സമീപം എത്തി. അവളുടെ കൈകളെ അയാൾ പിടിച്ചമർത്തി.

അപ്പോൾ "ഇന്നു് ഒൻപതുമണിക്കുവരും" എന്നൊരു മൃദുമൃദുധ്വനി വാൻബിലിനു ശ്രവണഗോചരമായി.

ജയിലർ അടുത്തദിവസം തന്നെ കിളികളെ പിടിക്കുമെന്നുള്ള ദൃഢനിശ്ചയത്തോടു അവിടെനിന്നും പോയി. മകളുംകൂടെപ്പോയി. അച്ഛന്റെ സർപ്പത്തിനു് തുല്യമായ ക്രുദ്ധസ്വഭാവവും മകളുടെ മാനോടൊത്ത മൃദുസ്വഭാവവും ഒത്തു ബന്ധനസ്ഥൻ മനസ്താപിക്കയും സന്തോഷിക്കയും ചെയ്തു. മകളുടെ മന്ദസ്മിതവും കിളിക്കൊഞ്ചലും അയാൾക്കു അവളുടെ അഭാവത്തിലും അവൾ അനുഭവഗോചരമാക്കി.

വാൻബീൽ മണിയടിക്കുന്നതു ശ്രദ്ധിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നു. ഒടുവിലത്തെ മണിനാദം പരിസരത്തു മുഴങ്ങി വായുവിൽ ലയിക്കുന്നതിനു് മുമ്പു് അതിലോലമായ ഒരു കാലടി അയാൾ കേട്ടു. അധികം കഴിയുന്നതിനുമുമ്പു് മങ്ങിയ വെളിച്ചവുംകൊണ്ടു് അയാളുടെ ഇഷ്ടദേവത ഇരുമ്പഴികൾക്കടുത്തു പ്രത്യക്ഷപ്പെട്ടു.

അഴിയിലിട്ടിരുന്ന യവനിക അവൾ നീക്കിമാററി.

"ഞാനിതാ നില്ക്കുന്നു. ഇവിടെ വരണം" എന്നു ശ്വാസോച്ഛ്വാസം നിയന്ത്രിച്ചുകൊണ്ടു് റോസപറഞ്ഞു.

"പ്രിയപ്പെട്ട റോസേ!"

"എന്നെ കാണുന്നതിൽ അവിടത്തേക്കു സന്തോഷമുണ്ടോ?"

"എത്ര ദയാശൂന്യമായ ഒരു ചോദ്യം! ഈ മഞ്ജുകന്യ

ത്തിൽനിന്നാണോ അതു പുറപ്പെട്ടതു്. എങ്കിൽ ഞാൻ മനസ്താപിക്കുന്നു. ഇവിടെ എങ്ങനെവന്നു."

"അച്ഛൻ ഉറക്കത്തിലായി. പതുക്കെ സംസാരിക്കണം. അല്ലെങ്കിൽ വല്ലവരും കേട്ടു് ഇവിടെ എത്തും. അച്ഛൻ ഇതേസമയത്തു നിത്യവും ഉറക്കത്തിനു് പോകാറുള്ളതുകൊണ്ടു് നമുക്കു് എന്നും ഒന്നിച്ചുകൂടാം."

അപ്പോൾ ചോപ്പുനിറമേറിന അവളുടെ അധരപുടത്തിൽ ഒരു പുഞ്ചിരിതുളുമ്പി. മാംസളവും മൃദുളവും, കോമളവുമായ കവിൾത്തടത്തിൽ ചുഴികൾ തിരണ്ടു. അഴിഞ്ഞു ചിന്നിക്കിടന്ന അവളുടെ മുടി ഇടത്തെ കൈകൊണ്ടു ഒതുക്കി അവൾ "വല്ല സുഖക്കേടുമുണ്ടോ" എന്നുചോദിച്ചു.

"കുഞ്ഞേ എനിക്കു സുഖംതന്നെ."

വാൻബീൽ അഴിക്കടുത്തായി മുഖംനീട്ടി. ഏകദേശം അടുക്കാറായപ്പോൾ അവൾ പിൻവലിഞ്ഞു.

"അവിടുന്നേല്പിച്ച നീലാംബുജത്തിന്റെ വിത്തുകൾ ഇതാകൊണ്ടുവന്നിരിക്കുന്നു."

അയാളുടെ ഹൃദയം സന്തോഷാധിക്യത്താൽ വീർത്തു.

"അവയെ സൂക്ഷിച്ചു വെച്ചിരുന്നോ?"

"അവിടത്തേക്കു അതിപ്രിയമുള്ളവയല്ലേ ആ വിത്തുകൾ?"

"അതേ. എന്നാൽ റോസയുടെ കൈയിൽ അവ ഏല്പിച്ചതുമുതൽ എനിക്കു് ഒരവകാശവുമില്ല."

"അവിടത്തെ മരണാനന്തരം എന്റേതാകുമായിരുന്നു. എന്നാൽ ഭാഗ്യംകൊണ്ടു് അവിടുന്നു ജീവിച്ചിരിക്കുന്നുവല്ലോ. വിലയേറിയ ജീവനെ പ്രദാനംചെയ്ത ആ യുവരാജാവു തിരുമനസ്സിലെ നേർക്കു എന്റെ ശിരസ്സു് എപ്പോഴും താഴുന്നുണ്ടു്. കാർണ്ണീലിയസ്സ തന്ന ബൈബിൾ തുറന്നുനോക്കിയപ്പോൾ വിത്തുകളുടെ കാര്യം ഓർമ്മവന്നു. അവ ഇതാ ഇരിക്കുന്നു.

അവിടത്തെ എഴുത്തു കിട്ടുന്നതിനുമുമ്പുതന്നെ വില്യത്തിനെ കാണ്മാൻ ഞാൻ തീൎച്ചയാക്കി. ഇപ്പോൾ എന്റെ സകല അഭീഷ്ടവും സാധിച്ചു."

"റോസ എന്നെ മറന്നിട്ടില്ല. ഇല്ലേ."

അവൾ പുരികം ഒന്നു ചുളിച്ചു.

"വിചാരിക്കാൻ കൂടെ സാധിക്കാത്ത കാൎയ്യമല്ലേ അതു്"

അവളുടെ ആകാരസൗഷ്ഠവം പതിന്മടങ്ങു വൎദ്ധിച്ചു. ബാല്യകാലത്തിലെ ചാരുസ്വഭാവം അവളുടെ മുഖത്തു് പരന്നതോടുകൂടി അവളിൽ താരുണ്യഭാവവും പ്രതിബിംബിച്ചു. റോസ സന്തോഷത്തിൽ മുഴുകി. വാൻബിൽ ഒരിക്കൽകൂടി അഴിയരികത്തു മുഖംനീട്ടി. അവൾ അത്ഭുതപ്പെട്ടപോലെ പിന്നെയും മുഖം പിൻവലിച്ചു സ്ത്രീകൾക്കു സ്വതസ്സിദ്ധമായ ലജ്ജാപാരവശ്യത്തോടുകൂടി അവൾ സംസാരിച്ചു.

"അവിടുന്നയച്ച കത്തു് എനിക്കു വായിക്കാൻ സാധിച്ചില്ല. അതു് എനിക്കു വായിക്കാൻ അറിയാൻ പാടില്ലാത്തതിനാലാണു്. അന്യരോടു കാൎയ്യം തുറന്നുപറയുന്ന കത്തു് എന്റെ നേൎക്കു മൌനം ദീക്ഷിക്കുന്നു. അതെത്ര കഷ്ടമാണു്."

അവൾ ഇത്രയും പറഞ്ഞിട്ടു പേശലമായ പാണികൾ കൊണ്ടു അഴിയിൽ മെല്ലെമെല്ലെ താളംപിടിച്ചു.

"ഓമനയ്ക്കു എപ്പോഴെല്ലാമാണു് വായിക്കാൻ കഴിയാത്തതു്."

"ഞാൻ പറയുന്നതു് കളിയല്ല. എന്നെ എഴുതാനും വായിക്കാനും അഭ്യസിപ്പിച്ചിട്ടില്ല. എഴുത്തുകളൊന്നും എനിക്കു വായിക്കാൻ അറിഞ്ഞുകൂടാ"

"എഴുത്തുകുത്തുകൾ അധികം വരുന്നുണ്ടോ?"

"ആയിരക്കണക്കിനു്"

"ആരാണയയ്ക്കുന്നതു്?"

"ആരെന്നോ? എന്നെ കണ്ടുപരിചയമുള്ളവർതന്നെ.